

TOIMINTA JA HALLINTO 2005:3

*Oikeusministeriön
tulostavoitteet
vuonna 2005*

*Oikeusministeriön
tulostavoitteet
vuonna 2005*

ISSN 1458-6436
ISBN 952-466-237-X
Oikeusministeriö
Helsinki

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
31.1.2005

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Tulostavoitekooste	
Oikeusministeriö, johdon tuki		Toimeksiantaja Oikeusministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Oikeusministeriön tulostavoitteet vuonna 2005			
Julkaisun osat			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Julkaisu sisältää ministeriön ylimmän johdon katsauksen vuoden 2005 keskeisiin tavoitteisiin sekä ministeriön osastojen ja kansliapäällikön alaisten erillisyyksiköiden tulostavoitteet sekä ministeriön resurssit vuodelle 2005.</p>			
Avainsanat: (asiasanat) tulosohejaus, tulosneuvottelut			
Muut tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 5/013/2005			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2005:3		ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-237-X
Kokonaissivumäärä	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIEMINISTERIET

Utgivningsdatum
31.1.2005

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Justitieministeriet, stöd för ministeriets ledning	Typ av publikation Sammandrag av resultatmålen		
	Uppdragsgivare Justitieministeriet		
	Datum då organet tillsattes		
Publikation (även den finska titeln) Justitieministeriets resultatmål 2005 (Oikeusministeriön tulostavoitteet vuonna 2005)			
Publikationens delar			
Referat Publikationen innehåller en översikt av ministeriets högsta ledning av 2005 års centrala mål samt resultatmålen för ministeriets avdelningar och separata enheter som är underställda kanslichefen samt ministeriets resurser för 2005.			
Nyckelord Resultatstyrning, resultatförhandlingar			
Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-nummer, andra referensnummer) JM 5/013/2005			
Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Verksamhet och förvaltning 2005:3		ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-237-X
Sidoantal	Språk	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

Sisällysluettelo:

- *Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet vuonna 2005*
- *Lainvalmisteluosaston tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Oikeushallinto-osaston tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Kriminaalipoliittisen osaston tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Yleisen osaston tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Kansainvälisen yksikön tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Tietohallinnon vastuualueen tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Johdon tuen tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Tiedotusyksikön tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Sisäisen tarkastuksen yksikön tulostavoiteasiakirja 2005*
- *Liite: Oikeusministeriön toimintamenomäärärahat ja henkilötyövuodet v. 2005*

OIKEUSMINISTERIÖN KESKEISET TAVOITTEET VUONNA 2005

Valtioneuvoston vuoden 2005 talousarvion valmistelun yhteydessä asettamat oikeusministeriön toimialaa koskevat tavoitteet liittyvät lainvalmistelun kehittämiseen, oikeusturvan saatavuuden parantamiseen, rikollisuuden ja maksuhäiriöiden vähentämiseen sekä niistä aiheutuvien haittojen pienentämiseen ja kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseen. Näitä tavoitteita edistetään vuonna 2005 jo meneillään olevien hankkeiden lisäksi seuraavilla uusilla toimenpiteillä.

Lisätään säädösvalmistelun johdonmukaisuutta

Valtioneuvoston lainvalmistelun kansliapäällikköryhmän ja säädösvalmistelun kehittämissuosteen tavoitteena on luoda ja saada hyväksytyksi valtioneuvoston yhteiset toimintaperiaatteet, rakenteet ja menettelytavat säädösvalmistelun suunnittelua, johtamista, prosessia ja laadunvalvontaa varten. Parannetaan ja yhdenmukaistetaan kansalaisten ja intressitasojen osallistumisjärjestelmiä.

Yhteisiä tukijärjestelyjä kehitetään lakien vaihtoehtojen ja vaikutusten arvioimiseksi sekä perustuslain ja yleisen lainsäädännön asianmukaiseksi huomioon ottamiseksi riittävän aikaisessa vaiheessa. Vahvistetaan oikeusministeriön otetta säädöspoliittisessa kehittämistyössä ja laintarkastuksessa. Tämä edellyttää valtioneuvoston ohjesäännön täsmentämistä ja muutaman henkilön resurssilisäystä.

Parannetaan oikeusturvan saatavuutta

Perustetaan valtakunnallinen puhelinneuvontanumero, ns. tienviittapalvelu, jossa annetaan neuvoja siitä, mihin tahoon ja millä tavalla kysyjä voi olla yhteydessä saadakseen asiansa eteenpäin ja ratkaistuksi. Siirretään kuluttajavalituslautakunta oikeusministeriön hallinnonalalle 1.9.2005 lukien. Valmistellaan toiminnan kehittämistä ja toimialan laajentamista asunto- ja arvopaperiasioihin.

Aloitetaan käräjäoikeuksissa riita-asioiden sovittelu eduskunnan hyväksyttyä asiaa koskevan hallituksen esityksen. Tarkoitus on tarjota asianosaisille itselleen mahdollisuus vapaamuotoiseen riitansa ratkaisemiseen kokeneen tuomarin johdolla.

Otetaan vähäisissä ja tunnustetuissa rikosasioissa käyttöön kevennetty, kirjallinen oikeudenkäynti, jota koskeva esitys on annettu eduskunnalle.

Tuetaan Helsingin hallinto-oikeuden toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada puretuksi turvapaikka- ja ulkomaalaisasioita koskeva jutturuuhka lisäresurssien avulla vuoden 2005 aikana. Muutetaan hallinto-oikeuksien kokoonpanoa koskevia määräyksiä siten, että selväpiirteiset asiat voidaan ratkaista yhden jäsenen kokoonpanossa.

Vähennetään rikollisuutta ja parannetaan uhrin asemaa

Viimeistellään väkivallan vähentämiseen tähtäävä rikosentorjuntaohjelma ja aloitetaan sen tehokas toteuttaminen. Lisätään lähialueyhteistyötä Baltian maiden ja Venäjän kanssa kansainvälisen järjestäytyneen huumausainerikollisuuden torjumiseksi. Parannetaan yhteyssyyttäjäiden yhteistyösuhteita ja toimintaedellytyksiä.

Annetaan eduskunnalle esitys rikosvahinkolain uudistamiseksi. Tavoitteena on korvausten tason nostaminen, korvattavien vahinkojen piirin laajentaminen ja korvaushakemusten käsittelyn nopeuttaminen.

Vakiinnutetaan vuoden 2005 alusta vakinaistetun nuorisorangaistuksen täytäntöönpano valtakunnallisesti kattavaksi. Valmistellaan nuorisorangaistuksen käyttöalan laajentamista 18-20-vuotiaisiin ja siihen liitettäviä uusia seuraamusmuotoja. Selvitetään mahdollisuudet käyttää puhelinvalvontaa ja elektronista valvontaa uusien seuraamusmuotojen yhteydessä ja vankeutta korvaavana rangaistuksena. Annetaan hallituksen esitys, jonka tarkoituksena on vähentää sakon muuntorangaistusten määrää.

Vankeinhoidon kehittäminen on keskeisessä asemassa ja sen edellyttämät resurssien lisäykset tullaan ottamaan erikseen esille kehysneuvotteluissa valtiovarainministeriön kanssa. Yhtä aikaa vankeuslain uudistamista koskevan hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn kanssa valmistaudutaan toteuttamaan vankeuden sisältöä koskevien uudistusten toimeenpano. Otetaan käyttöön uudistettu, rangaistusajan suunnitelmaan perustuva vankien sijoittaminen ja toimintoihin ohjaaminen. Tavoitteena on lisätä vangin valmiuksia rikoksettomaan elämään ja tukea sijoittumista yhteiskuntaan. Muodostetaan vankeinhoitoalueet ja kevennetään vankilalaitoksen keskushallintoa.

Vähennetään maksuhäiriöitä ja niiden haittoja

Tehdään hallitukselle ehdotus taloudenhallinnan neuvottelukunnan perustamisesta, asetetaan työryhmä selvittämään vastuullista menettelyä luottosuhteessa ja pyritään yhdessä muiden ministeriöiden kanssa toteuttamaan muut velkahallintaohjelman mukaiset toimenpiteet.

Valmistellaan siirtymistä joustavaan paperittomaan menettelyyn summaaristen velkomusten käsittelyssä. Luodaan ulosotolle mahdollisuudet lukea näissä asioissa annetut päätökset tuomioistuinten tietojärjestelmästä.

Osallistutaan EU:n kehittämiseen

Osallistutaan täysipainoisesti EU:n perustuslaillisen sopimuksen voimaantuloon liittyvien toimien toteuttamiseen Suomessa ja EU:ssa. Pyritään erityisesti edistämään perusoikeuksien suojaa, avoimuutta ja hyvän hallinnon periaatteiden vakiinnuttamista.

Valmistaudutaan huolellisesti Suomen EU-puheenjohtajuuden hoitamiseen loppuvuodesta 2006. Tätä varten analysoidaan erityisesti vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen perustamista koskeva toinen, nk. Haagin toimintaohjelma ja komission suunnitelmat sen toimeenpanosta. Edistetään aktiivisesti EU:n säännösten täysimääräistä soveltamista erityisesti Baltian maissa.

Panostetaan henkilöstötoimeen ja tuottavuuden parantamiseen

Toteutetaan määrätietoisesti loppuvuodesta 2004 hyväksyttyä hallinnonalan henkilöstöstrategiaa. Sen asiakokonaisuudet ovat hyvä johtaminen, hyvinvoivat työyhteisöt, osaava ja oikein mitoitettu henkilöstö sekä selkeät henkilöstötoimen menettelyt.

Varataan riittävästi aikaa uuden palkkausjärjestelmän oikeudenmukaiseen toteuttamiseen ja sen vaatimaan esimiestyöhön. Pyritään antamaan ministeriötä koskeva uusi tarjous työntekijäosapuolille mahdollisimman pian ja panostetaan hallinnonalan eri sektoreita edustavien osapuolten kanssa käytäviin neuvotteluihin.

Palvelukeskuksen perustaminen vuoden 2006 alussa edellyttää keskusteluja henkilöstön kanssa ja heidän valmentamistaan muutokseen. Palvelukeskuksen toimintapisteet tulevat kuluvan vuosikymmenen lopussa sijaitsemaan Hämeenlinnassa, Kuopiossa ja Turussa. Konkretisoidaan valtiovarainministeriölle toimitettua hallinnonalan tuottavuusohjelmaa ja jatketaan alueellistamismahdollisuuksien kartoittamista.

Tehostetaan vaalien toimittamista ja edistetään kansalaisvaikuttamista

Vaalijärjestelmän kehittäminen jatkuu kansanvalta 2007 toimikunnassa. Vaalitiedotuksen kehittämisen ja vaalien tekniseen toteuttamiseen liittyvän vaalitietojärjestelmähankkeen tavoitteina on lisätä kiinnostusta äänestämiseen ja parantaa vaalitoimitusta.

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmalla pyritään vahvistamaan edustuksellisen demokratian toimivuutta ja aktivoimaan kansalaisia yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota niihin kansalaisryhmiin, joiden vaikuttamis- ja osallistumisaktiiviteetin taso on ollut alhainen.

Oikeusministeriössä 26. päivänä tammikuuta 2005

Johannes Koskinen
Oikeusministeri

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Lainvalmisteluosasto

LAINVALMISTELUOSASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2005

Hyväksytty kansliapäällikön ja lainvalmisteluosaston tulosneuvottelussa 22.9.2004

Sisällys

1	Osaston johdon katsaus lähivuosien näkymiin	2
2	Resurssit vuodelle 2005 ja lähivuosille	2
3	Tulostavoitteet vuodelle 2005 ja lähivuosille	3
	3.1. Strategiaa toteuttavat keskeiset toimintalinjat	3
	3.2. Osaston toiminnan kehittäminen	5
	3.3 Henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet	6
4	Seuranta ja raportointi	6

LIITTEET

Syyskaudella 2004 annettavat HE:t
Vuosina 2005 – 2007 annettavat HE:t (alustava arvio)

1. OSASTON JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Lähi vuosien toimintaympäristömuutoksista on mainittava erityisesti Suomen EU-puheenjohtajuus vuoden 2006 loppupuoliskolla ja valtioneuvoston yhteinen hanke lainvalmistelun johtamisen ja suunnittelun kehittämiseksi. Ensiksi mainittu vaikuttaa Lavon hankkeiden sisällölliseen suuntaamiseen ja aikataulutukseen. Viimeksi mainittu hanke taas on merkittävä ajatellen Lavon roolia ja kestävää toimintaa pitemmälläkin aikavälillä ja aiheuttaa tarpeita mm. lain tarkastuksen vahvistamiseen.

Yhteiskunnan nopea muutos, väestörakenteen kehitys ja kansainvälistyminen vaikuttavat Lavon työn painottumiseen. Oikeusturvan saatavuudessa korostuvat joutuisuus ja kustannusten kohtuullisuus. Tarvitaan uudenlaisia sovittelumenettelyjä. Väestön ikääntyminen lisää paineita vakuutus oikeuden ja sen alaisen oikeusturvajärjestelmän kehittämisen. Nykyaikaisessa luottoyhteiskunnassa on yhtäältä pyrittävä estämään velkaongelmien syntyminen ja toisaalta hoidettava kuitenkin esiintyvät maksuhäiriötilanteet joustavasti ja tehokkaasti. Kansainvälistymiskehitys näkyy EU-peräisen ja muun kansainväliseen oikeuteen perustuvan sääntelyn kasvuna. On myös varauduttava siihen, että yhteiskunnallinen kehitys ja tapahtumat nostavat esille ongelmia ja uudistustarpeita, joita on vaikea etukäteen ennakoida.

Lähi vuosina Lavon toiminnassa näkyy yhtäältä huolehtiminen aiemmin toteutettujen laajojen hankkeiden täytäntöönpanosta ja seurannasta (esim. perustuslaki, hallintolaki), eräiden laajojen hankkeiden loppuunsaattamisesta (esim. osakeyhtiölaki, ulosottolaki) sekä toisaalta lukuisten yksittäisten hallituksen esitysten toteuttamisesta. Tavoitteena on, että hankkeita voidaan mahdollisimman pitkälti viedä eteenpäin hyväksytyjen strategioiden ja toteuttamisohjelmien puitteista (esim. hallintolainkäytön kehittämisohjelma, puheenjohtajakausittain päivittyvä EU-strategia).

2. RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

Lainvalmisteluosaston **enimmäishenkilötyövuosimäärä** vuonna 2005 on **80,5**. Henkilötyövuodet sisältää lisäksi 1,5 htv laintarkastuksen vahvistamiseen.

Lainvalmisteluosaston **tavoitemäärärahas** vuodelle 2005 on **5 410 000 euroa**. Osastolle myönnetään vuoden 2005 talousarviomäärärahaa 5 100 000 euroa ja lisäksi osastolla on käytössään vuodelta 2004 siirtyvät määrärahat. Painatus- ja käännösmenojen yhteismääräksi arvioidaan 270 000 euroa, minkä ylittävä käyttö kompensoidaan. Hallintolain toimivuutta koskevaan tutkimushankkeeseen varataan OM:n tutkimusvaroista 25 000 euroa sekä vuodelle 2005 että vuodelle 2006.

Lähtökohtana jatkuvuudelle on henkilöstön nykytaso ottaen kuitenkin huomioon EU-puheenjohtajakaudesta ja valtioneuvoston säädösvalmistelun kehittämisestä aiheutuvat lisätarpeet. Lavoon saataneen 1.3.2005 lukien kaksi EU-avustajaa, jotka sijoittuvat yksityisoikeuden yksikköön sekä rikos- ja prosessioikeuden yksikköön. Tavoitteena on saada määrärahat vielä kahteen henkilöön, jotka sijoittuisivat niin ikään mainittuihin yksikköihin. Vuonna 2005 alkavaa laintarkastuksen vahvistamista (1,5 htv) on jatkettava vuonna 2006 (0,5 htv). Samalla tulee suunniteltavaksi OM:n ja Lavon rooli koko valtioneuvoston säädösvalmistelun johtamisen ja tuen rakenteissa.

Resurssit tulee asettaa sovittujen strategioiden tavoitteiden ja toimintaohjelmien mukaisesti. Painopisteen tulee olla vaikutuksiltaan olennaisissa kysymyksissä.

3. TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1. Strategiaa toteuttavat keskeiset toimintalinjat

Lainvalmisteluosaston keskeisenä toimintalinjana *julkisoikeuden* alalla on varmistaa *perustuslain* asianmukainen toimeenpano, seurata systemaattisesti perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä edistää demokratian toimivuutta ja kansalaisten osallistumista. Vaalikauden lopussa tulee suunniteltavaksi perustuslain toimivuuden seurantatutkimus, joka annetaan tehtäväksi oikeus- ja yhteiskuntatieteellistä tutkimusta harjoittavalle yksikölle. Edelleen arvioidaan, miten laaditaan selvitys perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta Suomessa osana ihmisoikeuspolitiikkaa.

Seuraavan vaalikauden alussa arvioidaan ja päätetään toimista, joihin kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma antaa aihetta. Poliitiikan toimintaedellytyksiä, äänestämistä ja vaaleja koskevat kehittämistoimet ovat huhtikuussa 2004 asetetun Kansanvalta 2007 –toimikunnan selvitettävänä.

Julkisoikeuden alan lainvalmisteluhankkeiden painopisteenä on *hallintolainkäytön* kehittäminen. Toteutetaan hallintolainkäytön kehittämisohjelmaan 2004-07 sisältyvät toimenpiteet. Erityisesti kiinnitetään huomiota toimiin, joilla voidaan parantaa hallinto-oikeuksien ja vakuutus oikeuden toimintaedellytyksiä ja ratkaisutoiminnan joutuisuutta.

Hyvää hallintoa ja avoimuutta edistetään eri tavoin. Seurataan hallintolain toimivuutta ja annetaan eduskunnan hallintovaliokunnalle asiaa koskeva selvitys syysistuntokaudella 2006. Niin ikään toteutetaan oikeudenkäynnin julkisuuslainsäädännön uudistus sekä kehitetään lainsäädännön ja hallinnon avoimuutta kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien edistäjänä kansallisella ja eurooppalaisella tasolla. Tehdään tarvittavat kansainväliset tietoturvasopimukset.

Laintarkastuksessa tavoitteena on tarkastuksen kattavuuden nostaminen vähintään edellisten vuosien tasolle. Tavoitteena on, että tarkastuksen kattavuus on vuonna 2005 lakien sekä tasavallan presidentin ja valtioneuvoston asetusten osalta vähintään 70 % (lakien osalta 80 %) ja joutuisuus keskimäärin 15 päivää. Hyödynnetään uusittuja hallituksen esityksen laatimisohteita tavoitteena muun muassa perustelujen täsmällisempi laatiminen ja yleensäkin esitysten tiivis esittämistapa. Jatketaan ja kehitetään lainvalmistelijoiden koulutusta.

Yksityisoikeuden alaan kuuluvat lähinnä kansalaisten oikeussuhteita koskevat kysymykset. Keskeisiä tavoitealueita ovat perhe- ja perintöoikeus, yhtiöoikeus, vahingonkorvausoikeus sekä kiinteistönvaihdanta.

Perintöoikeutta uudistetaan keväällä 2004 valmistuneen perusselvityksen pohjalta (lesken asema, avopuolison asema, testamenttausvapauden lisääntyminen/lakiosan supistaminen, menettelyjen tehostaminen) ottaen huomioon siitä annettu lausuntopalaute ja julkisuudessa käyty keskustelu. Keväällä 2005 päätetään jatkotoimista ja aikataulusta. HE annetaan aikaisintaan vuonna 2007.

Selvitetään *aviovarallisuutta* koskeviin säännöksiin liittyvät mahdolliset muutostarpeet ja tehdään tarvittaessa sitä koskevat lainsäädännön muutokset. Tutkimus vuoden 2005 aikana ja HE aikaisintaan vuonna 2008.

Osakeyhtiölaki uudistetaan keväällä 2003 valmistuneen ehdotuksen pohjalta. Tavoitteena on velkojien ja vähemmistöosakkaiden suojaa heikentämättä lisätä lain joustavuutta ja siten yritysten toimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä. HE annetaan vuoden 2005 aikana. *Asunto-osakeyhtiölakia* uudistetaan erityisesti kunnossapito- ja korjausrakentamiseen liittyvän vastuunjaon ja päätöksenteon selkeyttämiseksi. Ehdotusta valmistelevaan asetetun työryhmän määräaika päättyy syksyllä 2005, ja HE annetaan aikaisintaan vuonna 2007.

Uudistetaan *rikosvahinkolaki* tavoitteena rikoksen uhrin aseman parantaminen HE on annettava keväällä 2005, koska vahingonkorvauslain henkilövahinkoja koskevat uudistukset tulevat voimaan 2006 alusta, ja myös rikosvahinkodirektiivi on pantava täytäntöön siihen mennessä.

Kuluttajansuojalainsäädännön osalta pääpaino on EU-lainsäädännön valmistelussa. Tavoitteena on varmistaa korkeatasoinen kuluttajansuoja mm. lisäämällä kuluttajia koskevan lainsäädännön johdonmukaisuutta. *Sopimusoikeudessa* EU:n komissiossa on valmisteilla muun muassa sähköinen kaupankäynti vakuutuksilla ja ns. yhteisten puitteiden laatiminen sopimusoikeuden yleisempää kehittämistä silmällä pitäen.

Kiinteistöjen kirjaamisjärjestelmän kehittämistä selvitetään tavoitteena tietoyhteiskunnan menetelmien hyödyntäminen. Asiaa selvittävän työryhmän määräaika päättyy syksyllä 2005. Osauudistuksena kiinteistöjen omistajatietojen ajantasaisuutta ja saantotietojen kulun nopeuttamista koskeva HE annetaan aikaisintaan vuonna 2005.

EU:ssa on vireillä useita *kansainväliseen yksityisoikeuteen* liittyviä hankkeita muun muassa perheoikeuden ja varallisuusoikeuden alalla. Näiden osalta tavoitteena on säännösten yhdenmukaistaminen siten, että ne ovat johdonmukaisia ja sopuoinnussa samoja kysymyksiä koskevien jo valmiiden tai valmisteilla olevien laajempien kansainvälisten järjestelyjen kanssa.

Oikeusturvamekanismeja kehitetään siten, että konfliktit mahdollisuuksien mukaan voidaan ratkaista taloudellisesti ilman oikeudenkäyntiä ja että oikeudenkäyntimenettelyt voidaan sopeuttaa asian laadun mukaisesti. Käräjäoikeuksien osalta tämä merkitsee sen mahdollistamista, että selvät ja yksinkertaiset rikosasiat voidaan ratkaista kirjallisessa menettelyssä. Hovioikeusprosessin osalta etsitään keinoja keventää prosessia erityisesti vähentämällä tarvetta henkilötodistelun toistamiseen. Korkeimman oikeuden roolia ennakkopääöstuomioistuimena vahvistetaan keventämällä ratkaisukokoonpanoja eräissä tilanteissa ja siirtämällä ylimääräistä muutoksenhakua koskevia asioita alemmille tuomioistuimille. Edellä tarkoitetut HE:t annetaan vuonna 2004.

Oikeudenkäynnin julkisuutta koskeva lainsäädäntö uudistetaan tavoitteena lisätä oikeudenkäynnin avoimuutta (ks. myös edellä). HE annetaan vuonna 2005. Vuonna 2005 pyritään ratkaisemaan oikeusministeriön käynnistämän selvityksen pohjalta, onko aiheellista ottaa käyttöön ryhmäkanne muun muassa kuluttajakauppaa koskevissa asioissa. Vuonna 2005 käynnistetään niin ikään kansainvälistä oikeusapua riita-asioissa koskevan lainsäädännön valmistelu tavoitteena HE:n antaminen vuonna 2006.

Rikosoikeuden alalla parannetaan liikenneturvallisuutta edistämällä nykYTEknologian käyttöä ylinopeusrikkomusten seuraamusjärjestelmässä. HE annetaan vuonna 2005. Tietojenkäsittelyn ja tietoverkkojen toiminnan rikosoikeudellista suojaa parannetaan sekä lisätään esitutkintaviranomaisten mahdollisuuksia selvittää tietoverkkorikollisuutta. Tehostetaan lasten rikosoikeudellista suojaa seksuaalirikosten vanhentumista pidentämällä ja lapsikaappausten rangaistussääntelyä tiukentamalla. Korruption liittyvää rikosoikeudellista vastuuta laajennetaan ja tehostetaan korruption vastaista kansainvälistä yhteistyötä. Laittoman huumausainekaupan seuraamuksia tiukennetaan ja ihmiskaupan ja ihmissalakuljetuksen vastustamista tehostetaan. Parannetaan Suomen osalta Itämeren suojelua ottamalla käyttöön laittomia öljypäästöjä koskeva maksuseuraamus. Näitä toimia koskevat HE:t on tarkoitus antaa vuonna 2005. Samoin vuonna 2005 ryhdytään selvittämään rikoslain kokonaisuudistuksen kodifioinnin valmistelussa noudatettavia suuntaviivoja tavoitteena esityksen antaminen vuonna 2007.

Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle rakentuvan *EU:n oikeusalueen* luomista edistetään hyväksymällä rikosprosessuaalisia vähimmäissäännöksiä sekä helpottamalla tuomioistuinten ja oikeusviranomaisten rikosten esitutkinnassa tehtyjen päätösten tunnustamista. Tähän liittyen annetaan vuonna 2005 HE laiksi omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien

päätösten täytäntöönpanosta sekä osallistutaan eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräystä koskevan puitepäätöksen valmisteluun.

Ulosottolain kokonaisuudistuksessa pyritään tulokselliseen, nopeaan ja edulliseen sekä velallisen omatoimista suoritusta tukevaan ulosottoon, jossa otetaan huomioon velallisen hyväksyttävä vähimmäistoimeentulo ja asianosaisten oikeusturva. Ulosmittausta, myyntiä ja tilitystä koskevassa uudistuksen 3. vaiheessa parannetaan pienituloisten velallisten suojaa ja yritystoiminnan jatkamisen edellytyksiä. Myös menettelyn joustavuutta lisätään mm. ottamalla käyttöön vapaa myyntimuoto. Esitys on tarkoitus antaa alkuvuodesta 2005. Kokonaisuudistus päättyy 4. vaiheeseen, jossa kehitetään ulosoton organisaatiota ja tarkistetaan veroulosottolain säännökset.

Maksukyvyttömyyttä koskevien lainsäädäntöhankkeiden lisäksi on valmisteltu laaja-alainen *velkahallintaohjelma*. Ohjelma on laadittu usean ministeriön yhteistyönä hallitusohjelman mukaisesti. Ohjelmassa ehdotetaan lukuisia konkreettisia toimenpiteitä ylivelkaantumisen ennaltaehkäisemiseksi ja velkaongelmien syvenemisen estämiseksi. Lausuntokierroksen jälkeen (15.10.2004) selvitetään, miten ohjelman toimeenpanosta huolehditaan.

Eurooppa-oikeuden yksikön tehtäväaluetta ja sen kehitystä on kuvattu erillisessä neuvottelumuistiossa. Vuonna 2005 painopistealueeksi nousevat EU:n perustuslaillista sopimusta koskevat oikeudelliset kysymykset.

Osallistutaan *EU:n perustuslaillisen sopimuksen* voimaansaattamista koskevan HE:n valmisteluun ja sopimuksen kansalliseen käsittelyyn, erityisesti yleisen EU-oikeuden ja valtiosääntöoikeuden näkökulmasta. Virallinen valmisteluvastuu HE:stä on ulkoasiainministeriöllä yhdessä valtioneuvoston kanslian kanssa, mutta sopimuksen laajuuden ja sisällön vuoksi myös oikeusministeriö osallistuu valmistelutyöhön. Hallituksen esitys tullaan antamaan eduskunnalle viimeistään syysistuntokauden 2005 alussa ja prosessi on tarkoitus saattaa loppuun viimeistään syyskuussa 2006.

Avoimuuspolitiikan osalta jatketaan avoimuuden edistämistä EU:n toimielimien toiminnassa erityisesti osallistumalla asiakirjajulkisuutta koskevien asioiden käsittelyyn neuvoston työryhmässä ja tuomioistuinprosesseissa, joilla on keskeistä merkitystä avoimuusasetuksen soveltamiselle. Vuonna 2005 valmistaudutaan Suomen puheenjohtajakautteen yhteistyössä valtioneuvoston EU-sihteeristön kanssa. Asiakirjajulkisuutta koskevilta osin selvitetään puheenjohtajavaltion mahdollisuudet edistää avoimuutta ottaen huomioon, että asiakirjajulkisuutta käsittelevän neuvoston työryhmän puheenjohtajuus hoidetaan neuvoston pääsihteeristön toimesta.

Liitteisiin on koottu luettelot syksyllä 2004 sekä vuosina 2005-2007 annettavista hallituksen esityksistä.

3.2. Osaston toiminnan kehittäminen

Lavon oman toiminnan kehittämisessä painopisteenä ovat

- substanssivalmistelun kohdentaminen selkeille strategia- ja ohjelma-alueille,
- tarkoituksenmukaisen suhteen ylläpitäminen oman toimialan hankkeiden ja ulkopuolisten hankkeiden välillä,
- valtioneuvoston lainvalmistelun johtamisen ja suunnittelun parantaminen sekä laintarkastuksen roolin vahvistaminen osana tätä kehitystyötä,
- voimakkaampi panostus ihmisoikeus- ja perustuslakikysymyksiin niin kansallista lainvalmistelua kuin EU-oikeutta ja sen kehitystä ajatellen,
- johtoryhmätyön ja yksiköiden johtamisen kehittäminen osana ministeriön johtoryhmä- ja muuta kehitystyötä.

- EU-oikeudellisen neuvonnan kehittämässä tavoitteena on oikeudellisten ongelmien mahdollisimman varhainen identifiointi niiden asiallisen käsittelyn varmistamiseksi. Huolehditaan hyvistä yhteistyösuhteista VNEUS:iin, UM:öön ja muihin ministeriöihin sekä kehitetään tarvittaessa oikeudelliset kysymykset -jaoston toimintaa entistäkin kattavammaksi.

3.3. Henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet

Pyritään osaamisen ylläpitoon ja tarvittaessa vahvistamiseen strategisilla alueilla edellä todetun mukaisesti. Tavoitteena on, että osastolla on keskeisillä toiminta-alueilla vankka perusosaaminen, minkä lisäksi tarvitaan moniosaajia, jotka voivat joustavasti huolehtia useiden oikeusalojen usein erityyppisistä ja äkillisistäkin tehtävistä. Erityisenä haasteena on EU-puheenjohtajuuden hoito, joka edellyttää myös henkilöstön riittävää pysyvyyttä. Nykyistä liiallista vaihtuvuus”turbulenssia” ja lyhytaikaisia virkamääräyksiä pyritään vähentämään muun muassa

- siirtymällä virkojen lähtökohtaiseen pysyvyyteen VvirkamL:n mukaisesti,
- määrittelemällä yhteiset periaatteet virkavapauksien myöntämiselle.

Apuvälineenä toiminnan analysoinnissa ja suunnittelussa voidaan hyödyntää toimintolaskentajärjestelmää.

4. SEURANTA JA RAPORTOINTI

Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet täsmennetään ministeriön tuloskortille. Tulokorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisiraportin ja vuodelta 2005 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä.

Oikeusministeriössä 28.9.2004

Kansliapäällikkö Kirsti Rissanen

Ylijohtaja Pekka Nurmi

LIITTEET

Syyskaudella 2004 annettavat HE:t

Vuosina 2005 – 2007 annettavat HE:t (alustava arvio)

Syyskaudella annettavat hallituksen esitykset

* HE laiksi oikeusapulain muuttamisesta

Saatetaan voimaan neuvoston direktiivi 2003/8/EY oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävässä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset. Direktiivi on saatettava voimaan 30.11.2004 mennessä.

Suppea

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Tatu Leppänen, p. 160 67678

Syyskuu

HE keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävän pöytäkirjan hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta

Hallitusohjelma 14.1

Pöytäkirja sisältää määräyksiä muun muassa pankkitilitietoja koskevasta oikeusavusta

Suppea

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntösihteeri Mikko Monto, p. 160 67712

Syyskuu

HE vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa ja tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (PeV)

Lainsäädännön kokonaisuudistus. Mm. vankien oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan säännösten saattaminen perustuslakia vastaavaksi

PeV

Hallitusohjelma 14.1.

HSA 8.1

Laaja

Kriminaalipoliittinen osasto, lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell, p. 67892

Syyskuu

HE rikoslain 2 c luvun säännöksiksi (PeV)

Säännökset vankeudesta vapauttamisesta. Liittyy läheisesti edelliseen

Hallitusohjelma 14.1.

HSA 8.1

Laaja

Kriminaalipoliittinen osasto, hallitusneuvos Jussi Pajuoja, p. 67819

Syyskuu

HE vankeinhoitolaitoksen hallintoa koskevien säännösten uudistamiseksi

Liittyy läheisesti kahteen edelliseen

Suppea

Kriminaalipoliittinen osasto, hallitusneuvos Leena Kuusama, p. 67734

Syyskuu

HE rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehtyjen yleissopimusten hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta sekä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn pöytäkirjan ja keskinäisestä oikeusavusta Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta sekä laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain muuttamisesta (PeV)

Hallitusohjelma 14.1

Suppea

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Katariina Jahkola (virkavapaa) ja lainsäädäntöneuvos Heli Vesaaja, p. 160 67705

Lokakuu

HE laiksi rikesakkomenettelystä annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta ajoneuvon haltijan vastuun toteuttamiseksi automaattisessa liikennevalvonnassa **(PeV)**

Toteutetaan ns. haltijavastuu rikesakkolakia muuttamalla

Laaja

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Asko Välimaa, p. 160 7708 ja lainsäädäntöneuvos Heli Vesaaja, p. 160 7705

Lokakuu

HE käräjäoikeuslain muuttamisesta

Käräjäoikeuksiin voitaisiin perustaa osastoja tarvittavan asiantuntemuksen edellyttämän erikoistumisen sekä omalla äidinkielellä saatavien oikeuspalvelujen turvaamiseksi; esitykseen sisällytetään säännökset tuomiopiirejä yhdistettäessä suoritettavista laamannien virkojen järjestelyistä sekä lautamiehille maksettavista tapaturmakorvauksista.

Suppea

Oikeushallinto-osasto, hallitusneuvos Heikki Liljeroos, p. 160 67608

Lokakuu

* HE tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun asetuksen (Bryssel IIa) täytäntöönpanemiseksi Säädetään neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 edellyttämästä täytäntöönpanoviranomaisesta, oltava voimassa 1.3.2005

Suppea

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Markku Helin, p. 67665, erityisasiantuntija Tuomo Antila, p. 67716

Marraskuu

HE laiksi oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain, oikeudenkäymiskaaren sekä eräiden muiden lakien rikosasioiden käsittelyä käräjäoikeudessa koskevien säännösten muuttamisesta **(PeV)**

Hallitusohjelma 14

Uusi kirjallinen menettely otetaan käyttöön tunnustettuja tekoja varten.

Laaja

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Asko Välimaa, p. 160 67704 ja lainsäädäntösihteeri Kirsi Pulkkinen, p. 160 7722

Marraskuu

HE Euroopan unionin ympäristörikospuitepäätöksen täytäntöönpanemiseksi, ympäristön suojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymiseksi, laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä rikoslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Muutetaan rikoslain 48 luvun ja eräiden muiden lakien säännöksiä

Laaja

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Jarmo Hirvonen, p. 160 67704

Joulukuu

HE muutoksenhakua korkeimpaan oikeuteen ja asian käsittelyä siellä sekä ylimääräistä muutoksenhakua koskevien säännösten ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallitusohjelma 14

Parannetaan korkeimman oikeuden mahdollisuuksia antaa ennakkoratkaisuja sekä ajanmukaistetaan ylimääräisessä muutoksenhaussa sovellettavia menettelysäännöksiä

Suppea

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Tatu Leppänen, p. 160 677

Joulukuu

HE laiksi korkeimmasta oikeudesta

Uusi laki korvaisi nykyisen korkeimmasta oikeudesta annetun lain ja sisältäisi säännökset korkeimman oikeuden tehtävistä ja henkilöstöstä. Säännökset lainkäyttöasian ratkaisemisesta täysistunnossa ja vahvennetussa jaostossa siirrettäisiin työjärjestyksestä lakiin korkeimmasta oikeudesta. Korkeimman oikeuden päätösvaltaisuutta koskevat säännökset siirtyisivät oikeudenkäymiskaareen (LAVOn esitykseen sisältyen).

Suppea

Oikeushallinto-osasto hallitusneuvos Erja Hynninen p. 160 67610

Joulukuu

HE tuomareiden pätevyisyysjärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Hallitusohjelma 14.

HSA 8.2

Uusi laki koskisi pätevyitymistä yleisten tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten ja erityistuomioistuinten kaikkiin tuomarinvirkoihin, joihin vaaditaan oikeustieteellinen peruskoulutus

Suppea

Oikeushallinto-osasto, ylitarkastaja Maaria Leskelä p. 160 69381

Joulukuu

HE laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta

Tarkistetaan mm. viranomaisten asiakirjojen jäljenteiden maksuja ja asetuksenvaltuuksia koskevat säännökset

Suppea

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, p. 1606 7693

Joulukuu

HE asuntokauppalain uudistamisesta

Mm. rakentamisvaiheen suojajärjestelmän laajentaminen

Laaja

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 676772, lainsäädäntöneuvos

Katri Kummoinen, p. 67514

Joulukuu

OIKEUSMINISTERIÖ

18.1.2005

VUOSINA 2005-2008 ANNETTAVAT HALLITUKSEN ESITYKSET

Syksyn 2004 tulosneuvotteluissa hyväksyty luettelo, joka on päivitetty myöhemmin sovituilla muutoksilla

Laajat

- HE laiksi ulosottolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
- Esitys muodostaa ulosottolain kokonaisuudistuksen kolmannen vaiheen. Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi maksuvelvoitteen täytäntöönpanoa koskevat ulosottolain säännökset (4-6 luku). Tavoitteena on parantaa velallisen vähimmäissuojaa ja yritystoiminnan jatkamisen edellytyksiä sekä kehittää huutokauppaan nähden vaihtoehtoinen myyntimuoto. Esitykseen sisältyvät palkan ja eläkkeen ulosmittaussäännökset. Myös ns. vapaakuukausijärjestelmää kehitetään.
- lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Tuula Linna, puh. 160 67718 ja lainsäädäntöneuvos Tatu Leppänen, puh. 160 67678
helmikuu
- HE laiksi rikesakkomenettelystä annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta ajoneuvon haltijan vastuun toteuttamiseksi automaattisessa liikennevalvonnassa toteutetaan ns. haltijavastuu rikesakkolakia muuttamalla
- lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Katariina Jahkola, puh. 160 67705
maaliskuu
- HE asuntokauppalain muuttamisesta
- mm. rakentamisvaiheen suojajärjestelmän laajentaminen
- lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 160 67672
maaliskuu
- HE uudeksi rikosvahinkolaiksi
- rikoksen uhrin aseman parantaminen mm. ottamalla huomioon henkilövahinkoa koskevat vahingonkorvauslain muutokset
- lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Antti Leinonen, p. 160 67713
huhtikuu
- * HE laiksi omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi
- Esityksellä pannaan täytäntöön Neuvoston puitepäätos 2003/577/YOS omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa. Puitepäätos on pantava täytäntöön 2.8.2005 mennessä.
- lainvalmisteluosasto, lainsäädäntösihteeri Kirsti Pulkkinen, puh. 160 67722 ja lainsäädäntöjohtaja Jan Törnqvist, puh. 160 67700
huhtikuu

HE Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä, sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä rikoslain, pakkokeinolain, esitutkintalain, kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain ja oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta
Esityksellä saatetaan voimaan Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskeva yleissopimus ja pannaan täytäntöön Neuvoston puitepäätös tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä. Puitepäätöksestä on saavutettu yleisnäkemys neuvostossa 28.2.2003.
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Lena Andersson, puh. 160 67725 ja lainsäädäntöjohtaja Jan Törnqvist, puh. 160 67700
toukokuu

HE laiksi aluksista aiheutuvien vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta
Hallitusohjelma 10
Otettaisiin käyttöön hallinnollisessa järjestyksessä määrättävä öljypäästömaksu, joka määrättäisiin aluksen omistajan tai laivanisännän maksettavaksi laittomasta öljypäästöstä.
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Leena Halila, puh. 160 67740 ja lainsäädäntöjohtaja Jan Törnqvist, puh. 160 67700
kesäkuu

HE uudeksi osakeyhtiölaiksi
osakeyhtiölain kokonaisuudistus
lainvalmisteluosasto, erityisasiantuntija Pekka Pulkkinen, p. 160 67702
toukokuu

HE hedelmöityshoitolaiksi (PeV)
säännökset sukusolujen käytöstä hedelmöityshoittoon, varastoinnista, hedelmöityshoidon tuloksena syntyneen lapsen isyyden määräytyminen
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöjohtaja Tiina Astola, p. 160 67666
kesäkuu

Suppeat

* HE rikoslain 30 luvun 13 §:n muuttamisesta
Yhteisövastuu laajennetaan koskemaan lahjuksen ottamista elinkeinotoiminnassa.
Esityksellä pannaan täytäntöön Neuvoston puitepäätös 2003/568/YOS lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorille. Puitepäätös on pantava täytäntöön 22.7.2005 mennessä.
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Ilari Hannula, puh. 160 67724
helmikuu

HE muutoksenhakua korkeimpaan oikeuteen ja asian käsittelyä siellä sekä ylimääräistä muutoksenhakua koskevien säännösten ja eräiden muiden lakien muuttamisesta
Hallitusohjelma 14
Parannetaan korkeimman oikeuden mahdollisuuksia antaa ennakkoratkaisuja sekä ajanmukaistetaan ylimääräisessä muutoksenhaussa sovellettavia menettelysäännöksiä
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Tatu Leppänen, p. 160 67678

helmikuu

- HE laiksi korkeimmasta oikeudesta
Uusi laki korvaisi nykyisen korkeimmasta oikeudesta annetun lain ja asetuksen sekä sisältäisi säännökset mm. korkeimman oikeuden tehtävistä ja henkilöstöstä. Lakia täydentäisi työjärjestys. Korkeinta oikeutta koskevat kaikki keskeiset säännökset saatettaisiin lain tasolle. Korkeimman oikeuden päätösvaltaisuutta koskevat säännökset siirtyisivät oikeudenkäymiskaareen
oikeushallinto-osasto, hallitusneuvos Erja Hynninen, p. 160 67610
helmikuu
- HE osakeyhtiölain muuttamisesta
omien osakkeiden ostorajan nosto
lainvalmisteluosasto, erityisasiantuntija Pekka Pulkkinen, p. 160 67702
helmikuu
- HE laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta
tarkistetaan mm. viranomaisten asiakirjojen jäljenteiden maksuja ja asetuksenvaltuuksia koskevat säännökset
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, p. 160 67693
helmikuu
- *HE Euroopan unionin ympäristörikospuitepäätöksen täytäntöönpanemiseksi, ympäristön suojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymiseksi, laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä rikoslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta
Esiteyksellä muutetaan rikoslain 48 luvun ja eräiden muiden lakien säännöksiä sekä pannaan täytäntöön Neuvoston puitepäätös 2003/80/YOS ympäristön suojelusta rikosoikeudellisin keinoin. Puitepäätös on pantava täytäntöön 27.1.2005 mennessä.
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Lena Andersson, p. 160 67704
maaliskuu
- *HE sakon muuntorangaistusta koskevien säännösten muuttamiseksi
Hallitusohje luku 14.1.
lievennetään sakon ja sakon muuntorangaistuksen välistä muuntosuhdetta, lyhennetään muuntorangaistusten enimmäiskestoja ja edistetään sakkojen vapaaehtoista maksamista; tarve vähentää sakkovankien määrää mahdollisimman nopeasti
kriminaalipoliittinen osasto, hallitussihteeri Anne Hartoneva, p. 160 67578
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Janne Kanerva, p. 160 67723
maaliskuu
- HE henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain muuttamiseksi
sallitaan myös salaisten tuomioistuinratkaisujen käyttäminen seksuaalirikollisten uusimista ehkäisevien ohjelmien toteuttamisessa
kriminaalipoliittinen osasto, lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell, p. 160 67892
huhtikuu

- HE kuluttajanvalituslautakuntaa koskevan lain muuttamisesta
lautakunnan toiminnan tehostaminen
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 160 67672
huhtikuu
- HE eräiksi kiinteistöjen omistajatietojen ajantasaisuutta parantaviksi säännöksiksi
mm. lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annetun lain muuttaminen
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjut Jokela, p. 160 67703
toukokuu
- HE Rikosseuraamusalan koulutus- ja kehittämiskeskuksesta annettavaksi laiksi
nykyinen Vankeinhoidon koulutuskeskuksesta annettu laki korvataan uudella
lailla, jolla muutetaan mm. keskuksen tehtävää ja hallintoa
kriminaalipoliittinen osasto, hallitusneuvos Leena Kuusama, p. 160 67734
toukokuu
- HE laiksi joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain, rikoslain 17 luvun 6 §:n,
järjestyksenvalvojista annetun lain 1 §:n ja pysäköintivirhemaksusta annetun lain 7 §:n
muuttamisesta
joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain soveltamisala laajennettaisiin
koko maata kattavaksi ja pysäköintivirheen maksimi korotettaisiin
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Ilari Hannula, p. 160 67724
kesäkuu
- HE rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta
Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehtyjen yleissopimusten
hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta sekä rikoksen johdosta tapahtuvasta
luovuttamisesta Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn pöytäkirjan ja
keskinäisestä oikeusavusta Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn
sopimuksen hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta sekä laiksi rikoksen johdosta
tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain muuttamisesta (**PeV**)
Hallitusohjelma 14.1
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Katariina Jahkola, p. 160 67705
kesäkuu
- HE hallinto-oikeuksien päätösvaltaisten kokoonpanojen uudistamiseksi
Hallitusohjelma 14.
Hallinto-oikeus olisi edelleen pääsääntöisesti päätösvaltainen kolmijäsenisenä.
Laissa erikseen säädetyissä asioissa se olisi päätösvaltainen myös
suppeammissa kokoonpanoissa, kuten kahden hallinto-oikeustuomarin ja
esittelemässään asiassa hallinto-oikeuden jäsenenä toimivan esittelijän
muodostamassa kokoonpanossa sekä kahden hallinto-oikeustuomarin ja yhden
hallinto-oikeustuomarin kokoonpanossa.
oikeushallinto-osasto, hallitusneuvos Erja Hynninen, p. 160 67610
kesäkuu
- HE tuomareiden koulutusjärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi
Hallitusohjelma 14
HSA 8.2
Uusi laki koskisi yleisten tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten ja
erityistuomioistuinten tuomareiden koulutusjärjestelmää.
oikeushallinto-osasto, ylitarkastaja Maaria Le skelä, p. 160 69381
kesäkuu

Syksy 2005

- HE lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta
- HE rikoslain muuttamisesta (lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten vanhentuminen, lapsen omavaltaista huostaanottoa koskevan rangaistussäännöksen tarkistaminen, toiselle kuuluvan henkilötodistuksen käyttämisen kriminalisoiminen)
- HE laiksi oikeudenkäynnin julkisuutta koskevaksi lainsäädännöksi
- HE laiksi ulosottolain kokonaisuudistuksen 3. vaiheeksi (ulosmittausta sekä myyntiä ja tilitystä koskevat säännökset)
- HE Haagin lasten suojelua koskevan sopimuksen voimaansaattamisen edellyttämistä muutoksista
- HE Haagin välittäjän hallussa olevia arvo-osuuksia koskevan yleissopimuksen edellyttämistä muutoksista
- HE hallinto-oikeuksien kokoonpanojen tarkistamisesta (OHO)
- HE sopimushoitorangaistuksesta
- HE laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjen ja seuraamusten vähimmäissäätöjä koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta
- HE Yhdistyneiden kansakuntien järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen yleissopimuksen ensimmäisen ihmiskauppaa ja toisen ihmissalakuljetusta koskevan pöytäkirjan voimaan saattamisesta sekä rikoslain 20 luvun muuttamisesta (seksin ostamisen kriminalisoiminen)
- HE Yhdistyneiden kansakuntien korruptionvastaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta
- HE Euroopan neuvoston tietoverkkorikoksia koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjan, joka koskee tietoverkkojen välityksellä tehtyjen rasismia ja muukalaisvihaa lietsovien tekojen kriminalisointia, täytäntöönpanosta
- HE esitutkintalain muuttamisesta (mm laajennetaan mahdollisuuksia rajata esitutkintaa muuttamalla lain 4 ja 5 §:ää. Talousrikostorjuntaan vaikuttavan lainsäädännön kehittäminen. Sisäasiainministeriön julkaisu 2004)
- HE valvottua läpilaskua koskevaksi lainsäädännöksi (EV 92/2003 vp)
- HE eräiden tullirikoksia koskevien säännösten tarkistamisesta (kaksoislaskutuksen estäminen. Talousrikostorjuntaan vaikuttavan lainsäädännön kehittäminen. Sisäasiainministeriön julkaisu 2004.) (Mahdollinen)

- HE laiksi oikeudenkäymiskaaren ja poliisilain muuttamisesta. (Anonyymi todistelu ja peitetoimintaa suorittavan poliisin oikeus osallistua rikolliseen toimintaan) (mahdollinen)
- HE holhoustoimilain muuttamisesta ja edunvalvontavaltuutuksesta
- HE eurooppaosuuskunta-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi
- HE lapseksiottamislain muuttamisesta (kv. adoptiolautakuntaa koskevat muutokset)
- HE liiketoimintakieltoa koskevan lain tarkistamisesta
- HE pohjoismaisen avioliittokonvention muutosten voimaansaattamisesta
- HE kiinteistöjen omistajatietojen parantamista koskeviksi säännöksiksi

Vuosi 2006

- HE rikoslain sotarikoksia ja rikoksia ihmisyyttä koskevien säännösten muuttamisesta (tarkistetaan rikoslakia siten, että se vastaa Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussäännön kriminalisointeja koskevia artikloja)
- HE sikiön, alkion ja perimän rikosoikeudellista suojaa koskeviksi säännöksiksi (Asiaa koskeva luku lisätään rikoslakiin)
- HE vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta sakkorangaistuksiin koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta
- HE vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten täytäntöönpanoon koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta
- HE keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen toisen lisäpöytäkirjan voimaansaattamisesta (vastaa pitkälti EU:n vuoden 2000 oikeusapusopimusta)
- HE laiksi kansainvälisestä oikeusavusta riita-asioissa
- HE rikesakkolainsäädännön uudistamisesta (EV 2/2003 vp)
- HE ryhmäkannetta koskevaksi lainsäädännöksi (mahdollinen)
- HE oikeudenkäymiskaaren muutoksenhakua hovioikeuteen ja valitusten käsittelyä hovioikeudessa koskevien säännösten tarkistamisesta
- HE ulosottolain kokonaisuudistuksen 4. eli viimeiseksi vaiheeksi
- HE yrityssaneerauslain muuttamisesta
- HE konkurssilain tarkistamisesta
- HE holhustoimen edunvalvontapalvelujen järjestämislain muuttamisesta

[HE velan velka/velalliskohtaisesta vanhentumisesta]

HE uudeksi valmiuslainsäädännöksi

HE luottotietolainsäädännöksi

Vuosi 2007

HE rikoslain kokonaisuudistuksen koontilaiksi

HE vakuutusopimuslain uudistamisesta

HE perintökaaren uudistamisesta

HE kiinteistöjen kirjaamisjärjestelmän uudistamisesta (sähköinen kiinteistönvaihdanta)

HE asunto-osakeyhtiölain uudistamisesta

[HE liikkuvaan kalustoon kohdistuvia vakuutusosoikeuksia koskevan Kapkaupungin sopimuksen voimaansaattamisesta]

Vuosi 2008

HE aviovarallisuussäännösten tarkistamisesta

Oikeushallinto-osasto

OIKEUSHALLINTO-OSASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2005

Hyväksytty kansliapäällikön ja oikeushallinto-osaston tulosneuvottelussa 10.9.2004

Sisällys

1 OSASTON JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN	2
2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE	3
2.1 Osaston määrärahat	3
2.2 Oikeuslaitos	3
3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE	3
3.1 Strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet	3
3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet	8
3.3 Osaston ja hallinnonalan henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet	8
3.4 Toimialan virastojen kanssa käytävissä neuvotteluissa esille otettavat erityiskysymykset	9
4 SEURANTA JA RAPORTOINTI	9

LIITTEET OHO:n toimialan resursseja koskevat tulosneuvottelutavoitteet

1. OSASTON JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Oikeusturvapolitiikan toimintaympäristö

Toimintaympäristön muutokset

Yhteiskunnassa ja oikeusturvapalveluiden käyttäjärajakenteessa voidaan ennakoida tapahtuvan suuria muutoksia, joilla on huomattava vaikutus oikeuspolitiikkaan ja oikeusturvaa tarjoavien tahojen toimintaan. Muutokset koskevat ainakin Suomen väestörakennetta ja elinkeinorakennetta, hyvinvointivaltion perusteita, yhteiskunnallista eriytymistä, julkishallinnon rakenteita, demokraattista oikeusvaltiota, tietoyhteiskunnan kehitystä, globalisaatiota, Euroopan integraatiota, yleistä oikeudellistumiskehitystä ja oikeuden muuttumista.

Haasteet ja kriittiset menestystekijät

Yhteiskunnan yleinen oikeudellistuminen on ilmiö, johon oikeusturvapalveluiden on kyettävä sopeutumaan monin tavoin. Erityisen tärkeää on huolehtia siitä, että eri toimijoilla on paras mahdollinen ammattitaito ja kokemus tehtäviensä hoitamiseen tehokkaalla ja oikeusturvaodotukset toteuttavalla tavalla. Tämän vuoksi olisi kiinnitettävä huomiota tuomareiden ja muiden virkamiesten mahdollisuuksiin erikoistua tietyn tyyppisiin asioihin, ja tämän myötä myös paineisiin kasvattaa tuomioistuinlaitoksen yksikkökokoja niin, että erikoistuminen on henkilöstörakenteen puolesta mahdollista.

Väestörakenteen maantieteelliset muutokset vaikuttavat oikeusturvapalveluiden kysyntään. Kasvaviin oikeusturvatarpeisiin väestönlisäysalueilla tulee kyetä vastaamaan. Oikeusturvan taso ei kuitenkaan saa laskea alueilla, joilla väestömäärät ovat vähenemässä. Organisaatio- ja henkilöstörakennetta suunnittelemaan ja työväliteitä sekä työmenetelmiä kehittämällä tulee pyrkiä tilanteeseen, jossa oikeusturvaa voidaan tarjota alueellisesti tasapuolisesti edellytyksin maan kaikissa osissa. Varsinkin neuvontapalveluiden laajasta saatavuudesta on huolehdittava; näin ehkäistään ihmisten jokapäiväisempien ongelmien oikeudellistumista ja samalla konfliktinratkaisumekanismien tarvetta.

Kolmas suuri haaste oikeusturvapalveluiden tarjoamiselle liittyy oikeusministeriön hallinnonalan henkilöstön ikärakenteeseen. Tiedossa on, että suuri joukko ammattitaitoista ja työnsä omistautunutta henkilöstöä saavuttaa lähivuosina eläkeiän. Tähän haasteeseen on pystyttävä vastaamaan sekä kehittämällä työmenetelmiä hallinnonalan eri virastoissa että muuten luomalla hallinnonalalle sellaiset palkkaus- ja työolosuhteet, että pystymme kilpailemaan pätevistä työvoimasta työnantajan kannalta kiristyvillä markkinoilla. Oikeusministeriöön ja hallinnonalalle suunnitella olevan henkilöstöstrategian täytäntöönpanon onnistuminen on ilmeinen kriittinen menestystekijä tuleville vuosille ja vuosikymmenille. Henkilöstöstrategiassa omaksuttujen linjausten mukaan oikeushallinnon henkilöstöpolitiikan ja henkilöstöjohtamisen on tuettava täysipainoisesti ja kaikilla osa-alueilla perusstrategiaa sekä henkilöstön hyvinvointia. Tavoitteena on, että oikeushallinnon työyksiköissä on riittävä, osaava ja motivoitunut henkilöstö, joka viihtyy työssään.

Maksuhäiriöpolitiikan toimintaympäristö

Kotitalouksien velkaantumistaso on viime vuosikymmenen loppupuolelta alkaen tasaisesti kasvanut, mikä hitaan taloudellisen kasvun ja korkean työttömyyden olosuhteissa lisää riskejä ylivelkaantumiseen. Esimerkiksi kulutusluottoja ottaneiden kansalaisten osuus nousi vuoden 2003 alkupuoliskolla 33 prosentista 36 prosenttiin. Asuntolainojen nostohalukkuutta lisäävät myös väestön muutto maaseudulta pääkaupunkiseudulle ja asutuskeskuksiin sekä pidentyneet laina-ajat.

Kuluvan vuosikymmenen alkuvuosina yksityishenkilöiden ja yritysten velkaongelmien määrä on kuitenkin pysynyt useimmilla mittareilla tarkasteltuna jokseenkin vakaana. Kulutusluotoista aiheutuvien maksuhäiriöiden määrä on kuitenkin noussut vuonna 2003.

Vaikka osa luottotapahtumista kriisiytyy tavalla tai toisella ja johtaa eri asteisiin maksuhäiriöihin ja syrjäytymiseen, muodoiltaan moninaistuva ja laajuudeltaan kasvava yksityistalouksien ja yritysten luottojen käyttö on jatkossakin nähtävä yhä tärkeämpänä taloudellisen toimeliaisuuden ja hyvinvoinnin osatekijänä. Tämän vuoksi on välttämätöntä jatkossakin varautua siihen, että sekä maksuhäiriöiden ja ylivelkaantumisen ehkäisemiseen että maksuhäiriöiden ja velkaongelmien hoitamiseen on olemassa hyvin toimivat mekanismit.

2. RESURSSIT VUODELLE 2005

Osaston määrärahat

Oikeushallinto-osaston henkilöstömäärä ministeriön määrärahoilla on enintään 38 htv. Kentän määrärahoilla voidaan palkata 9 htv, joista uusina yksi htv tuomarikoulutuksen suunnitteluun sekä vuodeksi 2005 yksi htv neuvontapalvelun suunnitteluun ja kuluttajariitalautakunnan siirtoon ja kehittämiseen liittyen.

Osaston toimintamääräraha on 3.350.000 euroa, joka sisältää hallinnonalan koulutusmäärärahaa 950.000 euroa, minkä lisäksi osastolla on käytössään vuodelta 2004 siirtyvät määrärahat.

Oikeuslaitos

Tuomioistuimien, oikeusaputoimistojen ja ulosottovirastojen kanssa käytävien tulosneuvottelujen resursseja koskevat tavoitteet on esitetty **liitteessä**. Markkinaoikeuden resursseja pyritään tehtävämuutoksiin liittyen lisäämään jo täydentävän TAE 2005- ehdotuksen yhteydessä.

3. TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1 Strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2005 ja lähivuosina

Oikeusturvapolitiikka

Oikeusturvapolitiikan yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi on määritelty oikeuden saatavuuden nopeuttaminen ja varmistaminen. Vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi kehitetään (1) oikeudellisia neuvonta- ja (2) sovittelumenettelyjä, parannetaan (3) oikeusturvan joutuisuutta ja (4) alueellista tasapuolisuutta sekä huolehditaan (5) kustannusten kohtuullisuudesta.

(1) Oikeudellisten neuvontamenettelyiden kehittäminen

Riittävät oikeudelliset neuvontapalvelut on varmistettava koko maassa. Niitä on tarjottava riittävän lähellä kansalaisia. Tällä tavoin voidaan vähentää vaaraa ongelmien oikeudellistumisesta ja siirtymisestä raskaamman oikeusturvakoneiston piiriin.

Oikeudellista neuvontaa kehitetään yhtäältä ”tienviittapalveluna”, jossa oikeusturvaa tarvitseville neuvotaan mihin tahoon ja millä tavalla heidän on oltava yhteydessä saadakseen asiansa eteenpäin ja toisaalta varsinaisen substanssineuvonnan edistämällä. Molempia neuvontatasoja kokeillaan ennen varsinaista käynnistämistä. Oikeushallinnon puhelinuudistus mahdollistaa yhden yhteisen valtakunnallisen neuvontanumeron perustamisen nimenomaan tienviittapalvelua varten.

Keskeisiä toimenpiteitä ovat henkilöstön koulutus, myönteisen palveluasenteen edistäminen sekä neuvontatyön huomioon ottaminen resurssisuunnittelussa ja resurssien jakamisessa. Lisäksi kokeilujen seurannan suunnitteleminen on olennaista jatkotoimista päättämistä varten. Valtionhallinnon yksiköistä

oikeusaputoimistot ovat erityisen keskeisessä asemassa tällaista neuvontaa kehitettäessä. Ensivaiheen neuvonnan maksuttomuutta tulisi harkita asiakkaan maksukyvyystä riippumatta.

Arviointiperusteet: Tienviittapuhelinpalvelun kokeilu suunnitellaan ja siihen osallistuva palveluhenkilöstö koulutetaan tehtävänsä 31.7.2005 mennessä siten, että kokeilu voidaan käynnistää syksyllä 2005. Samanaikaisesti jo käynnissä olevia oikeudellisen neuvonnan kokeiluja laajennetaan ja seuranta koordinoidaan tienviittaneuvonnan kokeilun kanssa. Suunnittelutehtävään kentän rahoilla otettava henkilö saa työnsä valmiiksi vuonna 2005.

(2) Oikeudellisten sovittelumenettelyiden kehittäminen

Riita-asioiden sovittelua koskeva hallituksen esitys HE 114/2004 vp on annettu eduskunnalle kesäkuussa 2004. Sovittelumenettely otettaneen käyttöön vuonna 2005; siihen liittyvä koulutus käynnistetään jo kuluvana vuonna.

Arviointiperusteet: Sovittelu alkaa vuoden 2005 aikana. Kaikille sovittelijoina toimiville tuomareille on annettu alan koulutusta vuoden 2005 loppuun mennessä.

Kuluttajavalituslautakunta on tarkoitus siirtää oikeusministeriön hallinnonalalle 1.9.2005. Siirron vaatimat muutokset oikeusministeriötä ja kauppa- ja teollisuusministeriötä koskeviin valtioneuvoston asetuksiin tehdään talvella 2005. Kuluttajariitalautakunnan toiminnan kehittämistä ja toimialan laajentamista tarkastellaan seuraavaa kehusehdotusta valmisteltaessa.

Arviointiperuste: Siirtyy määräajassa.

(3) Oikeusturvan joutuisuuden parantaminen

Hallintolainkäytön alalla nopeutetaan yhteiskunnan tai alueiden kehittämisen kannalta merkittävien maankäyttö- ja rakennuslakia koskevien valitusten käsittelyä. Lisääntyneiden ulkomaalaisasioiden joutuisa käsittely on tärkeää ihmisoikeuksien toteuttamiseksi ja myös yhteiskunnalle aiheutuvien kustannusten välttämiseksi. Talousrikosasioiden käsittelyn viiveet aiheuttavat taloudellisia menetyksiä ja haittaa normaalille liiketoiminnalle. Erityisesti asumiseen ja lasten huoltoon liittyvien riita-asioiden tarkoituksenmukainen käsittely parantaa perheiden ja lasten elinolosuhteita.

Arviointiperusteet: Kaava-, rakennuslupa- ja poikkeuslupa-asioiden keskimääräinen käsittelyaika hallinto-oikeuksissa vuonna 2005 on lyhyempi kuin vuonna 2004. Ulkomaalaisasioiden keskimääräinen käsittelyaika hallintotuomioistuimissa vuonna 2005 on lyhyempi kuin vuonna 2004. Talousrikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika käräjäoikeuksissa vuonna 2005 on lyhyempi kuin vuonna 2004. Asumiseen liittyvien asioiden keskimääräinen käsittelyaika käräjäoikeuksissa vuonna 2005 on lyhyempi kuin vuonna 2004. Lasten huoltoon liittyvien asioiden keskimääräinen käsittelyaika käräjäoikeuksissa vuonna 2005 on lyhyempi kuin vuonna 2004.

Huom: Tuomioistuinten kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa kiinnitetään huomiota näiden asioiden käsittelyn tehostamiseen vuonna 2005.

Tuomioistuinlaitoksen kanssa käytäviä tulosneuvotteluja varten määritellään tuomioistuimille kaikissa asteissa optimaaliset tavoitekäsittelyajat asiaryhmittäin. Yleistavoitteena on, ettei mikään asia viivy tuomioistuimessa vuotta pitempään. Määrittelytyö aloitetaan vuonna 2005 yhdessä tuomioistuinlaitoksen kanssa.

Arviointiperuste: Eräissä asiaryhmissä on määritelty optimaaliset käsittelyajat 30.4.2005 mennessä niin, että niitä voidaan soveltaa vuotta 2006 koskevassa budjettivalmistelussa.

Hovioikeuksien työmenetelmiä on syytä kehittää presidentti Palajan puheenjohtajana istuneen työryhmän esittämien periaatteiden, suositusten ja ehdotuksen mukaisesti.

Arviointiperuste: Työryhmän mietinnössä esitettyjen seikkojen toteutumista seurataan ja niitä edistävät oikeusministeriön toimenpiteet hoidetaan. OHOn koulutusyksikkö järjestää tavoitetta tukevaa johtamiskoulutusta vuonna 2005.

Yleisessä oikeusavussa ryhdytään seuraamaan asiakkaiden jonotusaikoja. Jonotusaika on asian käsittelyaikaa parempi mittari, koska käsittelyajat riippuvat useista oikeusaputoimiston ulkopuolisista seikoista. Jonotusaikoja ryhdytään seuraamaan kahden kuukauden välein tehtävin tarkistuksin.

Arviointiperuste: Oikeusaputoimistojen jonotusaikadata vuodelta 2005 kerätään vertailuaineistoksi vuonna 2006 alkavaa seurantaa varten.

(4) Oikeusturvan alueellisen tasapuolisuuden parantaminen

Asioiden alueellisia käsittelyaikaeroja on pienennettävä.

Arviointiperuste: Käsittelyaikaero pisimmän käsittelyajan virastossa ja lyhimmän käsittelyajan virastossa on pienempi kuin vuonna 2004.

Oikeuslaitoksen henkilöstövoimavaroja suunnataan väestökehityksen myötä muuttuvaa kysyntää vastaavaksi.

Arviointiperuste: Tuomioistuinlaitoksessa uudelleenkohdennetaan 20 virkaa sinne, missä niitä eniten tarvitaan. Oikeusaputoimessa Helsingin toinen oikeusaputoimisto perustetaan 1.9.2005.

Käräjäoikeusverkostoa kehitetään yhdistämällä vuosittain 2-3 käräjäoikeutta.

Arviointiperuste: Päätös 3 käräjäoikeuden yhdistämisestä on tehty 31.12.2005 mennessä.

(5) Kustannusten kohtuullisuudesta huolehtiminen

Oikeusturvan kustannukset asianosaisille ovat yleensä sitä pienemmät, mitä aikaisemmassa vaiheessa heidän oikeudellinen ongelmansa saadaan ratkaistua. Siten kustannusten kohtuullisuudesta voidaan oikeuslaitoksen puolesta huolehtia muun muassa neuvontapalveluja kehittämällä ja asian sovinnollista ratkaisua edistämällä. Näitä toimenpiteitä on käsitelty jo aiemmin tässä asiakirjassa.

Arviointiperuste: Ryhdytään seuraamaan tuomioistuinsovittelumenettelyssä päättyneiden asioiden määrää heti menettelyn tullessa voimaan. Tietoaineiston perusteella voidaan myöhemmin arvioida myös sitä, onko oikeudellisten ongelmien ratkeaminen tavoitellulla tavalla mahdollisimman aikaisessa vaiheessa alkanut toteutua.

Oikeuspolitiikan strategian mukaisesti jatketaan ryhmäkanteen käyttöönoton selvitystyötä oikeussuojan saatavuuden parantamiseksi erityisesti kuluttajakauppaan, vakiosopimuksiin ja ympäristövahinkoihin liittyvissä asioissa, joissa asianosaisten ryhmällä on samasta perusteesta johtuvia vaatimuksia.

Arviointiperuste: Ryhmäkanneselvitys valmistuu v. 2005 ensimmäisellä neljänneksellä.

Maksuhäiriöt ja velkahallinta

Maksuhäiriöpolitiikan yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi on asetettu (1) vahvistaa tervettä taloutta ja luotonantoa, (2) ehkäistä sosiaalista ja taloudellista syrjäytymistä sekä (3) harmaata taloutta ja talousrikollisuutta.

Tavoitteena on (4) vähentää velkaongelmia, (5) tehostaa ja nopeuttaa maksukyvyttömyystilanteiden selvittämistä sekä (6) alentaa perintäkustannuksia.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on luotava kestävä puitteet sekä tehokkaat ja joustavat toimintatavat, joilla velkaongelmien syntymistä ja syventymistä voidaan ehkäistä ja joilla maksukyvyttömyystilanteita voidaan hoitaa.

Eri hallinnonalojen ja viranomaistahojen sekä keskeisten velkoja- ja velallistahojen yhteistyönä on valmisteltu velkahallintaohjelma, jossa täsmennetään pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmat ja toimenpiteet erityisesti velkaongelmien syntymisen ja syvenemisen estämiseksi. Maksukyvyttömyystilanteiden ja maksukyvyttömyyden jälkitilanteen hoitamiseksi parannetaan ulosoton palvelukykyä sekä kehitetään ulosottomenettelyä ja ulosoton organisaatiota.

Toimenpidekokonaisuudet

- Laaditaan maksuhäiriöpolitiikan toimintaohjelma 31.3.2005 mennessä. Tämä tulostavoiteasiakirja on osa toimintaohjelmaa, sisältäen OHOn vastuulla olevat kokonaisuudet 2005 ja lähivuosina.
- Velkahallintaohjelman edellyttämät toimenpiteet OHOn vastuualueella: Velkahallintaohjelmassa on määritelty sen reunaehdot ja painopisteet. Keskeinen johtopäätös on, että lainsäädäntömuutokset on pääosin jo tehty.
- Tuomioistuimet ja maksukyvyttömyysmenettelyt: Summaaristen asioiden käsittelyn yksinkertaistaminen. Siirrytään paperittomaan menettelyyn.
- Arviointiperusteet: Luodaan ulosotolle mahdollisuus lukea summaariset päätökset tuomioistuinlaitoksen tietojärjestelmästä. Tämän rajauksen pohjalta tehdään määrittely ja kustannusarvio 2005, mahdollinen toteutus ajoitetaan kustannusarvion perusteella myöhemmin. (Vaikuttavuustavoite 6)
- Yksityishenkilön velkajärjestelyn osalta kiinnitetään huomiota lain muutokseen, joka koskee maksuohjelman kestoa tehostamalla tiedotusta tuomioistuimille ja velkaneuvonnalle. (Vaikuttavuustavoite 5)
- Määritellään konkurssiasiamiehen toimiston tulostavoitteet 2005 ja tuleville vuosille edellä kuvattujen vaikuttavuustavoitteiden 1 ja 3 pohjalta (julkisselvitykset ym).
- Tutkimus- ja tilastotiedon kehittäminen (velkaongelmien säännönmukainen seuranta ja erillistutkimukset) kuvataan maksuhäiriöpolitiikan toimintaohjelmassa. (Vaikuttavuustavoitteet 1-6)
- Ulosoton kehittäminen: Vuodelle 2005 ja tuleville vuosille asetettavien tavoitteiden lähtökohtana ovat edellä kuvatut vaikuttavuustavoitteet. Kuvattujen vaikutusten aikaansaamiseksi asetetaan seuraavat toiminnalliset tavoitteet:
- Henkilöstön työpanoksen painopisteen siirtäminen nopeasti toimitettavaan velallisselvitykseen (velallisen taloudellisen tilanteen ja olosuhteiden selvittäminen) kaikissa tapauksissa (etupainotteisuus) sekä väärinkäytöstopausten tunnistamiseen ja asianmukaiseen hoitamiseen (erikoisperintä, vaativa perintä). (Vaikuttavuustavoitteet 1-3, 5)
- Ulosottomenettelyn (toimintaprosessin) kehittäminen siten, että rutiininomaiset työvaiheet yhtenäistetään olemassa olevia parhaita käytäntöjä vastaaviksi ja hoidetaan siten, että menettelyn kaikissa vaiheissa tunnistetaan harkintaa edellyttävät tapaukset ja tilanteet ja siten, että ratkaisut tehdään asianmukaisesti perustellen ja toimenpiteet

mitoitetaan ottaen asianmukaisesti huomioon sekä velkojan oikeus että velallisen suojan toteuttamiseksi käytettävissä olevat joustomahdollisuudet. (Vaikuttavuustavoitteet 1–3, 5)

- Toiminnan tuottavuuden ja taloudellisuuden kehittäminen varmistamalla resurssien oikea kohdentaminen. (Vaikuttavuustavoitteet 1–3 ja 5–6)

Toimenpiteet

- ulosottopiireille vuodelle 2005 asetettavat tulostavoitteet (henkilöstösuunnitelmat, uudet tulostavoitteet)
- työnkulkujen (toimintaprosessin) mallintaminen (työnkulkutyöryhmä, alatyöryhmät, johtamiskoulutus, Uljas-järjestelmän kehittäminen)
- asianosaisten (erityisesti velkojen) sähköisen asioinnin edistäminen (Uljas-järjestelmän kehittäminen)
- henkilöstön kehittäminen (johtamiskoulutus, ulosottopiirikohtaiset suunnitelmat henkilöstön rakenteesta, osaamisesta, erikoistumisesta, eläköitymisestä, rekrytoinnista 1.9.2005 mennessä, koulutuksen kehittäminen, perehdyttäminen, peruskurssit, erikoistumiskoulutus sekä palkkausjärjestelmän uudistaminen)
- organisaation kehittäminen (työryhmän selonteko keväällä 2005, jatkovalmistelu ja päätökset 05/2005)
- ulosottolain kokonaisuudistuksen III vaihe (HE 03/2005, koulutus 2005) IV vaihe lausunnoille 05/2005.

Mittarit

Vaikuttavuustavoitteiden (ja toiminnallisten tavoitteiden) toteutumisen seurannan järjestämiseksi ja vaikuttavuuden arvioimiseksi on kehitteillä kuusi arviointiperustetta:

- velkaongelmamittari (perinnässä olevien luottojen laatu ja määrä)
- perintäkustannusmittari (perinnästä aiheutuvat kokonaiskustannukset)
- väärinkäytösmittari (pakoilevien velallisten laatu ja määrä)
- perintätulosmittari (ulosoton perintätulos)
- selviytymismittari (veloista selviytyneiden velallisten määrä)
- maksukyvyttömyysmittari (varattomien velallisten laatu ja määrä)
-

Vuodelle 2005 on ulosottopiireille asetettu tulostavoitteita perimistuloksen (lähtökohtana ulosottolaitoksen perimistulos 2003), etupainotteisuuden (mitä tulee saada ulosotossa aikaan kolmessa kuukaudessa velallisen vireilletulosta) sekä väärinkäytöstapausten tunnistamis- ja hoitamiskyvyn suhteen (samastamisratkaisujen suhde avustavien ulosottomiesten määrään ja niissä saavutetut tulokset).

Lisäksi kehitetään ulosoton raportointia veloista selviytyneiden ja varattomien velallisten laadun ja määrän suhteen. Vuodet 2005 ja 2006 tulevat olemaan arvioinnin kehittämisen suhteen kokeiluvaihetta ja tavoitteena on lähtötason oikea määrittely. Todellisia vaikuttavuustavoitteita voitaneen asettaa vuodelle 2007: toiminnan vaikuttavuutta arvioitaisiin mittarien perusteella ainakin karkealla tasolla siten, että jos kaikkien tai useimpien mittarien vuotuisen muutoksen etumerkki on oikea (+/- sen mukaan, mikä toivottu vaikutus on), edetään oikeaan suuntaan ja päinvastoin.

Tavoitteeksi tulee lisäksi asettaa, että uuden palkkausjärjestelmän suoritusarviointikriteerit ovat (pitkällä tähtäimellä) sopusoinnussa ulosottopiireille asetettavien tulostavoitteiden kanssa tai johdettu niistä.

3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet

Oikeushallinto-osasto osana oikeusministeriötä omaksuu työn alla olevaan uuteen työjärjestykseen perustuvan uuden osastorakenteen. Henkilöstön toimenkuvat selkiytetään UPJ:tä varten tehtävän tehtäväkartoituksen antamien tietojen perusteella. Osastolla vakiinnutetaan sisäisen johtamisen kokouskäytännöt ja matkaraporttikäytännöt.

Arviointiperuste: Vuoden 2005 loppuun mennessä vahvistettu miten ministeriön johtoon (ospaan, joryyn, suoraan ministerille) menevät asiat valmistellaan osastolla ja miten ne käsitellään osaston joryssä sekä millainen on valmisteluajataulu.

3.3 Osaston ja hallinnonalan henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet

Lähipuosien kehittämislinjat oikeusturvassa ja ulosottoimessa edellyttävät organisaation, viranomaisten palvelujen ja työprosessien sekä henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon pitkäjänteistä kehittämistyötä. Kehittäminen voi perustua pääosin vain tuottavuuden parantamiseen, missä osaaminen ja kehittynyt tietotekniikan soveltaminen ovat avainasemassa, ja hallinnonalan voimavarojen uudelleen suuntaamiseen. Tämän vuoksi — ja ottaen huomioon ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden vaikeutumisen ja henkilöstön kasvavan eläkkeelle siirtymisen lähivuosina — johdonmukainen ja pitkäjänteinen henkilöstöstrategia ja sen toteuttaminen on uudistumisen kannalta avainasemassa.

Oikeuslaitoksen henkilöstöön kuuluvilla, jotka haluavat kehittää osaamistaan, on tarjottava täydennyskoulutusta. Koulutuksen huomioon ottaminen on oltava osa viraston johtamista.

3.3.1. Osaston henkilöstö

Oikeushallinto-osastolla on tarpeen laatia osaamiskartoitus ja henkilöstörakennesuunnitelma samaan tapaan kuin ministeriön muillakin osastoilla sekä kentän virastoissa.

Arviointiperuste: Tehdään 31.8.2005 mennessä.

Henkilöstön jaksamisesta on huolehdittava. Oikeushallinto-osastolla on jo ollut henkilöstön ylikuormituksesta johtuvia sairaspotilaita. Selvä tavoite ettei näitä tule. Vuonna 2004 valmistuvan ministeriön työolobarometrin tuloksia käytetään hyväksi jaksamisen edistämistä suunniteltaessa.

Arviointiperuste: Vuonna 2005 ei yhtään työstä johtuvaa sairauspäivää. Osaston TYKY-päivä järjestetään syksyllä 2005. Henkilökunnan kehityskeskusteluissa otetaan esille henk.koht. TYKY-mahdollisuudet.

3.3.2. Toimialan henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet

Oikeusministeriön henkilöstöstrategiasta on tiedotettava myös kentälle soveltuvien koulutustilaisuuksien yhteydessä. HESTRAn toimeenpano on otettava osaksi kaikkien virastojen tulosneuvotteluja.

Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönoton yhteydessä on viimeistään vakiinnutettava tavoite- ja kehityskeskustelut kentälläkin.

Arviointiperuste: Toteutuu.

Kussakin tuomioistuinkentän virastossa on laadittava kolmen vuoden henkilöstösuunnitelma. Hovioikeuksien suunnitelmien tulee sisältää myös henkilöstörakennemuutossuunnitelmat (ilman

lisäkuluja). Hovioikeuksien ja hallinto-oikeuksien henkilöstörakenneselvitykset on pyydetty 15.9.2004 mennessä. Käräjäoikeuksien henkilöstörakenneselvitykset on pyydetty 30.4.2005 mennessä. Kentän uusi palkkausjärjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2005. Mentoritoiminnan kehittäminen on koulutusyksikön tehtävä.

Arviointiperuste: Virastoille laaditaan henkilöstösuunnitelmat. Henkilöstörakenteiden kehittäminen vuonna 2005 tapahtuu tehtyjen suunnitelmien mukaisesti. Mentorijärjestelmä toimii vuoden 2005 lopussa.

PALVO-hankkeen uskottavuus edellyttää, että siinä asetettavat säästötavoitteet ovat realistisia.

Arviointiperuste: Hankkeen säästöarviot tarkistetaan OHOn kentän osalta uudelleen 31.3.2005 mennessä.

3.4. Toimialan virastojen kanssa käytävissä neuvotteluissa esille otettavat erityiskysymykset

Kevennetyn kokoonpanon käyttöä vakuutusosoikeudessa pyritään lisäämään.

PALVO-hanketta on informoitava kentälle ja kentän väkeä sitoutettava siihen. Hankkeella on suora vaikutus virastoilta vaadittavan henkilöstösuunnitelman laatimiseen.

Hovioikeuspiirikohtaisten toimintakertomuksien laatiminen aloitetaan uudessa talousarviolaissa asetettujen velvoitteiden täyttämiseksi. Oikeushallinto-osasto tuottaa HO-presidenteille pohja-aineiston, jonka perusteella kertomusten laadinta voidaan aloittaa.

Hallintolainkäyttöpuolella sama järjestely.

4. SEURANTA JA RAPORTOINTI

Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet täsmennetään ministeriön tuloskortille. Tulokorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tässä sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisiraportin ja vuodelta 2005 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä.

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Kari Kiesiläinen
Ylijohtaja

LIITTEET

OHOn toimialan resursseja koskevat tulosneuvottelutavoitteet

Tuomioistuinten resurssit v. 2002-2005.

	TP-2002	TP-2003	elo.03	elo.04	Muutos-%	TPE-2004	Muutos-%	TAE-2005	Muutos-%
Hovioikeudet	31 792	32 541	21 855	22 711	4%	33 900	4%	34 000	0%
Hallinto-oikeudet	24 128	24 906	16 742	17 372	4%	26 000	4%	26 200	1%
Käräjäoikeudet	114 108	117 863	78 163	80 210	3%	124 400	6%	124 900	0%
Erityistuomioistuimet	7 276	7 387	4 947	5 166	4%	7 800	6%	7 800	0%
Tuomioistuimet yht.	177 304	182 697	121 707	125 459	3%	192 100	5%	192 900	0%
KTJ-tulot	-4 153	-4 441	-2 691	-2 513	-7%	-3 600	-19%	-2 160	-40%
Tietohallintomenot	8 366	8 415	4 365	4 038	-7%	8 800	5%	7 910	-10%
Tietohallinto yht.	4 213	3 974	1 674	1 525	-9%	5 200	31%	5 750	11%
Muut menot	599	581	427	350	-18%	500	-14%	500	0%
Yhteensä	182 116	187 252	123 808	127 334	3%	197 800	6%	199 150	1%
Budjetoitu	181 116	189 533				196 563	4%	197 820	1%
Seur. vuod. siirt.	7 571	9 851				8 614	-13%	7 284	-15%
Tästä jakamaton	2 685	5 387				4 500	-16%	4 000	
Henkilötyövuodet	3 383	3 312	3 270	3 262	-8	3 276	-36	3 276	0
Hovioikeudet	545	523	519	518	-1	524	1	524	
Hallinto-oikeudet	432	426	423	420	-3	428	2	428	
Käräjäoikeudet	2 267	2 228	2 194	2 190	-4	2 193	-35	2 193	
Erityistuomioistuimet	128	126	124	127	3	125	-1	125	
Muut	11	9	10	7	-3	7	-2	7	

Tulosneuvotteluissa strategiapäivän linjauksien mukaisesti edellä esitettyjä henkilöstömääräarvioita muutetaan siten, että

1) Asiamäärien tasoittamiseksi tuomioistuinten sisällä uudelleen kohdennetaan 20 htv

2) Vakuutus oikeuteen lisätään ruuhkautumiskehityksen pysäyttämiseksi

3 htv (3 vakuutustuomaria tai 2 vak.tuom. ja 1 esittelijä)

3) Markkinaoikeuteen lisätään 2-3 htv

Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslautakunnan resurssit v. 2002-05.

	TP-2002	TP-2003	elo.03	elo.04	Muutos-%	TPE-2004	Muutos-%	TAE-2005	Muutos-%
Oikeusaputoimistot	21 831	22 399	14 857	15 076	1%	22 740	2%	24 066	6%
Maksullinen toiminta	-3 215	-3 566	-2 131	-2 424	14%	-3 900	9%	-3 900	0%
Kul.valitusltk (1.9.05)								500	
Tietohallintomenot	1 204	1 191	695	492	-29%	1 060	-11%	984	-7%
Yhteensä	19 820	20 024	13 421	13 144	-2%	19 900	-1%	21 150	6%
Budjetoitu	17 323	17 826				20 714	16%	20 900	1%
Seur. vuod. siirt.	4 891	2 693				3 507	30%	3 257	-7%
Tästä jakamaton	3 066	502				2 000	298%	1 500	
Henkilötyövuodet	463	462				451	-11	464	13

KVL:n henkilöstömäärä on 29 htv.

Ulosoton ja konkurssiasiamiehen resurssit v. 2002-2005.

	TP-2002	TP-2003	elo.03	elo.04	Muutos-%	TPE-2004	Muutos-%	TAE-2005	Muutos-%
Ulosottoyksiköt	65 577	67 626	43 693	43 773	0%	70 000	4%	70 200	0%
Konk.asiam. toimisto								1 090	
Tietohallintomenot/uo	11 071	11 143	6 697	5 328	-20%	8 565	-23%	7 234	-16%
ORK:n Rajsa	1 632	1 248	988	1 146	16%	1 293	4%		-100%
Yhteensä	78 280	80 017	51 378	50 247	-2%	79 858	0%	78 524	-2%
Budjetoitu	76 741	78 568				78 937	0%	79 056	0%
Seur. vuod. siirt.	5 070	3 621				2 700	-25%	3 232	20%
Tästä jakamaton	2 755	2 078				2 000	-4%	2 000	
Henkilötyövuodet	1 475	1 445		1 426		1 446	1	1 453	7

Henkilöstömuutoksessa otettu huomioon 10 htv Konk.asiam.tston siirtona mom:lta 25.01.22. ja 3 (Uljas)henkilön siirto OM:n momentille.

Kriminaalipoliittinen osasto

KRIMINAALIPOLIITTISEN OSASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2005

Hyväksytty kansliapäällikön ja kriminaalipoliittisen osaston tulosneuvottelussa 16.9.2004

Sisällys

1 OSASTON JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN	2
2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE	3
2.1 Osaston määrärahat	3
2.2 Eräät osaston toimialaan kuuluvat menot	3
2.3 Rangaistusten täytäntöönpanon menokehitystä koskevat tavoitteet	4
2.4 Syyttäjälaitoksen menokehityksen liittyvät tavoitteet	5
3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE	6
3.1 Strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet	6
3.1.1 Tehostetaan rikosentorjuntaa ja laaja -alaista kriminaalipolitiikkaa	6
3.1.2 Parannetaan rikoksen uhrien tuki- ja korvausjärjestelmiä	7
3.1.3 Toteutetaan rikosvastuu joutuisasti	8
3.1.4 Vahvistetaan syyttäjien kokonaisotetta rikosvastuun toteuttamisessa	8
3.1.5 Monipuolistetaan seuraamusjärjestelmää	9
3.1.6 Otetaan uusintarikollisuuden vähentäminen täytäntöönpanon keskeiseksi tavoitteeksi	10
3.1.7 Arvio lähivuosien tilanteesta	11
3.1.8 Ehdotus hankkeiden toteuttamisjärjestyksestä	12
3.1.9 Valtion vuoden 2005 talousarvioesityksen indikaattorit ja mittarit	13
3.1.10 Sisäisen turvallisuuden ohjelman indikaattorit ja mittarit	13
3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet	15
3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet	15
3.3.1 Osaston henkilöstö	15
3.3.2 Toimialan henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet sektoreittain	16
3.4 Toimialan virastojen kanssa käytävissä neuvotteluissa esille otettavat erityiskysymykset	19
4 SEURANTA JA RAPORTOINTI	19

1 OSASTON JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Globalisaatio. Suomen kannalta nopea globalisaatiokehitys – ylikansalliset pääomamarkkinat, informaatioteknologia, tiedonvälitys jne. – on ennen muuta mahdollisuus. Kriminaalipolitiikassa kehitykseen liittyy kuitenkin myös riskejä. Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa (valtioneuvoston periaatepäätös 23.9.2004) kartoitetaan keskeiset kansainväliset uhkakuvat. Ne ovat järjestäytyneen rikollisuuden leviäminen, kansainvälinen terrorismi ja tietoyhteiskunnan haavoittuvuus. Näitä riskejä eliminoidaan ohjelmassa todetuin toimenpitein.

Rikosoikeuden kansainvälinen kehitys. Kansainvälisessä rikosoikeudessa keskeiset kysymykset ovat rikosoikeuden harmonisointi EU:ssa ja kysymys siitä, millaiseksi muodostuvat kansainvälisten organisaatioiden (YK, EN, EU jne.) keskinäinen työnjako. EU:n asema rikosoikeudessa todennäköisesti vahvistuu. Uhkana on kansallisen päätösvallan vähentyminen. Uusia mahdollisuuksia tarjoaa se, että EU:n rikosoikeusjärjestelmä saattaa tulevaisuudessa toimia yhtä tehokkaasti kansainvälisesti kuin nyt rikosoikeusjärjestelmät kansallisella tasolla.

EU:n piirissä tapahtuvassa kansainvälisten rikosasioiden hoidossa korostuvat vastavuoroinen tunnustaminen ja suorat viranomaisyhteydet. Koska nämä edellyttävät oikeusviranomaisten päätöksentekoa, Suomessa kansainvälisten rikosasioiden hoitamisessa korostuvat entistä enemmän syyttäjät ja tuomioistuimet sekä Eurojustin puitteissa tapahtuva oikeusviranomaisten kansainvälinen yhteistyö. Tämä edellyttää sekä valmiuksien luomista kotimaassa että kansainvälisen yhteistoiminnan kehittämistä. Erityisesti EU:n taloudellisia etuja koskeissa asioissa kehitys saattaa johtaa kohti EU:n syyttäjävirstoa, joka hoitaa näiden asioiden tutkinnan ja syyttämisen. Hyvin toimiva Eurojust vähentää kuitenkin paineita syyttäjävirston perustamiseen.

Rikollisuuskehitys ja vankiluku Suomessa. Jos syrjäytymiskehitys pahenee, rikollisuus Suomessa saattaa pitkällä aikavälillä lisääntyä. Toisaalta rikollisuutta pitkällä aikavälillä todennäköisesti vähentää väestön ikääntymiskehitys.

Tässä vaiheessa ei ole vielä riittävästi luotettavia tilastotietoja ja tutkimuksia sen selvittämiseksi, millä tavoin vuonna 2004 asteittain tapahtunut alkoholin veronalennus ja tuonnin vapauttaminen vaikuttavat rikollisuuteen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Syyttäjille saapuneiden asioiden määrä on kasvanut alkuvuonna noin 10 prosenttia, mikä johtuu ennen muuta liikenteen vaarantamisten, liikennejuopumusten ja törkeiden rattijuopumusten määrän kasvusta. Poliisitilaston mukaan näiden rikosten voimakas kasvu ajoittuu kuitenkin vuoden 2004 alkukuukausiin – aikaan ennen veronalennusta - jonka jälkeen rikosten taso on asteittain laskenut edellisten vuosien tasoa kohti. Joka tapauksessa päihteiden käyttöön läheisesti liittyvien rikosten, erityisesti rattijuopumusten ja väkivallan kasvuun on varauduttava.

Lyhyellä aikavälillä vankilukua on tasannut se, että sakon muuntorangaistusten täytäntöönpano on vuoden 2004 aikana teknisistä syistä käytännössä lakannut. Tämä ilmenee sakkovankien vähäisyytenä ja vapaudesta tulleiden vankien määrän vähenemisenä. Syyskuun 16 päivään mennessä vankeja tuli vankiloihin 850 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (5579 – 4729). Kun sakon muuntorangaistusten täytäntöönpanot jatkuvat, on ennustettavissa vankiluvun nousu nykyistä korkeammalle tasolle.

Kansallinen kriminaalipolitiikka. Suomessa rikosoikeuden ydinperiaatteet on kirjattu rikoslain kokonaisuudistukseen. Kriminolisointiperiaatteisiin ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia. Lähtökohtana on, että rikoslaki ei ole yhteiskuntapolitiikan yleinen ongelmanratkaisuväline. Sillä ei ole juurikaan mahdollista ohjata yhteiskunnallista kehitystä tai ratkoa sosiaalisia ongelmia. Rikoslailta tulee antaa suojaa vain toisten aiheuttamia oikeudenloukkauksia vastaan.

Käyttäytymistä, joka ei vahingoita ketään tai aseta kenenkään oikeudellisesti suojattuja etuja vaaraan, ei tule kriminalisoida. Lain arvovallan säilyttämiseksi rikoslakiin ei myöskään tule ottaa säännöksiä, joiden noudattamisen valvonta on käytännössä mahdotonta ja jotka voidaan arvioida jo etukäteen tehottomiksi.

Myös sisäisen turvallisuuden ohjelmassa painopisteenä on rikollisuuden ennalta ehkäisy, eivät rikoslain keinot. Painotus ennalta ehkäisyyn – ajatus siitä, että parasta kriminaalipolitiikkaa on tehokas sosiaalipolitiikka - on kaikkien ohjelman valmisteluun osallistuneiden tahojen yksimielisesti hyväksymä ja korostama.

Rangaistusjärjestelmän ankaroituminen. Pääasiallinen syy viime vuosina tapahtuneeseen vankiluvun kasvuun on lainsäädännön ja oikeuskäytännön ankaroituminen. Jos kehitys jatkuu, vankiluku nousee edelleen ja rangaistusjärjestelmän vaatimat resurssit tulevat kasvamaan merkittävästi. Vaikka rikollisuutta vähentävät toimet voivat hillitä kasvua, onnistuessaankaan niiden vaikutus ei voi eliminoida niin nopeaa kasvua kuin viime vuosina on tapahtunut.

Hallinnon kehittäminen. Hallinnon tehostaminen tarjoaa uusia kehittämismahdollisuuksia. Kihlakuntajärjestelmän uudistus tehostaa toimintaa mm. yksikkökokoja suurentamalla. Rikosasiodien käsittelyketjua nopeuttaa se, että ministeriötasolla ketju muodostaa aikaisempaa yhtenäisemmän organisatorisen kokonaisuuden. Oikeusministeriössä hallinnon palvelukeskusten perustamisella ja RAKE-hankkeella edistetään keskittymistä ydintoimintoihin.

2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

2.1 Osaston määrärahat

Ministeriö

Osaston enimmäishenkilöstömäärä vuonna 2005 on 25 ja määräraha 1 880 000 euroa (TAE 2005 määrärahaa), minkä lisäksi osastolla on käytössään vuodelta 2004 siirtyvä määräraha. Määräraha sisältää myös pohjoismaisen rikosoikeusneuvoston jäsenmaksun. Tätä menoerää on jatkovuosia silmälläpitäen tarpeen arvioida uudelleen.

Lisäksi komiteoiden ja toimikuntien menoihin varatusta määrärahasta mom. 25.01.21 rahoitetaan Rikoksantorjuntaneuvoston sekä Rikosseuraamusalan neuvottelukunnan toiminnasta aiheutuvat menot, joista aiheutuva määrärahatarve on alustavasti arvioitu yhteensä 95 000 euroksi, mihin sisältyvät Haaste-lehdestä aiheutuvat menot (10 000 euroa).

2.2 Eräät osaston toimialaan kuuluvat menot

Vuoden 2005 talousarvioesityksessä on osaston toimialaan kuuluviin muihin kuin rangaistusten täytäntöönpanon ja syyttäjätöiden menoihin varattu lisäksi seuraavat määrärahat:

	€
Kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI)	450 000
Rikosvahinkokorvaukset sekä syyttömästi vangituille ja tuomituille maksettavat korvaukset	7 250 000
Avustukset rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville ja rikosten uhreista huolehtiville yhteisöille (paikalliset rikoksantorjuntahankkeet, rikosuhripäivystys jne)	310 000

2.3 Rangaistusten täytäntöönpanon menokehitystä koskevat tavoitteet

Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot nousevat tänä vuonna arviolta **179,7** miljoonaan euroon. Kun talousarviossa myönnetty määräraha on 180,4 milj. euroa, olisi vuodelle 2005 siirtyvä erä hieman suurempi kuin kuluvalle vuodelle siirtynyt erä eli yhteensä arviolta **6 milj. euroa**.

Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot 2003-2005 organisaatioryhmittäin

(1 000 €)

	2003 TP	2004 ennuste	v:lta -04 siirtyvä erä	2005 TAE
Vankeinhoitolaitos	154 376	160 400	3 868	163 100
Kriminaalihuoltolaitos	12 488	13 000	1 649	13 400
Yht. tp- ja hallintotehtävät	3 304	3 350	64	3 350
Vankeinhoidon koulutuskeskus	2 685	3 000	455	3 100
Yhteensä	172 853	179 750	6 036	182 950

Rikosseuraamusviraston menot, jotka koostuvat yhteisten täytäntöönpano- ja hallintotehtävien lisäksi vankeinhoitolaitoksen ja kriminaalihuoltolaitoksen menoihin sisältyvistä, virastossa toimivien toiminnan ohjausyksiköiden menoista olivat vuonna 2003 yhteensä noin 7 100 000 euroa. Tavoitteena vuonna 2005 on pitää viraston menot ennallaan.

Vuoden 2005 talousarviossa rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenoihin varatusta määrärahasta on vankeinhoitolaitoksen menojen osuus 163 100 000 euroa. Summa on vain 1,7 % suurempi kuin kuluvan vuoden arvioidut menot (160,4 milj. euroa).

Hintakehitys, vuokramenojen muutokset, ns. palkkaperintö yms. seikat huomioon ottaen menoja pitäisi pystyä vuonna 2005 muilta osin hieman supistamaan vuoden 2004 tasosta. Lisäksi vankeinhoitolaitoksessa on varauduttava arviolta 420 000 euron ns. omarahoitusosuuteen uuden palkkausjärjestelmän toteuttamisessa. Vuoden 2005 talousarvioesityksessä mainittu henkilöstön lisäys lähi-työssä on toteutettava lähinnä sisäisin siirroin. Toisaalta Rikosseuraamusvirastosta saadun tiedon mukaan ko. henkilöstölisäykset ovat vankiloissa toteutuneet tai toteutumassa jo kuluvana vuonna.

Vuoden 2005 määrärahojen käyttöön liittyvänä tavoitteena on menojen sopeuttaminen talousarviossa myönnettyyn määrärahaan ja resurssien suuntaaminen niin, että vankien toimintaan osallistumista koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa.

Kriminaalihuoltolaitoksen ja Vankeinhoidon koulutuskeskuksen suunniteltu toiminta pystyttäen tyydyttävästi rahoittamaan myönnettyillä määrärahoilla sekä käyttämällä jonkin verran vuodelta 2004 siirtyviä määrärahoja.

Hallituksen 11.3.2004 tekemän kehyspäättöksen mukaan rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenoihin osoitettavat määrärahat kehittyisivät vuosina 2005-2008 seuraavasti (1 000 €):

<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
180 750	181 110	181 850	183 500

Hallituksen talousarvioesityksen mukainen vuoden 2005 määräraha on 2,2 milj. euroa suurempi kuin em. kehysluku. Kehyksen mukaiset pienet vuosittaiset lisäykset eivät kata meneillään olevista hankkeista aiheutuvaa vuokramenojen lisäystä. Lisäksi vankeinhoidon rakennetta ja toisaalta tukipalvelujen kehittämishankkeissa on päädytty huomattavasti pienempiin säästö-/uudelleen- kohdentamismahdollisuuksiin kuin menokehysvalmistelussa esitetyt tavoitteelliset luvut. Vanki- tietojärjestelmä otetaan käyttöön suunnitelmien mukaan vuoden 2006 alusta.

Rangaistusten täytäntöönpanossa on vuosina 2006-2008 ainakin seuraavat kehystason ylittävät menopaineet, jotka ovat enimmillään vuodessa (1 000 €):

Vankeuslaki+Rake	3 000 -4 000
Vhl:n investointiohjelma	500 –3 500
Nuorten seuraamusjärjestelmä	200 –3 150
Sopimushoito	500 – 700

Jos vankimäärä edelleen nousee, siitä aiheutuu menopaineita, myös henkilöstömenoihin. Vankeinhoitolaitoksen hallintoa ja organisaatiota koskevilla uudelleenjärjestelyillä on laskettu päästävän asteittain noin 1 milj. euron säästöihin vuotuisissa menoissa. Menopaineet tulevat esille vuoden lopun menokehysvalmistelussa. Joka tapauksessa on varauduttava siihen, että menokehukseen saatava tarkistus ei kata läheskään edellä mainittuja määrärahatarpeita.

2.4 Syyttäjälaitoksen menokehitykseen liittyvät tavoitteet

Syyttäjälaitoksen toimintamääräraha pysyy talousrikossyyttäjien palkkaamiseen saatua lisämäärärahaa lukuunottamatta euromääräisesti samana kuin kuluvan vuoden määräraha. Lisääntyvät vuokramenot (Helsingin oikeustalo) ja ns. palkkaperintö huomioon ottaen, tähän tasoon pääseminen edellyttäisi menojen supistamista. Tässä tilanteessa on tarkoituksenmukaista menojen rahoittaminen siirtyvillä erillä niin, että ne pienevät aiemmasta yli 5 %:sta hieman yli 3 %:iin toimintamenoista eli noin 1 milj. euron tasolle. Tällöin henkilöstömäärää pystytään pitämään lähes entisenä ja tietohallinnon menoihin voitaisiin osoittaa tarpeellinen rahoitus.

Syyttäjälaitoksen menot 2003-05 (1 000 €)

	2003 TP	2004 ennuste	v:lta -04 siirtyvä erä	2005 TAE
Valtakunnansyyttäjänvirasto	2 775	2 900		2 916
Paikalliset syyttäjyksiköt	25 500	26 500		26 495
Tietohallinto	843	1 000		1 000
Yhteensä	29 117	30 400	1 459	30 411

Syyttäjälaitoksen toimintamenot pysyvät hallituksen kehyspäättöksen mukaan koko kauden 2005-2008 suunnilleen samalla tasolla (30 050 000 – 30 200 000 euroa). Talousrikostorjunnan tehostamiseksi on lisäyksenä kehukseen tullut 350 000 euron määräraha. Jos poliisi saa lähivuosina suunnitelmiansa mukaan vielä lisäresursseja talousrikostutkintaan, on tämä otettava huomioon myös syyttäjäresursseissa.

Muilta osin toiminta on sopeutettava menokehukseen. Yhteistoiminta-alueiden sisällä ja niiden välillä on tarvetta ja mahdollisuuksia työmäärien tasaamiseen ja resurssien uudelleenkohdentamiseen. Samoin toimintaa voidaan tehostaa toimistohenkilökunnan toimenkuvia kehittämällä ja toisaalta muuttamalla avoimeksi tulevia virkoja syyttäjänviroiksi. Tällä hetkellä on vielä epävarmaa, missä laajuudessa kirjallisen menettelyn käyttö rikosprosessissa toteutuu. Sillä saavutettavat säästö- ja uudelleenkohdentamismahdollisuudet jäänevät pienemmiksi kuin kehysvalmistelun yhteydessä arvioitiin.

3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1 Oikeusministeriön strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet

Oikeusministeriön pitkän aikavälin strategiassa tavoitteena on avoin, aktiivinen ja turvallinen yhteiskunta, jossa ihmiset voivat luottaa oikeuksiensa toteutumiseen. Kriminaalipolitiikalta oikeus-

ministeriön strategia edellyttää, että kriminaalipolitiikka on nykyistä vaikuttavampaa ja paremmin kohdentuvaa.

Kriminaalipolitiikan painoalueet määritetään talousarvioesityksessä vuodelle 2005. Rikollisuutta vähennetään laaja-alaisen kriminaalipolitiikan, ennakkolisten toimenpiteiden ja rikosentorjunnan keinoin. Erityisesti pyritään vähentämään väkivalta-, huume-, talous- ja uusintarikollisuutta ja nuorten rikoksia. Rikoksen uhrin asemaa parannetaan. Tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisin maa.

Vuoden 2005 talousarvioesitys edellyttää, että rikosvastuun toteuttamista joudutetaan. Seuraamusjärjestelmää monipuolistetaan ja tehostetaan rangaistusjärjestelmän toimintaa ja sosiaalisia tukitoimia. Rikoksen uhrin tuki- ja korvausjärjestelmiä kehitetään.

Lisäksi talousarvioesitys edellyttää, että rikoksia ennalta estävää työtä tehostetaan. Paikallisia turvallisuussuunnitelmia kehitetään ja keskitytään väkivaltarikollisuuden vähentämiseen. Väkivalta- ja seksuaalirikoksista tuomittujen toimintaohjelmia tehostetaan vankiloissa ja yhdyskunta-seuraamuksissa. Huumausaineiden ongelmakäyttäjien hoitoonohjausta parannetaan. Talousrikosten käsittelyä tehostetaan syyttäjän toimissa ja kehitetään rikoshyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia ulosotossa ja konkurssivalvonnassa. Vankeinhoidon suunnitelmallisuutta parannetaan ja lisätään tavoitteellisia toimintoja, mm. päihdetyötä sekä tehostetaan vapautuvien vankien jälkihuoltoa ja sosiaalisia tukitoimia.

Oikeusministeriön kriminaalipoliittisen osaston toimintasektorilla talousarvioesityksessä esitettyihin tavoitteisiin pyritään vuonna 2005 ja lähivuosina seuraavin toimenpitein.

3.1.1 Tehostetaan rikosentorjuntaa ja laaja-alaista kriminaalipolitiikkaa

Rikollisuuden ehkäisy otetaan huomioon kaikessa viranomaisten päätöksenteossa ja suunnittelussa. Rikollisuutta, sen vaikutuksia ja toimintaympäristöä koskevaa tutkimusta ja tietojärjestelmiä kehitetään ja hyödynnetään. Aktiivista kouluttautumista lisätään ja rikosentorjuntamenetelmien osaamista parannetaan. Viranomaisyhteistyötä tehostetaan organisaatioiden sisällä. Yhteistyönä kehitetään suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmiä, joissa käytetään rikollisuusvaikutuksia koskevaa asiantuntemusta. (KPO osallistuu)

Seudullisia ja paikallisia turvallisuussuunnitelmia kehitetään edelleen. Seudullisesti ja paikallisesti laaditut turvallisuussuunnitelmat ovat osoittautuneet hyviksi välineiksi turvallisuussuunnittelussa varsinkin silloin, kun niiden tekemiseen ja täytäntöönpanoon on sitouduttu monialaisesti. Suunnitelmat tulee koordinoita seutukunnallisesti. Suunnitelmien laadintavaiheessa ja niitä päivitettäessä on otettava huomioon paikallisten turvallisuusongelmien riittävä selvittäminen, eri toimijoiden vastuiden ja roolien määrittäminen, turvallisen kaupunkisuunnittelun näkökohdat, suunnitelman yhteensopivuus muihin paikallisiin kansalaisten hyvinvoinnin edistämishjelmiin (esim. päihde- ja huumausaineohjelmat, hyvinvointiohjelmat, lapsi- ja perhepoliittiset ohjelmat) sekä suunnitelmien tehokas seuranta. Turvallisuussuunnitelmien tulee kattaa kaikkien keskeisten rikoslajien (massa-, huumausaine- ja väkivaltarikollisuus) torjuntatoimenpiteet, toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi sekä tarvittaessa muut turvallisuusuhat. Suunnitelmien toteutumisen seurannassa on ilmennyt tarvetta ministeriötasolla tapahtuvaan koordinointiin sekä keskitetympään ja asiantuntevaan ohjaukseen, jota voivat antaa esimerkiksi lääninhallituksiin sijoitetut asiantuntijat. Erityisesti 10-15 suurinta kaupunkia tulee kannustaa turvallisuussuunnitelmien laadintaan ja kehittämiseen. Tarpeen mukaan on mahdollista toteuttaa seutukuntakohtaisia suunnitelmia. Tarvetta on myös rikollisuuden ja sen muutosten seurantamittareiden kehittämiseen. (oikeusministeriössä RTN, laajasti poikkihallinnollinen)

Väkivallan vähentämiseen tähtäävä rikosentorjuntaohjelma valmistellaan rikosentorjuntaneuvoston toimesta vuoden 2004 loppuun mennessä. Ohjelmassa rikollisuuden ehkäisyn keskeiset

strategiat (sosiaalinen ja tilannetorjunta) sovelletaan väkivaltaongelmiin käyttäen hyväksi tietoon pohjautuvia ja tulokselliseksi osoitettuja rikollisuuden ehkäisyn menetelmiä. Ohjelma kattaa kaikki väkivallan keskeiset osa-alueet (päävastuu KPO ja RTN)

Kansallinen toimintaohjelma naisiin kohdistuvan ja perheissä tapahtuvan väkivallan sekä prostituution ja ihmiskaupan ehkäisemiseksi. Tämä ohjelma ja rikosentorjuntaneuvoston valmisteleva ohjelma koordinoidaan keskenään päällekkäisen työn välttämiseksi (päävastuutaho STM, RTN osallistuu)

Huumausaineiden tarjontaan vaikuttaminen. Kansainvälisen, ammattimaisen ja järjestäytyneen huumausainerikollisuuden torjuntaa tehostetaan lisäämällä lähialueyhteistyötä erityisesti Baltian maiden ja Venäjän kanssa ja hyödynnetään Tallinnaan ja Pietariin sijoitettujen yhteyssoittajien mahdollisuudet rikosprosessin vaikuttavuuden parantamisessa. (KPO osallistuu)

3.1.2 Parannetaan rikosten uhrien tuki- ja korvausjärjestelmiä

Rikosvahinkolaki uudistetaan vuoden 2006 alussa. Uudistamisen tavoitteena on käsittelyn nopeuttaminen, korvaustason nostaminen sekä korvattavien vahinkojen laajentaminen nykyisestä. (OM/LAVO, budjetti KPO)

Rikosuhripäivystyksen toiminta vakiinnutetaan. Rikosuhripäivystyksen toiminta vakiinnutetaan ja valtakunnallistetaan. Valtion rahoitusosuutta lisätään nykyisestä. Selvitetään mahdollisuudet hyödyntää sovittelutoiminnan ja Rikosuhripäivystyksen mahdollisesti samaan aikaan tapahtuvaa valtakunnallistamista. Yhteistyömahdollisuuksia tulee kartoittaa esimerkiksi toimitilojen hankinnassa ja käytössä (vastuutaho OM/KPO).

Uhria ja tekijää koskevaa tietoa tulee kerätä ja analysoida kattavasti. Uhritutkimusten epäsäännöllinen rahoitus on todettu ongelmaksi esimerkiksi Oikeusministeriön rikosuhritoimikunnan (2001:5) mietinnössä. Lisäksi järjestetään aiheeseen liittyvää koulutusta ja tuotetaan uhrin asemaa koskevia tutkimuksia. (OM/KPO)

Varmistetaan uhria ja tekijää koskevan tiedon keruu ja tietojen vaihto eri viranomaisten kesken.

Yksittäisissä tapauksissa tarvitaan systemaattisesti koottua ja välitettyä tietoa rikosprosessia varten ja väkivallan tunnistamiseksi. Analysoitua tietoa tulee hyödyntää tarkasteltaessa lainsäädännön mahdollisuuksia torjua väkivaltarikollisuutta. (oikeusministeriössä KPO)

3.1.3 Toteutetaan rikosvastuu joutuisasti

Rikosprosessia nopeutetaan. Rikosoikeusjärjestelmän vaikuttavuus suhteessa tekijään edellyttää yhteiskunnan puuttumista tehtyyn rikokseen suhteellisen pian itse teon jälkeen. Rikosprosessin nopeuttaminen tulee nähdä sekä strategisena (lainsäädännön kehittäminen, yhteiset strategiat ja tulostavoitteet) että operatiivisena (toimintamenetelmien kehittäminen) tavoitteena. Lisäksi rikosasioiden käsittelyketjua ja sosiaalisten tukitoimien ketjua tulee tarkastella rinnakkaisina. Käytettävissä olevat voimavarat huomioon ottaen nopeutettu rikosprosessi tukitoimineen tulisi kohdistaa erityisesti nuoriin ja ensikertalaisiin. (OM/KPO)

Talousrikosten käsittelyaikoja lyhennetään vahvistamalla talousrikostutkinnan resursseja. Lisätään osaavien talousrikostutkijoiden ja syyttäjien määrää. Syyttäjien osalta tulee harkita mahdollisuuksia siirtää syyttäjiä Etelä-Suomen keskuksiin, joissa talousrikosjutut ovat ruuhkautuneet. (OM/KPO ja SM)

Vanginkuljetustehtävät selvitetään kokonaisuudessaan kuljetusten tehostamiseksi. Vankien kuljettamista selvittäneen työryhmän työn pohjalta selvitetään optimaalista logistiikkaa alan

asiantuntijoita hyväksikäyttäen. Tältä pohjalta kehitetään edelleen vankeinhoitolaitoksen ja poliisin työnjakoa sekä harkitaan uusia ratkaisumalleja. (OM/KPO yhdessä SM:n kanssa)

Viranomaisyhteistyön ja siihen liittyvää viranomaisten väliseen riskianalyysiin tarvittavaa tiedonvaihtoa tehostetaan. Tutkimusten mukaan erityisesti talousrikollisuus on suurimmalta osin piilorikollisuutta, jonka paljastaminen ja ennalta torjuminen ei ole mahdollista vain yhden viranomaisen tiedoilla. (KPO osallistuu)

Todistajansuojelua tehostetaan varsinkin vakavan rikollisuuden torjuntaedellytysten turvaamiseksi. Todistajansuojelun tehostuessa siihen liittyvää koulutusta tulee tehostaa ja tiedonkulku varmistaa eri viranomaisten välillä. Tämä mahdollistaa paremman tiedonkulun myös todistajalle koskien prosessia ja sen keskeisiä vaiheita. (oikeusministeriössä päävastuutahona OM/KPO ja LAVO)

3.1.4 Vahvistetaan syyttäjien kokonaisotetta rikosvastuun toteuttamisessa

Syyttäjätoimintaa tehostetaan. Rikosten syytteeseen saamista tehostetaan kehittämällä kansainvälistä yhteistyötä ja nopeuttamalla rikosprosessia. Rikosoikeudenkäyntimenettelyä kevennetään, käräjäoikeuksia yhdistetään ja tehostetaan digitaali- ja videotekniikan hyödyntämistä asianosaisten ja todistajien kuulemisessa. Huumausaine-, väkivalta- ja talousrikoksissa sekä kansainvälisissä rikoksissa poliisin tulee tehdä esitutkintailmoitukset syyttäjälle, jotta syyttäjän käytössä olevia prosessuaalisia keinoja voidaan käyttää. Tietotekniikan ja tiedostojen käyttöä kehitetään yli hallinnonalojen rajojen. (OM/KPO)

Huumausaineiden ongelmakäyttäjien hoitoonohjausta tehostetaan. Huumausaineiden ongelmakäyttäjät ovat erityisryhmä, jonka osalta kaikilta oikeusviranomaisilta edellytetään ponnisteluja hoitoon ohjauksen ja hoidon järjestämiseksi. Syyttäjän, poliisin ja sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten tulee paikkakuntaakohtaisesti sopia menettelytavoista, joilla voidaan edistää riskiryhmiin kuuluvien varhaista hoitoon ja tukipalveluihin hakeutumista. Tavoitteena on hoitoonohjaus- ja puuttumisjärjestelmä, joka toteutetaan kiinteänä viranomaisyhteistyönä. (OM/KPO)

Tehokkaalla kansainvälisellä yhteistyöllä estetään ammattimaisesti ja järjestäytyneesti toimivien rikollisten verkostoituminen saattamalla heidät vastuuseen koti- taikka oleskelumaassaan. Kansainvälisen tietojenvaihdon lisäämisellä luodaan toisen valtion viranomaiselle tai kansainväliselle organisaatiolle paremmat edellytykset torjua vieraasta valtiosta tai sen kautta Suomeen kohdistuvaa huumausainerikollisuutta. (OM/KPO)

3.1.5 Monipuolistetaan seuraamusjärjestelmää

Nuorten rikosentekijöiden seuraamusjärjestelmää uudistetaan. Nuorten seuraamusjärjestelmän uudistaminen tapahtuu kahdessa vaiheessa. Vuodesta 1997 alueellisena kokeiluna jatkunut nuorisorangaistus vakinaistetaan ja järjestetään valtakunnallisesti kattavaksi vuoden 2005 kuluessa. Erikseen valmisteltavana ovat nuorisorangaistukseen liitettävät uudet seuraamusmuodot ja ikäryhmien laajentaminen 18-20-vuotiaisiin. Nuorisorangaistuksen sisällöllisinä uudistuksina voivat tulla kysymykseen rangaistukseen liittyvä mielenterveys- tai päihdehoito sekä työpalvelu. Samoin ovat valmisteltavana säännökset arestista tai muusta elektronisesti valvotusta liikkumavapauden rajoittamisesta. (päävastuu OM/KPO ja LAVO)

Elektroninen valvonta ja puhelinvalvonta. Selvitetään vankiloiden käytössä olevan puhelinvalvonnan ja elektronisen valvonnan käyttömahdollisuudet uusien seuraamusmuotojen valvonnassa ja vankeus rangaistusta korvaavana rangaistuksena. Selvitys valmistuu vuoden 2005 aikana. (KPO)

Sopimushoitorangaistus. Sopimushoitorangaistus on tarkoitettu henkilöille, joilla päihteiden ongelmakäyttö on merkittävästi vaikuttanut rikosten tekemiseen ja jotka itse ovat halukkaita sitoutumaan hoitoon. Tarkoituksena on kohdistaa uusi rangaistusmuoto ensi sijassa niihin rikoksentehtäjiin, jotka eivät päihdeongelmansa vuoksi sovellu yhdyskuntapalveluun. Oikeusministeriössä valmistellun hallituksen esityksen mukaan sopimushoitoa voitaisiin tuomita maksimissaan kahdeksan kuukauden ehdottoman vankeustuomion sijasta. Sopimushoidon sisältämä päihdehoito voi olla laitoshoidoa, avohoitoa ja kuntoutusta. Ehdotuksen mukaan sopimushoito käynnistyy alueellisena kokeiluna. Hoidon kustannuksista vastaa valtio. Kokeilua koskevan lain voimaantulo aikaisintaan 2007. (päävastuu OM/KPO ja LAVO)

Selvitetään mahdollisuudet järjestää psyykkisesti sairaille väkivaltarikollisille velvoitteellinen avohoito uusintarikollisuuden ehkäisemiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän ajanmukaistamaan kriminaalipotilaita koskevat mielenterveyslain säädökset ja arviomaan laajemminkin vakavista mielenterveyden häiriöistä kärsivien henkilöiden hoidon edellytyksiä. Samalla selvitetään uutena seuraamusmuotona väkivaltarikollisten velvoitettu osallistuminen väkivaltaohjelmiin. Varsinkin väkivaltarikollisille pitää tekojen vahingollisuuden johdosta järjestää riittävä avohoito. Työryhmässä on muun muassa oikeusministeriön edustus. Työryhmän asettaminen liittyy osaltaan rikoslain kokonaisuudistuksen yhteydessä toteutettuun syyntakeisuutta koskevien säädösten uudistumiseen. Selvitys vuoden 2005 aikana. (päävastuu STM, KPO osallistuu)

Sakon muuntorangaistus uudistus. Parhailaan on arvioitavana sakan muuntorangaistuksen asema seuraamusjärjestelmässä sekä sakkovankien sijoittamiseen liittyvät kysymykset. Tavoitteena on noin 80 sakkovangin vähennys. Hallituksen esitys vuoden 2005 aikana. (päävastuu OM/KPO ja LAVO)

3.1.6 Otetaan uusintarikollisuuden vähentäminen täytäntöönpanon keskeiseksi tavoitteeksi

Vankeinhoidon lainsäädäntö- ja organisaatiouudistus. Vankeuden täytäntöönpanon keskeisenä tavoitteena on lisätä vangin valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan, edistää elämänhallintaa ja tukea sijoittumista yhteiskuntaan. Täytäntöönpano toteutetaan siten, että se on turvallista yhteiskunnalle, henkilökunnalle ja vangille. 1.1.2006 voimaan tulevan uuden vankeuslain ja vankeinhoidon organisaatiouudistuksen (RAKE-hanke) tavoitteena on luoda suunnitelmallinen, tehokas ja oikein kohdentuva vankeusrangaistuksen täytäntöönpanojärjestelmä, joka edistää näiden tavoitteiden toteutumista. Osana kokonaisuudistusta uudistetaan vankeutta koskeva lainsäädäntö, kehitetään vankeinhoidon laitosisanisaatiota, laitosten toimintamalleja sekä kevennetään keskushallintoa. (päävastuu OM/KPO)

Vankeinhoidon rakentamisohjelma. Jatketaan vankilakannan parantamista rakentamisohjelman pohjalta. (OM/KPO)

Päihdehoidon käyttöä tehostetaan rikosoikeudellisten seuraamusten yhteydessä. Vankilat arvioivat vankien päihteiden käyttöä tulotarkastuksen yhteydessä ja lisäävät sijoitussopimuksia päihdehuollon laitosten kanssa. Päihdehuollon laitokset tuotteistavat palvelujaan paremmin vankien sijoittamista ja suunnitellun sopimushoidon tarpeita vastaaviksi. Rangaistusten täytäntöönpanossa huolehditaan siitä, että päihdeohjelmien tarjonta ja ohjelmavaihtoehdot ovat oikeassa suhteessa vankien ja yhdyskuntaseuraamuksiin tuomittujen asiakasrakenteeseen ja tarpeisiin. (OM/KPO)

Vankiloissa ja yhdyskuntaseuraamuksissa väkivalta- ja seksuaalirikoksista tuomittujen toimintaohjelmia tehostetaan ja selvitetään toimeenpantujen ohjelmien vaikuttavuus. Vankeinhoitolaitoksen 1.4.2004 käynnistämässä ohjelmassa kehitetään erityisesti vankeinhoidon kykyä tunnistaa ja auttaa ehkäisemään perheväkivaltariskit. Rangaistusten täytäntöönpanossa huolehditaan siitä, että väkivalta ja seksuaalirikosohjelmien tarjonta ja ohjelmavaihtoehdot ovat oikeassa suhteessa vankien ja yhdyskuntaseuraamuksiin tuomittujen asiakasrakenteeseen ja tarpeisiin. (OM/KPO)

Vapautuvien vankien jälkihuoltoa parannetaan kehittämällä seuraamusjärjestelmästä palaavien palveluunohjausta ja pääsyä sosiaali- ja terveyshuollon sekä asumis-, koulutus- ja työllisyyspalvelujen piiriin. Vankilasta vapautuville vangeille turvataan heidän tarvitsemansa peruspalvelut. Tämä tarkoittaa sosiaali- ja terveyspalveluja sekä koulutus- ja työllistämispalveluja. Palvelujen turvaaminen edellyttää vastuukysymysten tarkennuksia eri viranomaisten sekä valtion ja kunnan välillä sekä saumattoman palveluketjun varmistamista vankilan ja siviiliin välillä. Kunnallisissa ja seudullisissa hankkeissa kehitetään seuraamusjärjestelmien piirissä olevien ja sieltä palaavien palveluohjausta ja suunnitelmallista, pitkäjännitteistä kuntoutusta. Tätä toimintaa tulee tukea paitsi kehittämisrahoituksella myös turvaamalla itse palvelujen saatavuus. (päävastuu OM/KPO yhdessä STM:n, TM:n ja OPM:n kanssa)

3.1.7 Arvio lähivuosien tilanteesta

Valtioneuvoston tasolla lähivuosien keskeiset kriminaalipoliittiset tavoitteet on kirjattu Matti Vanhasen hallituksen ohjelmaan, hallituksen strategia-asiakirjaan ja valtioneuvoston periaatepäätökseen 23.9.2004 sisäisen turvallisuuden ohjelmaksi. Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa oikeusministeriön kriminaalipoliittiselle osastolle kuuluvat vastuualueet on samat kuin oikeusministeriön strategiassa, joitakin vähäisiä painotuseroja ja eräitä ministeriön omia hankkeita lukuun ottamatta.

Oikeusministeriön strategiassa ja sisäisen turvallisuuden ohjelmassa vastuualueita on niin runsaasti, ettei ole realistista ajatella niiden kaikkien voivan toteutua nykyisellä hallituskaudella tai edes pian sen jälkeen. Tällä hetkellä on valmiita lakihankkeita varastossa, mutta rahoitus ei hallituskaudella ole tiedossa. Edellä mainittujen lisäksi on käynnissä vankeinhoitolaitoksen laaja investointiohjelma, joka aiheuttaa merkittäviä kustannusvaikutuksia. Koska käynnissä olevien hankkeiden yhteiskustannukset ylittävät selvästi käytettävissä olevat resurssit, hankkeet on asetettava prioriteetti-järjestykseen ja määriteltävä niiden toteuttamisaikataulu.

Taloudellisilta kustannuksiltaan ehdotetut hankkeet voidaan luokitella suuriin (yli miljoona euroa/vuosi) ja keskisuuriin (alle miljoona euroa/vuosi). Ensin mainittuun ryhmään kuuluvat lähivuosina rikosvahinkokorvausten uudistaminen (arvio runsaat 6 milj. euroa), vankeuslaki ja RAKE (arvio 4 milj. euroa), vankeinhoitolaitoksen investointiohjelma (0,5 – 3,5 milj. euroa) ja nuorten seuraamusjärjestelmän uudistaminen (0,2 – 3,15 milj. euroa). Kaikkia näitä hankkeita ei ole maksimimuodossaan mahdollista toteuttaa ilman merkittävää lisärahoitusta.

Keskisuuria hankkeita ovat rikosuhripäivystyksen pysyvä rahoitus (0,9 milj. euroa/vuosi) ja sopimushoitorangaistuskokeilu (0,5 – 0,7 milj. euroa).

Koska valtion toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa keskeinen kriteeri on yhteiskunnallinen vaikuttavuus, hankkeita tulee arvioida tästä näkökulmasta. Edellä lueteltujen suurten hankkeiden vaikuttavuus ilmenee varsin eri tavoin. Rikosvahinkokorvaukset ovat rahaeriä, jotka kulkevat oikeusministeriön kautta rikosten uhreille. Tällä on suuri merkitys monesta syystä. Ensiksi rikoksen uhrin aseman parantaminen on kriminaalipolitiikan keskeinen painoalue. Toiseksi merkittävää on, että kyseinen kustannuserä kohdentuu välittömästi uhreille. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden sijasta – joka on ilmeistä ja välitöntä - tässä yhteydessä ongelmana on eri vaihtoehtojen laajuus ja sisältö. Uudistukseen liittyvät laskelmat ovat valmisteluvaiheessa muuttuneet paljonkin. Tämä osaltaan vaikeuttaa neuvotteluasemaa valtiovarainministeriön suuntaan.

Toinen suuri hanke on vankeusrangaistuksen kokonaisuudistus ja siihen liittyvä RAKE-hanke. Tämän hankkeen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ilmenee vankeinhoitolaitoksen toiminnan tehostumisena ja uusintarikollisuuden vähentymisenä. Se osaltaan parantaa uhrien asemaa, koska

vähemmän rikoksia merkitsee vähemmän uhreja. Uudistus ilmenee kolmella tasolla: vankeinhoidon sisällöllisenä kehittämisenä, organisaation uudistamisena ja lainsäädännön saattamisena perustuslain edellyttämälle tasolle. Oleellinen ero edelliseen on se, että kustannukset kohdistuvat ennen muuta viranomaisten toiminnan kehittämiseen, joka edelleen heijastuu vankiloissa tehtävään työhön ja sen kautta yhteiskuntaan laajemmin. Toisaalta vankeusrangaistuksen kokonaisuudistuksen liittyviä lainsäädännöllisiä paineita kasvattaa se, että nykyinen säännöstö ei täytä perustuslain vaatimuksia ja on jatkuvasti yhä ongelmallisempaa, kuinka pitkään vanhalla säädöspohjalla voidaan jatkaa.

Kolmas suuri kokonaisuus on vankeinhoitolaitoksen investointiohjelma. Siinä on tehty suuria sitoumuksia, erityisesti Lounais-Suomen uusi vankila, joiden on aiheellista edetä hankeaikataulun mukaisesti. Niiltä osin kun hankkeet eivät vielä käynnistyneet ja niihin ei ole vastaavalla tavalla konkreettisesti sitouduttu, on ratkaistava, ovatko esimerkiksi vankeuslaki ja rakentamisohjelma joissakin tilanteissa toistensa vaihtoehto.

Neljäs suuri kohde on nuorten seuraamusjärjestelmän uudistaminen. Kustannukset nykyisen nuorisorangaistuksen valtakunnallistamisesta ovat varsin vähäiset. Sen sijaan suunniteltu nuorisorangaistuksen laajennus, jossa sille tulisi olennaisesti nykyistä laajempi sisältö, on arvioituilta kustannuksiltaan raskas. Tässä yhteydessä olisi päätettävä myös nuorisorangaistuksen laajentamisen ja sopimushoitorangaistuksen keskinäinen toteuttamisjärjestys. Vuonna 2005 nuorisorangaistuksen ensi vaihe valtakunnallistetaan. Etenemisjärjestys tämän jälkeen voi olla esimerkiksi: sopimushoitorangaistuksen kokeiluvaihe, sisällöltään laajennetun nuorisorangaistuksen kokeilu, sopimushoitorangaistuksen valtakunnallistaminen ja laajennetun nuorisorangaistuksen valtakunnallistaminen.

Rikosuhripäivystyksen rahoituksen järjestäminen liittyy ainakin osaksi sosiaalialan kehittämishankkeisiin. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tavoitteena on, että sosiaalipäivystys järjestetään maankattavasti vuoteen 2007 mennessä. Ennen rikosuhripäivystyksen rahoituksen vakinaistamista tulee selvittää, missä määrin rikoksiin liittyvät tukitehtävät hoidetaan sosiaalipäivystyksen toimenpitein.

3.1.8 Ehdotus hankkeiden toteuttamisjärjestyksestä

Valtiovarainministeriön edustajien kanssa käydyissä neuvotteluissa on ilmennyt, että oikeusministeriön kriminaalipoliittisten hankkeiden suunnittelua on pidetty ylipäättään asianmukaisena. Tästä huolimatta viesti on ollut, ettei koko edellä esitettyä hankeluetteloa ole mahdollista toteuttaa. Pikemminkin on annettu viitteitä siitä, että yksi suuri hanke – käytännössä vankeuslakipaketti – voisi olla mahdollista toteuttaa yli kehysten, sekin ehdotettua rajatummissa mitassa.

Jos valtiovarainministeriö tulee edes jossakin määrin vastaan tässä kohdassa, se epäilemättä vaatii, että oikeusministeriö pidättyy lähivuosina muista suurista hankkeista vankeinhoitolaitoksen investointiohjelman jatkamista lukuun ottamatta. Sitä ja vankeuslakia voidaan niitäkin joutua sovittamaan aikataulullisesti toisiinsa.

Edellisten lisäksi voisi olla mahdollista edetä keskisuurissa hankkeissa, varsinkin jos voitaisiin osoittaa, että hankkeita voitaisiin merkittävästi rahoittaa myös ministeriön sisäisin resurssien uudelleen kohdentamisella. Keskisuurista hankkeista paine sopimushoitorangaistuskokeilun käynnistämiseen on eduskunnan lausumien perusteella varsin suuri.

Muilta osin on ainakin virkamiestason neuvottelujen perusteella selvää, että toiminta tapahtuu kehysten puitteissa ja uusien hankkeiden toteuttaminen tapahtuu oikeusministeriön omia resursseja uudelleen kohdentamalla.

Ehdotettu uudistusten toteuttamisaikataulu

<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008-</u>
nuorisorangaistuksen 1 vaiheen valta- kunnallistaminen	vankeuslaki, RAKE ja palvelukeskukset Rikosvahinkolaki	sopimushoito, kokeilun aloitus	laajennettu nuori- sorangaistus- kokeilu,

Tässä aikataulussa sopimushoitorangaistuksen valtakunnallistaminen ja laajennetun nuorisorangaistuksen valtakunnallistaminen osuisivat aikaisintaan vuosiin 2009-2010.

Lisäksi on todettava merkittävä reunaehto: jos vankiluku alkaa taas kasvaa, jo nykytilanteessa jo muutaman sadan vangin lisäys vie pohjan pois sisällöllisiltä kehittämishankkeilta. Olemme tilanteessa, jossa vankiluvun lisäys aiheuttaa välittömästi tarpeen sekä henkilökunnan että laitospaikkojen lisäämiselle. Jos vankiluku jatkaa kasvuaan, kustannukset tästä eteenpäin ovat vankia kohti oleellisesti suuremmat kuin ne viime vuosina ovat olleet.

3.1.9 Valtion vuoden 2005 talousarvioesityksen tulostavoitteet, indikaattorit ja mittarit

Vankeinhoitolaitos

Vankeinhoitolaitokselle oikeusministeriö on asettanut vuoden 2005 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet. Rangaistusta suorittavista vangeista osallistuu toimintaan 65 %, toiminta- ja päihdeohjelmiin 5 %. Avolaitoksiin sijoitetaan 25 % vangeista. Vankilaturvallisuuden tavoitteena on, että karkaamisia ja luvatta poistumisia suhteessa vuoden aikana vankilassa olleisiin on alle 0,5 % ja poistumisluvalta palaamatta jääneitä alle 2,4 %. Toimintamenojen taloudellisuustavoite on 44500 euroa vankia kohden vuodessa. Henkilöstön mitoituksessa tavoite on 0,75 henkilötyövuotta vankia kohti. Henkilöstön koulutustasoindeksi on 4,1.

Kriminaalihuoltolaitos

Kriminaalihuoltolaitoksen tavoitteena on, että yhdyskuntapalvelun loppuun suorittaneiden prosenttiosuus vuonna 2005 on 85 %. Toimintamenojen taloudellisuustavoite on 2900 euroa tuomittua kohti. Tuottavuustavoite on 60 (tuomiota suorittavat + soveltuvuusselvitykset + henkilötutkinnat henkilötyövuotta kohti). Henkilöstön koulutustasoindeksi on 5,9. Tavoitteena on lisäksi, että 80 prosentille tuomituista tehdään tilannearvio ja toimeenpanosuunnitelma.

Syyttäjälaitos

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2005 oikeusministeriö on asettanut syyttäjälaitokselle seuraavat joutuisuutta, taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevat tulostavoitteet. Keskimääräistä syyteharkinta-aikaa, joka vuonna 2003 oli 1,7 kk, nopeutetaan asteittain. Yli kuusi kuukautta syyteharkinnassa avoinna olleiden asioiden määrää vähennetään vuoden 2004 loppuun mennessä 1500 asiaan ja yli vuoden syyteharkinnassa avoinna olleiden asioiden määrä 120 asiaan. Syyttäjälaitoksen taloudellisuustavoite vuodelle 2005 on 315 euroa/ratkaisu. Tuottavuustavoite on 168 ratkaisua/henkilötyövuosi.

3.1.10 Sisäisen turvallisuuden ohjelman tulostavoitteet, indikaattorit ja mittarit

Valtion talousarvioesityksessä esitettyjen tavoitteiden lisäksi oikeusministeriö on sitoutunut sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteisiin, jotka on asetettu hallituskaudelle 2003-2007. Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa keskeiset kriminaalipoliittista osastoa koskevat keskeiset tavoitteet ja indikaattorit ovat seuraavat.

Ennalta estävän työn tehostaminen rikosten ja häiriöiden ennalta estämiseksi

Tunnusluku/mittari	Lähtötaso/ajankohta	Tavoitetaso/määräaika	Lähde
Vuosittain vankilaan tulevien määrä	7600 vankia/2003	6800 vankia/2007	Rikosseuraamusvirasto

Väkivaltarikollisuuden vähentäminen

Tunnusluku/mittari	Lähtötaso/ajankohta	Tavoitetaso/määräaika	Lähde
Kansainväliset ja kansalliset uhritutkimukset	Lyömisen sisältävät ja tätä vakavammat väkivaltatapaukset 106 000/2003	Lyömisen sisältävät ja tätä vakavammat väkivaltatapaukset 95 000/2007	Tilastokeskus, poliisiammattikorkeakoulu, oikeuspoliittinen tutkimuslaitos ja KPO

Talousrikollisuuden vähentäminen

Tunnusluku/mittari	Lähtötaso/ajankohta	Tavoitetaso/määräaika	Lähde
Talousrikosasioiden kokonaiskäsittelyaika, vrk	Eräisissä talousrikoksissa keskimääräinen käsittelyaika on yli 180 vrk/syyttäjä ja 180 vrk/käräjäoikeus/2003	Ei keskimääräisiä käsittelyaikoja, jotka yli 180 vrk/syyttäjä ja 180 vrk/käräjäoikeus/vuonna 2007	Tilastokeskus

Uusintarikollisuuden vähentäminen

Tunnusluku/mittari	Lähtötaso/ajankohta	Tavoitetaso/määräaika	Lähde
Ensikertalaisten rikoksen uusimisprosentti	Ei vielä tietoa nykyisestä lähtötasosta, tutkimus käynnistyy kesällä 2004	alenee kolme prosenttiyksikköä vuoteen 2007 mennessä	Tilastokeskus, Rikosseuraamusvirasto
Ensikertalaisten vankilaan palaamisprosentti	35 % viiden vuoden seurannassa	enintään 32 % vuonna 2007	Tilastokeskus, Rikosseuraamusvirasto
Tois- ja useampikertaisten rikoksen uusimisprosentti	Toiskertaisilla vangeilla 40 % viiden vuoden seurannassa, kolmaskertaisilla 50 %	alenee kolme prosenttiyksikköä vuoteen 2007 mennessä	Tilastokeskus, Rikosseuraamusvirasto

Kiinnijäämisriskin lisääminen, rikosten selvitystason nostaminen ja rikosvastuun toteuttaminen tehokkaasti ja joutuisasti

Tunnusluku/mittari	Lähtötaso/ajankohta	Tavoitetaso/määräaika	Lähde
Syyttäjien käsittelyaikatavoitteet	Keskimääräinen käsittelyaika 1,6 kk, noin 150 yli 6 kk syyteharkinnassa olevaa asiaa/ vuosi 2003	Keskimääräinen käsittelyaika 1,4 kk, ei yli 6 kk syyteharkinnassa olevia asioita/ vuosi 2007	Syyttäjien tietojärjestelmä

Rikoksen uhrin aseman parantaminen

Tunnusluku/mittari	Lähtötaso/ajankohta	Tavoitetaso/määräaika	Lähde
Kehitetään oikeusturva-barometri, jolla mitataan eri osapuolten kokemuksia rikosprosessissa	Ei toistaiseksi tiedossa		Oikeusministeriö

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa oikeusministeriö on lisäksi sitoutunut siihen, että rangaistusten vaikuttavuuden seurantaan kehitetään reaaliaikainen seuranta- ja tilastointijärjestelmä. Tämän avulla voidaan seurata eri rangaistusten ja rangaistusjärjestelmässä suoritettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä selvittää niitä seikkoja ja olosuhteita, jotka lisäävät tai vähentävät uusintarikollisuutta vankilasta vapautumisen jälkeen. Lisäksi Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos suunnittelee sopimushoidon kokeiluvaihetta koskevan seurantatutkimuksen, jolla voidaan arvioida toimenpiteiden vaikuttavuutta.

3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet

Kriminaalipoliittisen osaston organisaatiouudistusta on valmisteltu tavoitteena täsmentää osaston tehtäväkokonaisuuksia. Uudistus on ollut epävirallisesti käytössä syksyn 2004 alusta lukien. Virallisesti se vahvistetaan oikeusministeriön työjärjestyksen uusimisen yhteydessä. Alkuvuonna 2005 osaston johto kokoaa yhteen organisaatiouudistuksesta saadut kokemukset ja tekee tarvittavat jatkokehittämisehdotukset. Kokemusten keräämisen foorumeina ovat ainakin osaston Kaiku-päivät sekä osastokokoukset.

Konkreettiseksi osaston toiminnan kehittämistavoitteiksi asetetaan seuraavat asiat:

- Kehitetään osaston toimenpiteitä ja menettelytapoja alaisen hallinnon kanssa käytävien tulosneuvottelujen käymisessä.
- Kehitetään osaston sisäistä tiedonkulkua siten, että kunkin asiakokonaisuuden vastuuhenkilöillä on ajan tasalla oleva ja kattava tieto paitsi oman vastualueensa ministeriötasolla käsiteltävistä asioista myös koko osaston toimialan keskeisistä asioista.
- Kehitetään osaston ulkoista tunnettavuutta muun muassa siten, että yhteistyötahot voivat vaivatta saada tiedon osastossa käsiteltävistä asioista sekä kunkin asiankokonaisuuden vastuuhenkilöstä.

Osaston johtoryhmätyötä on uudistettu elokuusta 2004 lukien. Johtoryhmän kokoonpanoa on muutettu vastaamaan osaston uutta organisaatiota ja se kokoontuu säännöllisesti joka viikko. Tiedonkulun lisäämiseksi kokouskutsut sekä pöytäkirjat jaetaan kaikille osaston virkamiehille. Ministeriön johtoryhmässä tai osastopäällikkökokouksessa käsiteltävät, osaston vastuulla olevat asiat käsitellään valmistavasti osaston johtoryhmässä. Johtoryhmätyölle samoin kuin muillekin osaston vastuulla oleville asiakokonaisuuksille on laadittu sähköisessä muodossa oleva aikataulu, jota jatkuvasti päivitetään.

Myös osastokokous- ja yksikköpalaveritoimintaa sekä yksikön osina toimivien tiimien tapaamisia on ryhdistetty muun muassa siten, että kokouksia pidetään säännöllisin väliajoin ja niissä käsitellään yksityiskohtaisesti kunkin kokoonpanon ajankohtaisia aiheita. Alkuvuonna 2005 kartoitetaan, ovatko uudet menettelytavat johtaneet toivottuihin tuloksiin, kuten johdon tuen ja tiedonkulun parantumiseen.

3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet (2005 ja lähivuodet)

3.3.1 Osaston henkilöstö

Eräitä taustatietoja: Osaston henkilötyövuosimäärä vuonna 2004 tulee olemaan noin 24 vahvistetun htv-kehysten ollessa 26. Alitus johtuu mm. eräistä virkajärjestelyistä. Määräaikaisia henkilöitä on viisi liittyen sijaisuuksiin tai määräaikaisiin projekteihin. Koulutustasoindeksi on 6.7 eli ministeriön osastoista/yksiköistä korkein. Sairauspoissaolojen määrä (1.1-30.6.04) on jonkin verran alempi kuin ministeriössä keskimäärin, mitä on pidettävä varsin hyvänä tuloksena ottaen huomioon, että poissaoloja lisäsivät Uudenmaankadun sisäilmaongelmat. Osaston keski-ikä (47,4) ylittää selvästi valtion henkilöstön keski-ään 42,7 ja myös oikeusministeriön henkilöstön keski-ään 45,3. Eläkkeelle jäi vuonna 2004 yksi virkamies. Seuraavana vuonna kukaan ei jääne eläkkeelle.

Osaston henkilöstä koskevat tulostavoitteet vuodelle 2005:

Organisaation kehittäminen. Vakiinnutetaan syksyllä käyttöön otettu uusi organisaatorakenne sekä sen mukaiset tehtäväkuvat ja toimintatavat. Jatkokehittämisen tarpeet arvioidaan ja konkretisoidaan vuoden 2005 alussa syksyn aikana saatujen kokemusten perusteella.

Työhyvinvointi. Kehitetään osaston työhyvinvointitoimintaa. Laaditaan vuosittainen työhyvinvointisuunnitelma ja otetaan kehittämistavoitteissa huomioon myös syksyllä 2004 toteutettavan ilmapiirikartoituksen tulokset. Kehittämistä toteutetaan mm. erillisellä Kaiku-määrärahalta. Työhyvinvoinnin toteutumista arvioidaan osana henkilöstötilinpäätöstä, kehityskeskusteluja ja osaston sisäisiä palavereja

Osaaminen. Tuetaan henkilökunnan kehittymistä ja varmistetaan osaston tavoitteiden saavuttamiseen tarvittava osaaminen. Laaditaan henkilökohtaiset pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmat osana kehittämiskeskusteluja ottamalla huomioon osaston kehittyvät tehtävät, henkilökunnan vaihtuvuus sekä koko ministeriötä koskevat hankkeet (mm. osaamiskartoitus ja johtamisen kehittämissuunnitelma).

Muu henkilöstön kehittäminen. Osallistutaan muihin oikeusministeriössä toteutettaviin henkilöstöstrategian 2004-2007 mukaisiin kehittämishankkeisiin

Osaston henkilötyövuosikehys: 25

3.3.2 Toimialan henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet sektoreittain

Rikosseuraamusvirasto

Rikosseuraamusalalla on käynnissä isoja rakennehankkeita, joten henkilöstöön liittyvät tavoitteet Rikosseuraamusvirastossa ja Vankeinhoitolaitoksessa kytetään lähivuosina näiden hankkeiden läpivientiin tai niitä tukeviin toimenpiteisiin eikä käynnistetä samanaikaisesti uusia laajoja näistä erillisiä kehittämishankkeita.

Olenneisimmat henkilöstöön liittyvät kehittämistavoitteet vuodelle 2005:

*valmistellaan RAKE- ja tukipalveluhankkeen toteuttamisesta johtuvat muutokset viraston toimintaan

-laaditaan pitkän tähtäimen henkilöstösuunnitelma vuoteen 2011 (määrä, rakenne, koulutus)

-laaditaan uusi työjärjestys

*palkkausjärjestelmäuudistuksen toteuttaminen virastossa

*työhyvinvointitoiminnan ylläpito ja kehittäminen

-laaditaan vuosittainen työhyvinvointia koskeva suunnitelma ja sille mittari sekä seurataan tuloksia osana henkilöstötilinpäätöstä

-käynnistetään kehittämishankkeita vuonna 2004 toteutetun henkilöstöbarometrin pohjalta ja organisaatiomuutos huomioon ottaen

Arvio henkilötövuosista (ilman kriminaalihuoltolaitoksen toiminnanohjausta)

2003	2004	2005	2006	2007	2008-2011
95	95	93	83	80	70-75

Rake- ja Palvo: **-2** **-10** **-3** **-5 - 10**

Vankeinhoitolaitos

Olenneisimmat henkilöstöön liittyvät kehittämistavoitteet vuodelle 2005:

*vankeuslain, RAKE-hankkeen ja tukipalveluhankkeen toteuttaminen; laaditaan

- organisaatiouudistuksen toimeenpanosuunnitelma
- henkilöstösuunnitelma (mm. aluevankilan henkilöstön perusmalli)
- koulutussuunnitelma
- työjärjestykset

Tarkemmat toimeksiannot annetaan tujon yhteydessä. Valmistelu tehdään osin yhteistyössä kriminaalipoliittisen osaston ja Vankeinhoidon koulutuskeskuksen kanssa

*palkkausjärjestelmäuudistuksen toteuttaminen

*työhyvinvoinnin kehittäminen

- vakiinnutetaan Kaiku-toiminta kaikissa laitoksissa ja koulutetaan riittävä Kaiku-kehittäjien verkosto
- laaditaan vuosittaiset työhyvinvointia koskevat suunnitelmat ja työhyvinvointitoimintaa koskeva mittari sekä seurataan tuloksia osana henkilöstötilinpäätöstä
- käynnistetään työhyvinvointia koskevia kehittämishankkeita vuonna 2004 toteutetun henkilöstöbarometrin pohjalta ja organisaatiomuutos huomioon ottaen

*parannetaan henkilöstön koulutustasoa ja osaamista mm. uuden lainsäädännön voimaantuloon liittyen

- annetaan kaikille koulutus lainsäädännön pääsisältöön; yksityiskohtainen koulutus osa-alueittain
- jatketään osaamiskartoituksen laatimista ja käytetään sitä pohjana henkilöstön kehittämissuunnitelman laatimiselle
- kehitetään rekrytointia
- lisätään johtamiskoulutusta (JET-koulutus 20:lle)
- annetaan koulutus vankitietojärjestelmän käyttöönoton 1.1.2006 varmistamiseksi

Arvio htv-kehyksistä:

2003	2004	2005	2006	2007	2008-2011
2677	2688	2703	2713	2713	2728
(toteutuma)		(ennuste)			

Lisäbudj.m-raha

+10 +15

PALVO:n ym.vaik.

-30

Vankeuslaki

+40

Lisäksi henkilöstörakennetta kehitetään htv-kehysten puitteissa siten, että 80 htv siirtyy asteittain hallinnosta lähityöhön 2006-2011.

Kriminaalihuoltolaitos

Olennaisimmat henkilöstöön liittyvät kehittämistavoitteet vuodelle 2005:

- *parannetaan henkilöstön koulutustasoa ja osaamista osaamiskartoituksen pohjalta ja rekrytointia kehittämällä
- *johtamisosaamista kehitetään laatimalla johtajille kehityssuunnitelmat
- *annetaan koulutus uusien yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanoon
- *jatketaan Henkilöstöohjelma 2010:n linjausten toteuttamista painopisteenä palkkauksen ja rekrytointiosaamisen kehittäminen
- *kehitetään työhyvinvointia henkilöstöbarometrin tulosten pohjalta sekä parannetaan työturvallisuutta

HTV:t

2003	2004	2005	2006	2007	2008-2011
261 htv	258	266			

Nuorisorangeistuksen laajentamisen jatko vaikutuksia arvioidaan tarkemmin vuoden 2005 toteutuman pohjalta.

Syyttäjälaitos

Olennaisimmat henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuodelle 2005:

- *aloitetaan rakennemuutoksen toteuttaminen (työryhmän ma. 31.10.04)
 - organisaatio ja säädökset
 - henkilöstömitoitus ja -rakenne
 - resurssien ja töiden tasaaminen alueiden kesken
 - työnjako/resurssit syyttäjien ja sihteereiden kesken
- *uuden palkkausjärjestelmän toteuttaminen ja sitä tukeva valmennus
- *työhyvinvointitoiminnan vakiinnuttaminen
- *kehitetään henkilöstöraportointia henkilöstötilinpäätöksen pohjaksi

Arvio henkilötyövuosista (enimmäismäärä):

2003	2004	2005	2006	2007	2008
540	540	545	545	545	545

Muutokset:

+5 (talousrikossyyttäjät)
Lisäksi sisäistä rakennetta muutetaan htv-kehityksen puitteissa.

3.4 Toimialan virastojen kanssa käytävissä neuvotteluissa esille otettavat erityiskysymykset

Rikosseuraamusviraston, valtakunnansyyttäjänviraston sekä Vankeinhoidon koulutuskeskuksen kanssa käytävissä neuvotteluissa kiinnitetään näiden huomiota siihen, että nämä informoivat alaisiaan virastoja ja henkilöstöä riittävällä tavalla toimialakohtaisten erityiskysymysten lisäksi mm. PALVO-hankkeesta, puhelinvaihdejärjestelyjä koskevista selvityksistä ja vankitietojärjestelmän käyttöönotosta.

4 SEURANTA JA RAPORTOINTI

Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet täsmennetään ministeriön tulokortille. Tulokortti-hankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tässä sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisiraportin ja vuodelta 2005 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä.

Oikeusministeriössä 16.9.2004

Kansliapäällikkö Kirsti Rissanen

Ylijohtaja Esa Vesterbacka

Yleinen osasto

YLEISEN OSASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2005

Hyväksytty kansliapäällikön ja yleisen osaston tulosneuvottelussa 13.9.2004

Sisällys

1 OSASTON JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN	2
2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE	3
3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE	3
3.1 Strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2005 ja lähivuosina	3
3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet	7
3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet (2005 ja lähivuodet), virastojen kanssa esille otettavat erityiskysymykset	7
3.3.1. Osaston henkilöstö	7
3.3.2. Toimialan henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet	7
3.4 Toimialan virastojen kanssa käytävissä neuvotteluissa esille otettavat erityiskysymykset	8
4 SEURANTA JA RAPORTOINTI	8

1 OSASTON JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Toimintaympäristön muutoksista eräs olennaisimmista on valtion henkilöstön kasvava poistuma lähivuosina ja edelleen noin vuoteen 2015 saakka. Tämä muodostaa sekä mahdollisuuden että haasteen henkilöstön ja sen rakenteen kehittämiseksi. Jo nyt osaston vastuulla olevat hankkeet pyrkivät luomaan keinoja suorituskehittämisen lisäämiseksi ja henkilöstövoimavarojen tarkoituksenmukaisemman käytön toteuttamiseksi.

Hallinnonalan rakenteen ja toimintatapojen muutokset tarkoituksenmukaisemmiksi niin virastoissa kuin keskitetyissä tehtävissäkin tulevat muuttamaan yleisen osaston tehtäviä olennaisesti jo lähivuosina. Tämän vuoksi on tärkeää, että ministeriön ja hallinnonalan rakenteen kehittäminen tapahtuu suunnitelmallisesti ja hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Palkkausjärjestelmän uudistaminen ja johtajuuden kehittäminen sekä eri sektorien toimintaprosessien uudistaminen aiheuttaa voimakasta koulutuspainetta ministeriössä ja kentällä. Yleisen osaston tehtävän kirkastaminen muutoksen hallinnan parantamisessa on tämän vuoksi tarpeen. Samoin johdon tietotarpeisiin vastaaminen ja asiantuntijatuen kehittäminen on tärkeää.

Hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen suunnitteluhankkeessa (PALVO) tulee löytää perusteet uudelle toimintamallille, jolla voidaan parantaa työn tuottavuutta ja palvelutasoa muodostamalla nykyisestä maksukeskusorganisaatiosta ja virastojen resursseista keskitetty talous- ja henkilöstöhallinnon palveluorganisaatio koko hallinnonala varten. Uudelleenjärjestelyssä on myös muutettava palvelukeskuksen ja virastojen välistä työnjakoa ja kehitettävä työprosesseja.

Henkilöstöstrategian valmistuessa tulee erityisesti ministeriön ja kentän välisissä tulosneuvotteluissa ottaa henkilöstönäkökulma esille jo talousarviolain- ja asetuksen edellytysten täyttymisen vuoksi. Toisaalta strategian tavoitesisältöä olisi esiteltävä virastoille tulevien vuosien kehittämistavoitteiden kirkastamiseksi ja yhtenäisen henkilöstöasioiden hoitamisen varmistamiseksi.

2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

Osasto

Sovittiin, että osaston enimmäishenkilötyövuosimäärä vuonna 2005 on 113, mikä sisältää sen, että henkilövaihdosten yhteydessä (kevät 05) rekrytoinnilla ja tehtäväjärjestelyillä huolehditaan siitä, että osasto selviytyy sekä armahdusasioiden käsittelystä että sisäisen tiedotuksen kehittämisestä. Tiedotusyksiköstä siirrytään 1 htv YLOon (n 30 % työpanoksesta tiedotusyksikössä).

Tietohallinnon yhteisistä määrärahoista (25.01.21.3) siirretään vuodeksi 2005 50 000 euroa 1 henkilön palkkaamiseen PALVO-projektiin (sis. htv-lukuun). Mahdollisesta ministeriön lisätulojen hankkimisesta seuraavat lisämenot otetaan huomioon erikseen.

Vuodelle 2005 myönnetään vuoden 2005 talousarviomäärärahaa 8 920 000 euroa (liite), minkä lisäksi osastolla on käytössään vuodelta 2004 siirtyvät määrärahat.

Toimialan virastot

Toimialan virastojen kanssa käytävissä neuvotteluissa tavoitteeksi asetetaan **liitetaulukon** mukaiset määrärahat ja henkilöstö, 6 450 000 euroa ja 116 htv (sisältää ORK:n ja HEUNIn).

3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1 Strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2005 ja lähivuosina

Henkilöstötoimen kehittäminen

YLOlla on keskeinen rooli henkilöstöstrategian useiden yksittäisten henkilöstöpoliittisten toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Henkilöstöstrategian tarkoituksena on ”tukea vuoteen 2012 ulottuvan oikeuspolitiikan toimeenpanoa, linjata oikeushallinnon työyhteisöjen arvopohjaa, yhteensovittaa ja yhtenäistää hyviä henkilöstöjohtamisen menetelmiä ja käytäntöjä sekä osaltaan luoda oikeushallinnon myönteistä työnantajaprofiilia.” Strategia sisältää neljä suurempaa asiakokonaisuutta: hyvä johtaminen, hyvinvoivat työyhteisöt ja työntekijät, osaava ja oikein mitoitettu henkilöstö sekä selkeät, yhtenäiset ja hyvin johdetut henkilöstötoimen menettelyt.

Ministeriön yhteisessä koulutuksessa YLOlle kuuluvat johtamiskoulutus sekä kieli- ja ATK-koulutukset. Koulutuksen suunnittelu edellyttää osastojen välistä yhteistyötä, mutta vetovastuu kuuluu YLOlle. Ministeriön henkilöstökoulutuksessa tulee lisätä tavoitteellisuutta sekä luoda selvät yhteiset pelisäännöt koulutukseen osallistumiselle. Yhteistä tavoitteista ja pelisäännöistä tulee informoida kaikkia osastoja.

Organisaation muutoshankkeista mittavin on uuden palvelukeskuksen perustaminen. Muutos koskettaa useita satoja henkilöitä (jollakin tavoin yli tuhatta) ja edellyttää henkilöstön valmentamista uuteen tilanteeseen. Merkittävä osa tästä hankkeesta on tarkoitus kattaa Valtiokonttorin Kaiku-rahoituksella sekä erilaisin ennaltaehkäisevin kuntouttamistoimin (mm. ASLAK-rahoitus). Muutosvalmennus tulee kestäämään käynnistymisestäään lähtien vuoden 2005 loppuun saakka.

Henkilöstöpoliittisten periaatteiden laatiminen on jo pitkään ollut vireillä (työnimenä esimiehen käsikirja) Tältä osin YLOlle kuuluvat periaate-, ratkaisu- tai ohjaustasolla yhteistoiminta, työsuojelu, työterveydenhuolto, liikuntaharrastusten tukeminen, osa-aikaisuudet, omaehtoinen opiskelu, työaikakäytökäytökset, etättyö, henkilökohtaiset palkanlisät, virkojen perustamiset, virkajärjestelyt, yhtenäisten rekrytointimenettelyjen kehittäminen ym. esimiehen käsikirja pyritään toteuttamaan vuoden 2005 aikana.

Henkilöstöjohtamisen tietopohjan kehittämistä saadaan olennaisesti edistettyä, kun henkilöstötietojen tietovaraston koskeva kehittämishanke valmistuu keväällä 2005. Työtyytyväisyyttä (henkilöstöbarometri) koskevan kyselyn toteuttaminen vuoden 2005 aikana ja henkilöstötilinpäätöksen kehittäminen vuosittain ovat välttämättömiä paremman henkilöstöjohtamisen apuvälineitä.

Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto on tärkeä työviihtyvyyden ja työpaikan oikeudenmukaisuuden toteuttamisessa sekä johtamisen kehittämisessä, kuten myös tulos- ja kehityskeskustelujen parantaminen, ohjeistojen uudistus ja asiaankuuluva koulutus.

Työhyvinvointitoiminnan osalta YLO on luomassa yhteistoiminnassa Valtiokonttorin kanssa hallinnonalan virastojen työhyvinvoinnin verkoston. Tavoitteena on saada hyvinvointiteeman asiasisällöt johtamisen kehittämisen osaksi ja tukea työpaikkakohtaista kehittämistä verkoston avulla. Valtiokonttorin kanssa on tarkoitus järjestää toimintavuonna 3-4 hallinnonalan alueellista tilaisuutta, lähinnä esimiehille ja henkilöstöasioiden hoitajille.

Saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon kehittäminen

Perussäännös kulttuuri-itsehallinnosta on laki saamelaiskäräjistä, joka kuuluu oikeusministeriön säädöstoimialaan. Oikeusministeriön asetuksen mukaan oikeusministeriölle kuuluu sekä saamelaisten kulttuuri-itsehallinto että saamelaisasioiden yhteensovittaminen. OM:n tilaama maa-oikeusselvitys valmistuu 31.5.2005. Lausuntokierroksen jälkeen on ratkaistava asian vaikutus saamelaisalueen maankäyttöä koskevaan lainsäädäntöhankkeeseen. Saamelaisten kulttuurikeskushanke on annettu toimikunnan selvitettäväksi, määräaika on 31.12.2004. Talohanke on arvioitu 8,5 milj. euron suuruiseksi. Tilatarpeet ja kustannusarvio selvinnevät toimikunnan työn tuloksena. OM toimii hankkeen koordinoijana. Saamen kielilaki tuli voimaan kuluvan vuoden alusta. Kielilain toimivuus ja rahoituksen riittävyys ovat oikeusministeriön seurantavastuuseen kuuluvia tehtäviä. Pohjoismainen saamelaissopimus on myös valmisteltavana. Työn määräaika on 31.12.2005. Sopimus saattaa aiheuttaa paineita saamelaisasioiden kehittämiseen.

Oikeusministeriön strategia vaalijärjestelmän kehittämisessä

Jatkuvan vaalivalmiuden ylläpito sekä säännönmukaisten vaalien toimittaminen ovat ministeriön perustehtäviä. Vaalijärjestelmän kehittäminen jatkuu asiaa valmistelevalle toimikunnalle (kansanvalta 2007). Vaalien teknisen toteuttamisen (vaalitietojärjestelmä) kehittämistä suunnittelee myös työryhmä. Vaalitiedotuksen kehittäminen on valmisteltavana ministeriön sisäisenä työnä. Vaalitietojärjestelmän kehittäminen 2004–2009, kuten muutkin em. hankkeet hahmottuvat tarkemmin loppuvuoden 2004 aikana.

Tehtävät kielilain osalta

Lähtökohtana on kielilain 36 §:n 2 momentti, jonka mukaan ”oikeusministeriö seuraa kielilain täytäntöönpanoa ja soveltamista sekä antaa suosituksia kansalliskieliä koskevaan lainsäädäntöön liittyvissä

kysymyksissä”. Oikeusministeriön velvoitteet edellyttävät viranomaisten kielilain soveltamiskäytännön ja hallinnonalakohtaisen norminannon seuraamista. Tässä on myös huolehdittava oikeusministeriön ja sen hallinnonalan toimintatapojen tarkistamisesta kielilain mukaisiksi.

Oikeusministeriö antaa pyynnöstä suosituksia lain soveltamisesta, sekä avustaa viranomaisia kielilakiin liittyvässä lainsäädännön valmistelussa, antaa ohjeita ja tekee aloitteita ja suosituksia epäkohtien korjaamiseksi. Oikeusministeriö tiedottaa ja kouluttaa viranomaisia kielilain ja siihen liittyvän lainsäädännön velvoitteista.

Oikeusministeriöllä on asiasta annetun VNA:n mukaan kieliasiain neuvottelukunta, joka avustaa oikeusministeriötä kielilain ja siihen liittyvän lainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen seurannassa sekä valtioneuvoston eduskunnalle vaalikausittain annettavan kielilainsäädännön soveltamista koskevan kertomuksen valmistelussa.

Keskeiseksi strategiseksi hankkeeksi muodostuu jatkossa em. eduskunnalle annettavan kertomuksen valmistelu ja kertomuksen muotoutuminen (ensimmäinen kertomus annettaneen syyskuussa 2006). Kertomuksen rungon tulee valmistua vuoden 2005 aikana.

Säädöskokoelman julkaisun kehittäminen

Oikeusministeriö vastaa säädöskokoelmalain mukaan Suomen säädöskokoelman julkaisemisesta. Tähän liittyviä strategisia tehtäviä ovat:

- sähköisen palvelun kehittäminen (mm. autenttisen sähköisen säädösjulkaisun toteutus)
- Suomen Säädöskokoelman julkaisemisen kustannusten hallinta tilaajamäärän supistuessa nopeasti (säädöskokoelman julkaisemiskulut nousevat vuoteen 2008 mennessä 240 000 euroon vuodessa)

On myös selvitettävä, voidaanko jossain vaiheessa luopua kokonaan painetun säädöskokoelman jakelusta. Asian luonteen vuoksi on myös tarvetta tiivistää yhteistyötä valtioneuvoston kanslian ja eduskunnan kanssa. Säädöskokoelma-asioista osasto tekee osastopäällikkökokoukselle katsauksen vuoden 2005 aikana. Asialla on vaikutusta vuoden 2007 määräraha-kehityksiin.

Hallinnon kehittäminen

Alueellistamisen strategia oikeusministeriön hallinnonalalla perustuu hallitusohjelman kannanottoihin alueellistamisesta ja toimivalta asiassa perustuu jäljempänä mainittuihin ratkaisuihin (valtioneuvoston asetus valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta koskevasta toimivallasta (567/2002), hallituksen päätökset, Valtioneuvoston kanslian asettama alueellistamisen koordinaatioryhmä, hallituksen iltakoulupäätös 5.5.2004)

Oikeusministeriön on laadittava: 1) kuvaus alueellistamismahdollisuuksista ja tarpeista hallinnonalalla sekä alueellistamisen toiminnallisista ja taloudellisista vaikutuksista, 2)

selvitys ulosottoimen organisaation uudistamisesta ja siinä yhteydessä mahdollisesti muodostettavan keskusyksikön sijaintivaihtoehdot pääkaupunkiseudun ulkopuolella (LipponenII) 3) selvitys Rikosseuraamusviraston toimintojen alueellistamismahdollisuuksista (Lipponen II) aluevankilauudistuksen yhteydessä, 4) sijoittamisselvitys hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluista, 5)selvitys oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen laajentamistarpeista ja alueellistamismahdollisuuksista tässä yhteydessä, 6)selvitykset summaaristen asioiden siirtämisestä pääkaupunkiseudun tuomioistuimista muualle maahan, työn tasaamisesta hovioikeuksien välillä, ulosoton massaluonteisista tehtävistä, oikeusaputoimen organisoinnista ja valtakunnallisten oikeusapupalvelujen neuvontapisteen sijoittamisesta sekä hallinnonalan puhelinvaihteesta.

Selvitykset on tehty toimeksiannon mukaisesti 30.6.04 mennessä Lipposen hallituksen päättämistä asioista sekä palveluskeskushankkeen osalta. Vaikka nämä selvitykset on hyväksytty koordinaatioryhmässä 23.8.04 keskustelun jälkeen, näittenkin hankkeiden osalta on tehtävä jatkoselvityksiä. Selvityksistä laaditaan hallinnon ja alueiden kehittämisen ministerityöryhmälle ja alueellistamisen koordinaatioryhmälle väliraportti 30.9.04 mennessä. Hallinnonalan alueellistamisselvitykset on tehtävä 31.12.2004 mennessä kokonaisuudessaan.

Tavoitteena on laatia yhtenäinen oikeusministeriön alueellistamisstrategia, joka muodostuu asianomaisten vastuutahojen laatimista, aikatalutetuista toimintaohjelmista edellä selostetun hallituksen päätöksen mukaisesti. Strategiaan tulee liitettäväksi myös henkilöstöpoliittinen osio asiassa noudatettavista henkilöstöä koskevista toimintaperiaatteista.

Kunkin hallinnonalan on selvitettävä yhdessä valtiovarainministeriön kanssa *tuottavuuden kehittämismahdollisuudet*, oikeusministeriön vuoden 2004 aikana. Näiden tuottavuusohjelmien toteuttaminen sisällytetään kehys- ja talousarvioehdotuksiin.

Tuottavuusohjelma kattaa hallinnonalan ja sen organisaatioiden ydintehtävien kehittämisen ja muiden substanssitehtävien tuottavuuden lisäämisen sekä yleishallinnon ja tukipalvelut. Oikeusministeriön hallinnonalalla osahankkeet muodostavat tuottavuusohjelman. Nykyiset hankkeet on lueteltu kehittämis- ja säästöhankeina. Ollakseen oikea ohjelma osahankkeille on määriteltävä nykyistä konkreettisempi sisältö, hankkeet on selkeämmin vastuutettava ja raportointia kehitettävä. tuottavuushankkeen käynnistys tulee tapahtumaan kuluvan vuoden (2004) syyskuun aikana.

Hallitusohjelman mukaan *keskushallinnon uudistamista* ja sen roolin selkeyttämistä jatketaan ja ministeriöiden kehittämistä jatketaan niin, että ne keskittyvät hallituksen ja eduskunnan päätösten valmisteluun, strategiseen johtamiseen sekä EU-asioiden hoitoon ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Tämä tarkoittaa ainakin nykyistä selkeämpää hallinnonalan operatiivisen johtamisen ja tukipalveluluonteisten tehtävien erottamista ministeriöstä

sekä ohjaussuhteiden ja -menetelmien kehittämistä. Ministeriössä valmisteltavat ja sieltä esiteltävät asiat eivät voine siirtyä kuin vähäisemmiltä osin.

Ministeriön sisäiset palvelut joutuu toimintavuonna ja seuraavan vuoden (v. 2006) alussa hoitamaan runsaasti lisätehtäviä ministeriön Eteläesplanadi 10:n toimipisteen käyttöönoton yhteydessä, mikä ajoittuu myös Suomen seuraavan EU-puheenjohtajuusvuoden alkuun.

3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet

Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet linjautuvat lähivuosina olennaisesti ministeriön johtamisen ja organisaation kehittämisestä sekä hallinnonalan yhteisten tehtävien (mm. PALVO) uudelleenjärjestelyistä lähtien. Osaston organisaatiota ja toimintatapoja tulee olenaisesti muokkaamaan em. hallinnon kehittäminen.

Edellä mainittujen hankkeiden pohjalta ja ministeriön työjärjestyksen laatimiseen liittyen tulee selvittää myös yleisen osaston tarkoituksenmukainen organisoimistapa.

3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet (2005 ja lähivuodet), virastojen kanssa esille otettavat erityiskysymykset

3.3.1. Osaston henkilöstö

Osaston henkilöstön sairauspoissaolot ovat lisääntyneet olennaisesti vuonna 2004. Vuoden 2005 loppuun meneessä tulee selvittää lisääntymisen aiheuttaneet syyt ja laatia suunnitelmat työhyvinvointia parantavien menettelyjen toteuttamisesta.

3.3.2. Toimialan henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet

Osaston toimilan virastoja koskevissa tulosneuvotteluissa tulee ottaa esille oikeushallinnon henkilöstöstrategian asettamat vaatimukset mm. virastojen johtamiselle, työilmapiirin kehittämiselle sekä uuden palkkausjärjestelmän soveltamiselle. Toimialan henkilöstön kehittämistavoitteista osa on sellaisia, että niiden tukitoiinta tai selvittämishankkeet järjestetään ministeriö toimin ja osa taas sellaisia, että viraston on ryhdyttävä itse kehittämistyöhön niiden strategisten suuntaviivojen mukaan, joita neuvotteluissa käsitellään. Kehittämistavoitteiden täyttymiseen ja henkilöstön hyvinvointiin palataan vuotuisissa tulosneuvotteluissa.

3.4. Toimialan virastojen kanssa käytävissä neuvotteluissa esille otettavat erityiskysymykset

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tulosneuvotteluissa tulee ottaa esille laitoksen toiminnan kehittäminen valtion sektoritutkimuslaitoksia koskevan selvityksen pohjalta (Huttunen). Samassa yhteydessä on selvitettävä mahdollisuudet toiminnan osittaiseen alueellistamiseen. Laitoksen toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tehokkuuden selvittämistä ja seuraamista koskevaa arviointikriteeristöä tulee selvittää. Laitoksen tulee valmistella yhteistoiminnassa ministeriön kanssa oikeusministeriön tutkimusstrategiaa OPTL:ta koskevilta osin.

Onnettomuustutkintakeskuksen kanssa käytyä keskustelua keskuksen toiminnallisen tehokkuuden mittaamisesta ja tehokkuudelle asetettavista tavoitteista tulee jatkaa.

Tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa tulee selvittää toimiston työskentelyn yhteiskunnallisen vaikuttavuuden perusteet ja arviointikriteerit. Toiminnallisen tehokkuuden arviointiperusteiden kehittämistä tulee jatkaa.

Virastojen kanssa esille otettavina henkilöstö- ja muina kysymyksinä käydään läpi HESTRA ja siitä seuraavat toimenpiteet sekä PALVO-hankkeen ja puhelinvaihdejärjestelyjen merkitys.

Oikeusrekisterikeskuksen ohjaus- ja organisaatiokysymyksiä tulee selvittää sitä koskevan lainuudistuksen yhteydessä.

4. SEURANTA JA RAPORTOINTI

Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet täsmennetään ministeriön tuloskortille. Tulokorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tässä sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisiraportin ja vuodelta 2005 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä.

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Risto Jalli
Ylijohtaja

LIITE

YLO:n sektorin tulosneuvottelujen resurssitavoitteet

ERÄIDEN VIRASTOJEN MÄÄRÄRAHAT V. 2003-2005

	TP-2003	kum.tot. elo.03	kum.tot. elo.04	mu-%	TPE-2004	mu-%	Määrärahat 2004	säästö(+) ylitys(-)	Tavoite 2004	säästö(+) ylitys(-)	Neuvottelupohja 2005	Määrärah 2005
TIETOSUOJAVALTUUTETUN TSTO	1 118 918	740 257	821 142	11 %	1 204 401	2 %	1 350 800	146 399	1 290 000	85 599	1 340 000	1 446
TIETOSUOJALAUTAKUNTA	21 042	9 402	9 804	4 %	20 646	87 %	27 876	7 230	25 000	4 354	25 000	27
HEUNI	400 010	259 573	324 012	25 %	481 812	23 %	440 444	-41 368	430 000	-51 812	450 000	450
OPTULA	893 430	637 228	767 031	20 %	1 010 423	0 %	1 196 570	186 147	1 160 000	149 577	1 190 000	1 246
ONNETTOMUUSTUTKINTAKESKUS	792 447	538 777	558 502	4 %	833 169	7 %	837 952	4 783	834 000	831	840 000	844
KONKURSSIASIAMIEHEN TSTO	905 872	707 055	521 472	-26 %	1 003 700	-11 %	1 051 971	48 271	1 030 000	26 300		
OIKEUSREKISTERIKESKUS	2 682 520	1 700 633	1 725 596	1 %	2 781 786	16 %	2 777 352	-4 433	2 700 000	-81 786	2 730 000	2 730
UPJ:n rahoitusvaraus (OPTL) (eläkemaksujen palautukset, ym. yht.)	5 097	5 097	-23 074		-23 074		10 000	10 000	10 000	10 000		
VIRASTOT YHTEENSÄ	6 819 336	4 598 022	4 704 485	2 %	7 312 863	6 %	7 692 966	380 103	7 479 000	166 137	6 575 000	6 744
v. 2003 TALOUSARVIO					7 214 000						6 450 000	6 450 (
edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha												775
I lisätalousarvio												
jakamaton osuus (MP 10)					395 000						480 543	480
käytettävissä olevat määrärahat					8 087 965						7 225 102	7 225
Arvio seuraavalle vuodelle siirtävistä määrärahoista												480

osuus talousarviosta-%

11 %

5 %

8 %

10 %

Kansainvälinen yksikkö

KANSAINVÄLISEN YKSIKÖN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2005

Hyväksytty kansliapäällikön ja kansainvälisen yksikön tulosneuvottelussa 9.9.2004

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Ihmisten ja yritysten liikkuvuuden lisääntymiseen kytkeytyviä ongelmia (järjestäytynyt rikollisuus, terrorismi, oikeussuhteiden sääntely rajat ylittävissä tilanteissa) voidaan ratkaista ainoastaan tiivistämällä yhteistyötä strategisesti tärkeiden lähinaapureiden kanssa (ennen kaikkea pohjoismaat, Baltia-maat ja Venäjä) sekä eri kansainvälisissä järjestöissä (esim. EU, YK ja sen alajärjestöt, Euroopan neuvosto ja Haagin konferenssi). Vaikuttaminen kansainväliseen oikeudelliseen integroitumiseen edellyttää ei ainoastaan perinteisen kanssakäymisten muotojen jatkamista vaan mahdollisesti myös uudentyyppisiä yhteistoiminnan muotoja. Kansainvälinen toiminta tullee viemään yhä enenevässä määrin oikeusministeriön resursseja.

Suomella on lähikuukausien ja lähivuosien aikana erinomainen tilaisuus vaikuttaa kansainväliseen agendaan. Tärkein vaikutuskanava on tuleva EU-puheenjohtajuus sekä sen yhteydessä ns. Tampere II -ohjelman valmistelu. Suomella ja oikeusministeriöllä on kuitenkin useita muitakin tilaisuuksia vaikuttaa yhteistyön suuntaukseen ja laatuun:

- EU-työskentelyn uudet muodot laajentuneessa EU:ssa sekä aikanaan uuden perustuslaillisen sopimuksen tultua voimaan;
- Suomen ja Baltia-maiden yhteistyön kehittäminen laajentuneessa EU:ssa;
- EU:n ja Venäjän vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen perustamiseen liittyvä pysyvän yhteistyöneuvoston toiminnan aloittaminen;
- Suomen ja Venäjän yhteistyön painopisteiden määrittely 2005-2010;
- Suomen ja Kiinan yhteistyön 10-vuotisjuhlien yhteydessä mahdollisesti tehtävä arvio yhteistyön tehokkuudesta sekä yhteistyön aiheiden ja muotojen määrittely 2007-2009;
- Suomen uusi jäsenyys YK:n kriminaalipoliittisessa toimikunnassa sekä ns. Bangkokin julistuksen laatiminen; ja
- siviilikriisinhallinnan kehittäminen.

EU- ja muiden kansainvälisten instrumenttien määrän lisääntyessä ja suorien yhteyksien kasvaessa kansainvälisten oikeusapuasioiden hoito hajautuu. Sen seurauksena toisaalta tiedottaminen, toisaalta tiedon kerääminen kentältä vaikeutuvat. Jotta mahdollisimman yhtenäinen käytäntö eri viranomaisissa voitaisiin varmistaa on kansainvälisen yksikön tehostettava ohjeistusta ja koordinaointia.

2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

Sovittiin, että kansainvälisen yksikön **enimmäishenkilötyövuosimäärä** vuonna 2005 on **14,2**. Yksikölle myönnetään vuoden 2005 talousarviomäärärahaa 950 000 euroa ja lisäksi yksiköllä on käytössään vuodelta 2004 siirtyvät määrärahat. Yksikön määrärahoihin sisältyy 60 000 euroa lähialueyhteistyöhankkeiden (ns. projekti 13 rahoittamiseen).

Yksikön toimintaan liittyvät muut kuin ministeriön toimintamenoihin sisältyvät määrärahat on esitetty neuvottelusta laaditun erillisen muistion liitteessä.

3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1 Strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2005 ja lähivuosina

3.1.1 Osallistuminen Euroopan oikeudelliseen kehittämiseen

Tulostavoitteina on edelleen linjausten määrittelemine puheenjohtajuuskausittain, Suomen EU-puheenjohtajuuskauden valmistelujen käynnistäminen, siviili- ja rikosoikeudellisten instrumenttien operatiivinen voimaansaattaminen, uusien instrumenttien kehittämisen jatkaminen sekä tuomareiden ja muiden kansainvälisissä oikeudenhoitotehtävissä toimivien koulutus.

Alankomaiden puheenjohtajaohjelmaan liittyvä oikeusministeriön linjaus esitetään syyskuussa 2004. Luxemburgin kauteen liittyvä vastaava linjaus esitetään tammi-helmikuussa 2005.

Kauteen liittyvä tärkein EU-koordinaatioon liittyvä linjaus on ns. Tampere II – ohjelman laatiminen, jota käsitellään Eurooppa-neuvostossa marraskuussa.

Tavoitteena on, että kyseisessä ohjelmassa

- korostetaan vastavuoroista tunnustamista sekä siviili- että rikosoikeudellisen yhteistyön kulmakivenä;
- korostetaan jo hyväksytyjen instrumenttien tehokasta täytäntöönpanoa ja sovitaan täytäntöönpanon arvioinnista;
- korostetaan käytännön yhteistyön tehostamista, mukaan lukien Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston hyväksikäyttämistä. Tähän liittyen tavoitteena on, että ohjelmassa ei sovita mistään toimenpiteistä, joilla edistettäisiin Euroopan yleisen syyttäjän viraston perustamista;
- asetetaan selkeitä tavoitteita siviili- ja kauppaoikeudellisen yhteistyön tehostamiseksi.

Tavoitteena on, että vuoden 2004 loppuun mennessä on sovittu OM:n EU-puheenjohtajuuden valmistautumisen ohjelmasta siten, että tulevat työryhmien puheenjohtajat ym. vastuuhenkilöt on yksilöity, koulutustarve on selvitetty ja rahoituspohja on varmistettu.

Tuloksellisuuden arviointi ja mittarit:

Euroopan oikeudelliseen kehitykseen osallistumisen osalta tehokkuutta voidaan mitata lähinnä Suomen prioriteettien huomioon ottamisella EU:n päätöksenteossa. Arviointia tulee tehdä säännöllisin väliajoin, esimerkiksi kunkin puheenjohtajakauden alussa, päivitetyn EU-toimintapolitiikan laatimisen yhteydessä.

Tuloksellisuuden arvioinnissa voidaan ottaa huomioon myös hyväksytyjen instrumenttien vaikutus kansainvälisen oikeudenhoidon käytäntöön. Esimerkkinä tästä on Suomen ja Viron välillä perustettavien yhteisten tutkintaryhmien määrä ja toiminnan tuloksellisuus sekä tiedon siirron tehostuminen Suomen ja Viron välillä.

3.1.2 Rajat ylittävän oikeusturvan parantaminen

Kansainvälisessä oikeudenhoidossa strategisena tavoitteena on parantaa rajat ylittävää oikeusturvaa. Tähän pyritään muun muassa saamalla oikeusapu joutuisammaksi lähinnä ohjeistusta selkiyttämällä. Kansainvälisten oikeusapuasioiden hoidossa kansainvälisen yksikön henkilökunnan vaihtuvuus on viime aikoina ollut suuri ja pääasiassa on pyritty parantamaan perustehtävien hoidon tehokkuutta. Tilanteen nyt vakiinnuttua on mahdollista eriyttää perustehtävien hoito ja kehittämistehtävät toisistaan.

Kansainvälisessä rikosoikeudenhoidossa vuoden tärkeimpänä tavoitteena on keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen ("MLA 2000") operatiivinen voimaansaattaminen. Tähän kuuluu mm. eri viranomaisten toimien koordinoiminen Suomessa, tuomioistuinten kouluttaminen ja kansainvälisen oikeusavun verkkosivujen päivittäminen. Erityisesti kiinnitetään huomiota siirtymiseen postitiedoksiintoihin rikosasioissa sekä ns. Atlas-järjestelmän perustamiseen ja käyttöönottoon. Myös videokokousten kokeilu tulee ajankohtaiseksi. Lisäksi valmistaudutaan uusien instrumenttien käyttöönottoon, mm. puitepäätös omaisuuden ja todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta. Lähitulevaisuudessa otetaan käyttöön myös puitepäätös omaisuuden menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten (konfiskaatiopäätösten) täytäntöönpanosta sekä puitepäätös eurooppalaisesta luovuttamismääräyksestä todisteiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten (evidence warrant). Kansainvälisten rikosoikeusapuasioiden seurantatyöryhmää (Kari) hyödynnetään asioiden valmistelussa, yhteensovittamisessa ja ohjeistuksessa.

Siviilioikeusavussa tavoitteena on ensinnäkin tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa koskevan asetuksen (Bryssel II a) kansallinen voimaansaattaminen. Kansainväliselle yksikölle se tarkoittaa lapsen huoltoa koskevissa tilanteissa aivan uutta neuvotantaa ja opastukseen keskittyvää keskusviranomaistehtävää ja roolin uudelleen määrittelemistä asetuksen 55 artiklan mukaisesti. Toisena keskeisenä tavoitteena on siviilioikeudellisen verkoston toimintaan täysimääräisesti osallistuminen ja käytäntöjen kehittäminen. Komissio tulee suorittamaan arvioinnin yhteysviranomaisen toiminnasta jäsenvaltioissa, minkä yhteydessä mm. viranomaisten organisointia ja resursseja tullaan arvioimaan.

Vuonna 2005 aloittaa Virossa uusi, järjestyksessä toinen yhteyssyyttäjä. Työ painottuu yhä enemmän uusien EU-instrumenttien käyttöönottoon. Pietarin yhteyssyyttäjän toinen kokonainen toimintavuosi käynnistyy. Perustehtävänä olevan viranomaissuhteiden hoitamisen ja oikeusapupyynnöiden edistämisen ohella yhteyssyyttäjä pyrkii koordinoimaan esitutkinta- ja syyttäjäviranomaisten yhteistoimintaa niin, että saataisiin riittävä näyttö, joka johtaisi asian käsittelyyn syytetyn kotipaikkavaltiossa.

Tuloksellisuuden arviointi ja mittarit:

Vuoden 2005 aikana laaditaan kansainvälisen oikeusavun toiminnallista tuloksellisuutta tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut ja indikaattorit.

Nykyisin Oskari-asianhallintajärjestelmässä oikeusapuasiat on jaettu diaarikaavan mukaisesti ryhmiin (9 ryhmää alaryhmineen). Tällä hetkellä järjestelmästä saadaan ainoastaan asioiden lukumäärää kussakin ryhmässä koskeva raportti.

Oikeusapupyynnöiden määrä on laskenut huippuvuodesta 2001 (1713) vuoteen 2004 nähden (arvio 846). Tämä johtuu siitä, että ensin siviilitiedoksiannot ja nyttemmin rikostiedoksiannot ovat siirtyneet käräjäoikeuden hoidettavaksi. Lisäksi vähäpätöisten juttujen määrää on pyritty karsimaan.

Toiminnan tuloksellisuutta koskevia mittareita ovat lukumäärätietojen lisäksi esim. asioiden keskimääräiset käsittelyajat. Lisäksi tarpeellisiksi ovat osoittautuneet mm. tilastot maittain. Tavoitteen toteuttaminen käytännössä edellyttää yhteistyötä Oskarijärjestelmän kehittämisessä erityisesti raportoinnin osalta. Lisäksi kokeillaan otostyyppisesti työajanseurannalla, jotta voitaisiin mitata yhä lisääntyvän suullisen neuvonnan vaatimaa työmäärää.

Myös yhteyssyyttäjiä toimintaa ryhdytään arvioimaan 2005. Toimintakertomuksen uudessa kohdassa ”Ulkomailla olevat oikeushallinnon edustajat” kuvataan yhteyssyyttäjiä työtä. Vuosiraportoinnin yhteydessä annetaan tilastotietoa asiamääristä, arvio työn onnistumisesta ja sen kehittämisestä.

3.1.3 Oikeusvaltiokehityksen edistäminen kansainvälisenä yhteistyönä

Tulostavoitteina on edelleen alueellisten oikeudellisten yhteistyörakenteiden vahvistaminen, Suomen ja Viron välisen yhteistyön kehittäminen huhtikuussa 2004 järjestetyn ministeritapaamisen perusteella, Venäjän-yhteistyön toteutus Venäjästrategian pohjalta, toimien koordinoiminen EU:n ja muiden jäsenvaltioiden kanssa, Kroatian oikeushallintoa koskeva hanke sekä siviilikriisinhallinnan toimenpiteiden ja valmiuksien luonti oikeusviranomaisien vastuualueella.

Venäjä-yhteistyön osalta meneillä oleva vuosi on kaksivuotisen täytäntöönpano-ohjelman toinen vuosi. Syyskuussa neuvotellaan vv. 2005-2006 projekteista sekä sovitaan yhteistyön painopistealoista 2005-2010. Suomen lähialueyhteistyöstrategian tavoitteena on, että yhteistyöprojektit ovat korostetummin erillisiä hankkeita. Oikeusministeriön tavoitteena on kehittää laajempia yhteistyöhankkeita ja saada Venäjän oikeusministeriö sitoutumaan laajempiin hankekokonaisuuksiin.

EU:n ja Venäjän välillä on sovittu yhteisen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen kehittämisestä. Suomi on myötävaikuttanut siihen järjestämällä Pietarissa konferenssin EU:n ja Venäjän oikeudellisesta ja taloudellisesta yhdentymisestä. Toistaiseksi on liian aikaista arvioida, onko Pietarin konferenssilla onnistuttu vahvistamaan Venäjän myönteistä suhtautumista monenkeskisiin sopimuksiin sekä läheisempään yhteistyöhön EU:n kanssa. Kuitenkin voidaan todeta, että konferenssin jälkeen Venäjä on nimennyt oikeusministeriön keskusviranomaiseksi Haagin oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa ulkomailla siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevan yleissopimuksen (1965) soveltamista varten Keskusviranomaisen määräämisen tärkeyttä painotettiin konferenssissa.

Edelleen tavoitteena on edistää Venäjän liittymistä kansainvälisiin oikeusapua siviilitai rikosasioita koskeviin sopimuksiin sekä kaikin tavoin tehostaa niiden täytäntöönpanoa. Venäjä onkin liittynyt keskeisiin Euroopan neuvoston rikosoikeudellista yhteistyötä koskeviin yleissopimuksiin sekä eräisiin Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin siviilioikeudellista yhteistyötä koskeviin yleissopimuksiin. Pahimpana puutteena voidaan pitää sitä, että Venäjä ei toistaiseksi ole osoittanut kiinnostusta liittyä kansainvälisiä lapsikaappauksia koskevaan yleissopimukseen.

Venäjän nimettyä oikeusministeriön keskusviranomaiseksi Haagin tiedoksiantoa koskevan yleissopimuksen soveltamista varten, kv. yksikön tavoitteena on selvittää järjestelyn aiheuttamat muutokset Suomen ja Venäjän välisessä siviilitiedoksiantoja koskevassa menettelyssä sekä lisäksi käynnistää Haagin konferenssin kanssa suunniteltu Venäjän keskusviranomaisen koulutushanke.

Venäjän tuomioistuinlaitoksen kanssa käytävää yhteistyötä halutaan tehostaa, ja asiasta on valmistunut suunnitelma. Kansainvälinen yksikkö esittää, että osastot toimivat aloitteellisemmin hankkeiden suunnittelu- ja toteutusvaiheessa, jotta vastuu substanssin yksityiskohtien kehittelystä ei jää samaisen kv. yksikön virkamiehen varaan.

Rikosoikeusapua tehostetaan edelleen kehittämällä yhteysyhtäjätoimintaa luoteis-Venäjän alueella. Tätä kautta voidaan saada Suomen viranomaiselle parempi tietopohjaa Venäjän lainsäädännöstä ja viranomaisten toimintatavoista.

EU-laajentumisen myötä **Baltia-maihin** ja muihin EU:n uusiin jäsenvaltioihin liittyvä kahdenkeskisen yhteistyön rinnalle on tullut EU-yhteistyö. Tässä pääpaino on EU- ja muiden instrumenttien (EU pidätysmääräys, rikosentekijöiden luovuttaminen, konfiskaatio) täytäntöönpanossa ja rikosvastuun kohdistamisessa mahdollisen varhaisessa vaiheessa.

Kahdenkeskisiä yhteistyöprojekteja tulee olemaan jatkossakin (Unkarin oikeusministeriön kanssa allekirjoitettiin vuosia 2004-2005 koskeva yhteistyöohjelma), mutta rahoituspohja jää ohueksi. Lähialueyhteistyön tavoitteita ja prioriteetteja on tarkistettu, mutta Suomi ei ole luopumassa lähialueyhteistyöstä. Niin pitkään kun lähialueyhteistyörahoja ei voida käyttää omarahoitusosuuksien kustantamiseen EU-hankkeissa, mahdollisuudet EU-hankkeisiin ovat vähäisiä tai vaativat budjetoimia ministeriössä. Mahdollisuuksia kehittää monenkeskisiä yhteistyöprojekteja prioriteetikysymysten kohdalla selvitetään.

Tavoitteena on, että vuoden loppuun mennessä sovitut tapahtumat on järjestetty onnistuneesti. Suomen ja Viron OM/SM –ministereiden tapaamisessa on linjoitettu yhteistyötä siten, että kansainvälisiin instrumentteihin pohjautuva yhteistyö on sujuvampaa, ennen kaikkea huumausainerikoksista epäiltyjä saadaan kiinni kotimaassaan, ensimmäisiä virolaisia vankia on palautettu Viroon ja rikoksen kautta saadun hyödyn konfiskointi on tehostettu.

Kroatian oikeuslaitoksen kehittämishanke on lähtenyt hyvin käyntiin keväällä 2004. Syksyn aikana käydään vasta käsiksi suuriin, koko Kroatian oikeuslaitosta koskeviin kysymyksiin, kuten tulosneuvottelumallin soveltuvuus tuomioistuinlaitoksen ohjaukseen, oikeusministeriön organisaation kokonaistarkastelu, tuomiopiirijako ja tuomioistuimien johtamisvälineet, mukaan lukien atk-pohjaisen case-management järjestelmän kehittäminen. Hankkeen päävastuu on OHO:lla, mutta kansainvälisen yksikön virkamies on vastuussa seurannasta, raportoinnista ja useasta hankkeen missiosta ja alakoponentista. Hankkeen onnistuminen edellyttää syksyn 2004 ja kevään 2005 aikana erityistä paneutumista hankkeen tuloksiin ja vaikuttavuuteen. Huhtikuussa 2005 järjestetään myös ministerivierailu Kroatiaan.

Kiina-yhteistyön osalta Suomi-Kiina vertaileva hanke etenee. Tuomariseminaari on siirretty syksyyn 2004. Vuosi 2004 on kolmivuotisen täytäntöönpano-ohjelman ensimmäinen vuosi.

Kiinan oikeusministeriö ei ole pystynyt paneutumaan yksittäisten tapahtumien suunnitteluun Suomen osapuolen toivomalla tavalla. Sen lisäksi Kiina on osoittanut melkoista aktiivisuutta Suomeen suuntautuvien vierailujen käynnistämiseksi Kiinan oikeusministeriön kanssa sovitun toimenpideohjelman ulkopuolelta. Nämä vierailut ovat tulleet välillä lyhyelläkin varoitusajalla. Neuvoteltuaan Suomen Pekingissä olevan suurlähetystön kanssa Kiinan oikeusministeriölle viestitettiin, että Suomen oikeusministeriö toimii mielellään vierailujen isäntänä, mutta toimenpideohjelmaan halutaan pitäytyä.

Tavoitteena on edelleen, että vuoden loppuun mennessä sovitut tapahtumat on järjestetty onnistuneesti. Vertaileva seminaari antaa hyvän pohjan Seppäsen tutkimuksen viimeistelylle siten, että siitä on käytännön hyötyä suomalaisille yritykselle, jotka pyrkivät etabloitumaan ja toimimaan Kiinassa. Tutkimustulokset tullaan julkistamaan laajasti Kiinassa alkuvuodesta 2005 järjestettävässä seminaarissa. Tämä on osa myös Suomen yleistä Kiina-kampanjaa, jolla Suomen valtio tekee osaamistaan ja yhteistyötään tunnetuksi Kiinassa.

Syksyn 2004 tuomariseminaarissa keskustellaan oikeusvaltio-ajatteluun liittyvistä kysymyksistä. Vuoden 2005 tapahtumien aiheet ja valmisteluvastuu on yksilöity. Tavoitteena on, että vuoden 2004 loppuun mennessä on sovittu tarkemmin Kiinan OM:n kanssa v. 2005 (ja mahdollisuuksien mukaan 2006) tapahtumista. Syksyllä 2005 on tarkoitus juhlistaa sitä, että Suomen ja Kiinan oikeusministeriöiden välinen yhteistyö on jatkunut 10 vuotta.

Vuoden 2005 keväällä järjestetään ministeri Koskisen vierailu Hongkongiin, jossa on tarkoitus allekirjoittaa Suomen ja Hongkongin välinen sopimus rikoksenteekijöiden luovuttamisesta. Samalla matkalla on tarkoitus vierailla mahdollisesti myös Shanghaissa.

Siviilikriisinhallinnassa tavoitteena on valmius lähettää 15 asiantuntijaa samanaikaisesti. Tällä hetkellä Suomella on yhteensä 84 erityisasiantuntijaa siviilikriisinhallintehtävissä. Lokakuuhun mennessä EU:n jäsenmaat joutuvat uudelleen vahvistamaan mitkä ovat käytettävissä olevat voimavarat. Vuoden 2004 lokakuussa järjestetään Suomen kolmas kansallinen valmennusseminaari. Tämän jälkeen Suomi voi jälleen osallistua EU:n tuleviin Rule-of-Law missioihin, joista ensimmäinen aloitti toimintansa Georgiassa. SM antaa siviilikriisihallintalain eduskunnan käsiteltäväksi syksyllä 2004.

Tuloksellisuuden arviointi ja mittarit:

Määrällisiä kriteereitä oikeusvaltiokehityksen edistämisestä kansainvälisenä yhteistyönä on muun muassa yhteistyöhankkeiden määrä ja vaikuttavuus.

3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

Kansainvälisen yksikkö pyrkii kehittämään omia toimintatapojaan. Kuten seuraavassa kohdassa 4.3. on todettu, virkarakenteen muutoksilla tähdätään siihen, että

rutiinitehtävistä suoriutumisen ohella virkamiehille jäisi aikaa sekä oman työnsä että itsensä kehittämiseen. Tällä hetkellä esim. vaativampaan kielikoulutukseen osallistumista on harkittava tarkkaan. Ainoastaan kansainvälisen oikeudenhoidon sektorilla henkilöstömäärä on vakiintumassa niin, että on mahdollista perustehtävien suorittamisen ohella panostaa tärkeisiin kehittämis- ja ohjaustehtäviin.

Oskari-asianhallintajärjestelmää pyritään kehittämään, jotta se paremmin vastaisi kansainvälisen yksikön sekä ministeriön johdon suunnittelun ja seurannan tarpeita.

Esimerkiksi seuraavia raportteja tarvitaan:

- asioiden keskimääräinen käsittelyaika (tällä hetkellä saadaan vain asian alku- ja loppupäivämäärä),
- oikeusapupyynnöt maittain (raportti saadaan vain erittäin monimutkaisella tavalla),
- välitoimenpiteiden määrä yhteensä ryhmittäin, jotta voidaan selvittää jutun vaatimaa työmäärää ja
- asetettuun määräaikaan liittyvä automaattinen hälytys omalle työpöydälle.

On ilmeistä, että kansainvälisten asioiden tilastointia myös käräjäoikeuksissa pitäisi parantaa suorien yhteyksien lisääntyessä.

Työkuvien profiilin selkiyttäminen mahdollistaa myös sen, että voidaan koordinoitusti kerätä perustietoja oikeusministeriön toiminnan kannalta keskeisistä maista ja kansainvälisistä järjestöistä. Perusrunko kerättävistä tiedoista on laadittu mutta ns. maakansioiden kokoamista ja ajan tasalla pitämistä on jouduttu lykkäämään. Ensivaiheessa on tarkoitus perustaa Viroa, Venäjää ja Kiinaa koskevat maakansiot. Jatkossa työ laajennetaan koskemaan kaikkia EU-valtioita sekä keskeisiä järjestöjä (EU, EN, YK ja Haagin konferenssi).

Yhteysyyttäjien toimintaa tuetaan huolehtimalla säännöllisessä raportoinnista ja palautteen antamisesta.

Lisäksi järjestetään yksikön toiminnan kehittämispäivä.

3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet (2005 ja lähivuodet)

Kansainvälisen yksikön **henkilöstömäärässä ja -rakenteessa** on vuoden aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia. Yksikön varajohtajana toimivan hallitusneuvoksen viranhaltija on siirtynyt määräajaksi EU-tehtäviin ja hallitussihteerin viranhaltija on nimitetty hoitamaan hänen tehtäviään. EU-koordinaattorina toimiva neuvotteleva virkamies on tänä päivänä siirtynyt määräajaksi EU-tehtäviin Brysseliin ja hänen tilalle on valittu hakija talon ulkopuolelta. Siviilioikeudellisessa yhteistyössä avustavan hallitussihteerin siirryttyä äitiyslomalle valittiin tehtävään hakija talon ulkopuolelta ja rikosoikeudelliseen yhteistyötä hoitavan hallitussihteerin avustajaksi nimitettiin määräaikainen henkilö. Lokakuun alusta yksikön johtaja siirtynee hoitamaan kokonaan oikeusministeriön EU-puheenjohtajuuskauden valmistelun koordinaatioon liittyviä tehtäviä, jolloin yksikön varajohtaja siirtynee hoitamaan johtajan tehtäviä.

Lukuisista siirroista huolimatta kansainvälisen oikeudenhoidon jatkuvuuden varmistuminen virkamatkosten ja lomien on saatu tyydyttävästi hoidettu tehtyjen virkajärjestelyjen tuloksena. Samalla on pyritty varmistumaan jatkuvuudesta ja osaamisen korkeasta tasosta siinäkin tilanteessa, kun nykyiset vanhemmat oikeudenhoitoa hoitavat virkamiehet siirtyvät eläkkeelle tai mahdollisesti uusiin tehtäviin.

Samanlaista jatkuvuutta virkamatkojen ja lomien aikana ei ole pystytty turvaamaan kansainvälistä yhteistyötä tekevien kohdalla. Venäjän, Baltia-maiden ja Kiinan kanssa tehtävää yhteistyötä sekä siviilikriisinhallintaa hoitavien virkamiesten tehtäväkenttä on laaja ja vaatavuustaso on lisääntynyt. Erityisesti Venäjä-asioita hoitavan virkamiehen tehtäväkenttä on jatkuvasti laajentunut. Tehtävien vaatavuuden ja määrän lisäystä ei ole heijastunut palkkauksessa.

Kansainvälisen yksikön henkilöstön kokonaismäärä (14,2 htv) on sinänsä riittävä. Yksikkö on sijaisuusjärjestelyjen yhteydessä jopa säästänyt huomattavan määrän kuluvan vuoden palkkausmenoissa. Johtuen edellä kuvatuista tehtävämuutoksista sekä siitä, että uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto on viivästynyt, yksikköön on kuitenkin syntynyt paine eräiden virkamiesten palkkausten tarkistamiseen. Kansainvälinen yksikön valmistelemaa esitystä henkilöstön rakenteesta (vakinaistaminen, muut virkajärjestelyt) ja palkkauksesta keskustellaan erikseen.

Henkilöstön hyvinvointi. Henkilöstön hyvinvointiin liittyy mm. säännölliset kokoukset, TYKY-toiminta ja muu virkistys, kuten liikuntaharrastusten tukeminen. Vuoden aikana on konsultoitu työterveyshuoltoa työilmapiiriä koskevassa asiassa.

Henkilöstön osaaminen. Kuten ilmenee edellä esitetystä, syksyllä 2004 kansainvälisessä yksikössä on useita henkilöitä, jotka hoitavat uusia tehtäväkokonaisuuksia. Tämä vaatii perehdyttämistä, josta pääasiassa yksikössä pitempään työskennelleillä virkamiehillä on vastuu. Esim. Viron yhteyssyyttäjän tehtävä on auki ja uusi henkilö valittaneen syyskuussa. Tarvittaessa häntä koulutetaan kansainvälisessä yksikössä parin kuukauden ajan ennen Tallinnaan lähtämistä

Keskusviranomaisen on varmistettava oman tietopohjansa riittävyys ja ajantasaisuus, jotta hallinnonalan kouluttaminen on mahdollista. Tästä syystä kansainvälisessä yksikössä on panostettu ammattitaidon ylläpitämiseen ja aktiiviseen osallistumiseen alan verkostojen toimintaan.

Henkilöstöstrategia Hestran linjaukset otetaan huomioon toiminnassa; mm. osaamiskartoitukset voidaan mahdollisuuksien mukaan käynnistää.

4 TULOSRAPORTOINTI

Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet täsmennetään ministeriön tulokortille.

Tulokorttihankkeen etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisiraportin ja vuodelta 2005 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä.

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Matti Joutsen
Johtaja

Tietohallintoyksikkö

TIETOHALLINNON VASTUUALUEEN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2005

Hyväksytty kansliapäällikön ja tietohallinnon vastuualueen tulosneuvottelussa 13.10.2004

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Lähivuosien keskeiset toimintaympäristöjen muutokset liittyvät perustekniikan uusimiseen. Työasemien käyttöjärjestelmä on uusittava vuosien 2005 – 2006 aikana, johon uusimiseen liittyy merkittävä määrä suunnittelua, testausta ja asennustyötä. Toisaalta samassa yhteydessä voidaan entistä enemmän vakioida ympäristöjä ja vähentää sitä kautta hallintakustannuksia.

Työkaluohjelmistojen uusiminen on ajankohtainen.

Pitemmällä tähtäimellä eräiden operatiivisten järjestelmien keskuskoneympäristö alkaa muodostaa riskin. Uusittavaksi tulevat tuomiolausemajärjestelmä (TLP), kiinteistietojärjestelmä (KTJ) ja Vaalitietojärjestelmä (uVat). Minttupohjaiset rekisterit, konkurssi- ja velkajärjestelyrekisteri ORK:ssa kaipaisivat jo nyt kipeästi uusimista, koska toimittajan on luopumassa niiden käytöstä.

Kehittämisen pääpaino tulee olemaan lähivuosina palvelujen ja teknisen palvelukerroksen (tunnistaminen, käyttöoikeudet, pääsynvalvonta, tietoturva) rakentaminen operatiivisten järjestelmien päälle

Palvo- ja Rakehankkeet edellyttäisivät myös tietoteknisen tuen aseman, organisaation ja tehtävien suunnittelua. Ministeriön hallinnonalalle tulisi luoda yhtenäinen toimintamalli, joka pohjautuu palvelusopimuksille ja jota asianmukaisesti voitaisiin johtaa ja ohjata palvelujen mittaamisen kautta. Nykyisin malli toimii kohtuullisen hyvin (katso asiakastyytyväisyys) oikeuslaitoksen virastoissa, mutta puutteellisesti tai ei ollenkaan Risen virastoissa ja osittain ministeriössä (Ylo:ssa).

Valtion konserniohjaus tietohallinnossa tulee muuttamaan merkittävästi ministeriön tietohallinnon toimintaympäristöä.

2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

Vastuualueen enimmäishtv - määrä ministeriön toimintamomentilla on 88, minkä lisäksi vastuualueella on käytössään erillisen luettelon mukaisesti 5 htv projektihenkilöstöä hallinnonalan muilla menomomenteilla. Vastuualueen käyttöön osoitetaan vuoden 2005 TAE-määrärahaa 4 535 000 euroa, josta 4 185 000 euroa kohdistuu tietotekniikkakeskukselle. Vastuualueella on lisäksi käytössään vuodelta 2004 siirtyvä määräraha.

Sovittiin hallinnonalan yhteisen tietohallinnon menoiksi ministeriön momentilla 2 462 000 euroa, mikä sisältää 50 000 euron palkkamenojen

siirron YLOlle Palvo-projektiin. Lisäksi sovittiin, että johtamisen tietotuen kehittämiseen varattu 130 000 euroa sidotaan ko. käyttötarkoitukseen ja vuonna 2005 tästä mahdollisesti käyttämättä jäävä osuus tuloutetaan ministeriön yhteisiin määrärahoihin.

Todettiin hallinnonalan eri toimintamenomomenteilta ao. osastojen kanssa tehtävien palvelusopimusten mukaisiin menoihin tehdyt alustavat varaukset jaetun liitteen mukaiseksi. Palvelusopimusten määrärahasosta jatketaan neuvotteluja osastojen kanssa lähiaikoina.

Tarkistetaan vhl:n määrärahavaraudet ja niiden riittävyys vankitietojärjestelmän kehittämiseen suunniteltuun vaiheeseen. Vankitietojärjestelmän etenemiseen tulisi liittää tietohallinnon normaali projektiseuranta, mistä on tärkeä sopia RISEn kanssa.

3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1 TIETOHALLINNON STRATEGISET TAVOITTEET 2005 – 2009

Tavoitteet ja mittarit 2005-2009

- Oikeusministeriön hallinnonala on johtava julkisen sektorin sähköisten palvelujen tuottaja ja tietotekniikan soveltaja
- Asiakastytyväisyys ja palvelujen käytettävyys paranevat
 - asiakastytyväisyys asteikolla 1-5 yli 4, käytettävyys yli 99.9
- Palvelut vietävissä tietoverkkoon, palvelujen saatavuus kehittynyt (mittari: palvelujen määrä, asiakkaiden määrä)
- Tietotekniikalla tuettu ministeriön strategisia tavoitteita (arvio)
- Palveluja tuotettu entistä taloudellisemmin ja keskimääräistä edullisemmin (yksikkökustannusten alentuminen, vertailut julkiseen sektoriin)

Sähköisen asioinnin ja verkkopalvelujen kehittäminen

Asiakkaat:

- asianajajat, yhteys luotu, palvelujen kehittämisen työryhmä
- xml-lomakkeet (vuorovaikutteisuus, lomakkeet verkossa, tiedot järjestelmiin)
- www.oikeus.fi suojaus, asiakkaan tunnistaminen yleensä
- internet-, intranet-, julkaisujärjestelmän uusi alusta, käytettävyys
- tuomiorekisteri, ratkaisutietojen saatavuus, asiointi
- Tavoite: Vuorovaikutteinen asiointi käytössä kaikilla sektoreilla, toimintaprosessin tehostuminen ja asiakaspalvelun parantaminen

Viranomaisyhteistyö:

- asiointiliittymä (portaali), tietoturva, hyvä tiedonhallintatapa

- sakkolaskuri, rike- ja rangaistusvaatimussakot
- paluutiedot poliisille
- ratkaisu- ja vireilläolotietojen välitys
- tuomiorekisteri
- Tavoite: toimintaprosessissa tiedot saatavissa verkossa (noudattaen hyvää tiedonhallintatapaa), toimintaprosessin tehostaminen, kustannussäästöt, asiakaspalvelun parantaminen

Verkkopalvelujen edellytykset

Tietoliikennestrategian toimeenpano

- monipalveluverkko
- verkon kapasiteetista huolehtiminen
- lähiverkkojen uusiminen
- puheratkaisu, puheen siirtäminen verkkoon, videoteknologia
- yhtenäinen numerointi, välityspalvelut, palvelujen saatavuus (esim. neuvonta)
- keskitetty hallinta, kustannustehokkuus
- Tavoite: palvelujen saatavuus verkossa, asiakaspalvelut

Tietoturva

- Ministeriön ja hallinnonalan tietoturvasuunnitelmien toimeenpano
- Tietoturvayhteistyö
 - valtionhallinnossa
 - erityisesti kihlakunnanvirastoissa
- Käytettävyyden varmistaminen erilaisissa tilanteissa
- Tavoite: Tietoturvan taso keskimääräistä korkeampi (vertailut, katselmoinnit), käytettävyys yli 99.9

Keskeiset tietotekniikan soveltamishankkeet

Sovelluskehityksen edellytykset

- arkkitehtuuri
- kehitys, testaus ja tuotantoympäristöjen ylläpito
- Tavoite: sovellusten laadun parantaminen, ylläpidon kustannukset, sovelluskehitys taloudellista ja tuottavaa
- (Tietohallinto toimii asiantuntijana sovellusten kehittämisessä, toiminnan kehittämisestä vastaa toimintasektori, kehittämisen vaikuttavuus mitataan toiminnan muutoksella.)

Tiedon saatavuus

- Johdon järjestelmän suunnittelu ja toteutus
- Metatieto (tietoa tiedosta)
 - Eduskunta/VM/OM Raske2 hanke
 - säädösaineiston kuvaaminen
- Tietovarastointi, menetelmät, palvelujen organisointi, tekniset alustatTavoite: Johtamiseen tarvittava tieto saatavissa helposti ja taloudellisesti

Tietohallinnon keskeiset tavoitteet on tiivistetty **liitteenä** olevassa tuloskortissa.

3.2 Toiminnalliset tavoitteet

- Asiakastyytyväisyys tietohallinnon toimintaan ja palveluihin paranee
- Tekniset edellytykset luotu ministeriön ja hallinnonalan palvelujen, myös vuorovaikutteisien asiointipalvelujen viemiseksi verkkkoon
- Tietohallinnon toiminta tukee ministeriön strategisia tavoitteita
- Palveluja tuotetaan entistä taloudellisemmin ja keskimääräistä edullisemmin
- Viranomaisyhteistyön kautta luodaan edellytyksiä toimintaprosessin kehittämislle
- Ministeriön ja hallinnonalan tietoliikenne ja –puhelinverkko vastaa toiminnan kehittämisen tarpeisiin
- Tietoturvaa ja –suojaaja, hyvää tiedonhallintatapaa noudatetaan osana toimintaa
- Tiedon saatavuudesta johtamisen ja toiminnan tueksi huolehditaan

3.3 Johtamisen ja organisoinnin sekä henkilöstön kehittäminen

Tehokkuus ja tuloksellisuus

Suorituksen johtamisessa yksilötasolla jatketaan käytössä ollutta henkilöressurssien ohjaus- ja suunnittelujärjestelmää, jossa tehtäväalueen/ tiimin/ henkilön

- toiminta määritellään ministeriön strategisista tavoitteista
- jokainen määrittelee esimiehensä kanssa avaintehtäväalueensa ja sen tar koituksen ja merkityksen,
- jokainen määrittelee (itse/esimies) osaamistasonsa avaintehtävittäin ja osaamistavoitteen
- jokaiselle määritellään kehityskeskustelussa kehitys/koulutussuunnitelma

Organisoinnin kehittäminen sekä oppiminen ja uudistuminen

Tehtäväjako ja prosessit

Asetetaan vastuualueen sisäinen työryhmä, joka analysoi nykyiset työtehtävät ja prosessit sekä tekee ehdotuksen sisäisen organisoinnin ja työnjaon kehittämisestä.

Tehtäväjaossa painotetaan peruskäyttäjien osaamisen kehittämistä oman ja alueellisen tukihenkilöverkon henkilöiden opetustyöllä.

Koulutussuunnitelma vuodelle 2005

Tietohallinnon vastuualueella toteutetaan oikeushallinnon henkilöstöstrategian mukaisia toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen edistämiseksi.

Tietohallinnon vastuualueella tavoitteena on avaintehtävien osaamistason tavoitteiden saavuttamiseksi sekä kehityskeskustelujen perusteella määriteltyjen koulutustavoitteiden toteuttamiseksi hankkia koulutuspalveluja 300 henkilötyöpäivää. Tavoitteena on, että koulutukseen osallistuu vähintään 60 % henkilöstöstä. Koulutuksesta aiheutuu noin 72.000 euron menot.

Työhyvinvointi ja terveys

Tietohallinnon vastuualueen työkykyä ylläpitävä toiminta vuonna 2005:

Tietohallinnon vastuualueen henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi ja ylläpitämiseksi varataan omaehtoisen liikunnan tukeen 150 €/henkilö, järjestetään liikuntaryhmiä ja tapahtumia sekä kaikille halukkaille kuntotesti. Osa tapahtumista järjestetään yhteistyössä Hämeenlinnassa toimivien valtion virastojen kanssa. Kustannusarvio vuoden 2005 osalta on 16 000 euroa. Tavoitteena on, että erilaisiin työpaikan liikuntatapahtumiin tai tuettuun liikuntaan osallistuisi 80 % henkilökunnasta.

Medivireltä tilatun ja helmikuussa 2004 suoritettun työuupumuskyselyn seurantakartoitus tehdään alkuvuodesta 2005. Tavoitteena on v. 2005 seurantakartoituksessa saavuttaa 20 % parempi työhyvinvointitulos verrattuna vuoteen 2004.

Työviihtyvyyden osalta tavoitteena on olla ministeriön kolmen viihtyisimmän työympäristön joukossa työviihtyvyyksmittauksen mukaan.

Työterveyshuoltopalvelut ostetaan Medivireltä ja hankittavat palvelut perustuvat Mediviren ja henkilöstön kanssa yhteisesti laadittuun toimintasuunnitelmaan. Työterveyshuollon kokonaismenot ovat arvion mukaan noin 16 000 euroa vuonna 2005.

4 SEURANTA JA RAPORTOINTI

Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet täsmennetään ministeriön tuloskortille. Tulokorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi vastuualue raportoi tässä sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisiraportin ja vuodelta 2005 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä.

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Kari Kujanen
Tietohallintojohtaja

LIITE

Tietohallinnon vastuualueen tuloskortti 2005-2008

Strategiset tavoitteet 2005 - 2008

Tuloskortin tavoite/toimenpide	2005	2006 - 2008	Resurssivaikutus
<p>Oikeusongelmiin ratkaisu joutuisammin, monipuolisemmin ja edullisemmin: Tehostetaan digitaali- ja videotekniikan hyödyntämistä asianosasten ja todistajien kuulemisessa</p>	<p>Videopilotoinnin toteuttaminen videoneuvottelutyöryhmän ehdotuksen mukaisesti 1.1.2005 – 31.12.2005.</p> <p>Digitaalisten äänentallennuslaitteistojen hankinta tuomioistuimiin erikseen tehtävän suunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Videopilotoinnin jälkeen etenemisehdotus seurantaryhmän kokemusten pohjalta.</p> <p>Teknisen ratkaisun kilpailutus.</p> <p>Videoneuvottelutekniikan käyttöönotto valituissa tuomioistuimissa.</p>	<p>Pilotoinnin kustannusarvio 100.000 euroa vuonna 2005.</p> <p>Digitaali- ja videotekniikan hyödyntämiseen varaus vuosille 2005 – 2008 600.000 euroa/vuosi (tuomioistuinlaitoksen mom.)</p>
<p>Tietohallinto: Sähköisen asioinnin ja verkkopalvelujen kehittäminen</p>	<p>Työryhmä asianajajaliiton ja OM:n yhteisen sähköisen asioinnin kehittämiseksi on asetettu. Aikataulu 1.8.2004-31.12.2005.</p> <p>Sähköisten xml-muotoisten lomakkeiden toteuttaminen mm. ulosotolle.</p> <p>Suojattu yhteys www.oikeus.fi -asiointiosioon.</p> <p>Asiakkaan tunnistaminen asiointipalveluissa.</p>	<p>Toimenpide-ehdotukset ja toteuttaminen työryhmän ehdotusten pohjalta.</p>	<p>Sähköiseen asiointiin on varattu vuodelle 2005 310.000 euroa.</p>

	<p>Intranet- ja julkaisujärjestelmän uuden alustan käyttöönotto.</p> <p>Poliisin ja oikeuslaitoksen välinen POOL-yhteistyö jatkuu asiointiliittymän toteuttamisella. Sakkolaskuria kehitetään. Rikesakkojen sähköinen vastaanotto ORK:n perintäjärjestelmään otetaan käyttöön 1.1.2005. Rangaistusvaatimusten sähköinen vastaanotto käyttöön loppuvuodesta 2005.</p> <p>Tietoliikennestrategian toimeenpano. Kehittämissuunnitelman toimeenpano</p> <ul style="list-style-type: none"> - puheliikenteen ja välitysteknologian uusiminen 	<p>SM/OM-yhteistyö etenee. Hanke-ehdotukset Rikosketjuhankkeesta/POOL-ryhmästä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - paluutieto OM:n järjestelmistä poliisille - ratkaisutiedon välitys - vireilläolotiedon ja sjp:n välittäminen 	<p>Intranet- julkaisujärjestelmän uusimiseen on varattu 69.000 euroa.</p> <p>SM/OM-viranomaisyhteistyöhön on varattu vuosille 2005 – 2008 200.000 euroa/vuosi.</p>
<p>Tietohallinto: Tietosuojan ja tietoturvan kehittäminen ministeriössä ja hallinnonalalla</p>	<p>Varaudutaan loppuvuodesta 2004 valmistuneiden suunnitelmien mukaisten toimenpiteiden aloittamiseen oikeusministeriössä ja sen alaisessa hallinnossa. Tietoturvaprosjekti synnyttää tehtävien toimenpiteiden listan. Osallistutaan valtionhallinnon tietoturvayhteistyöhön Vahtin puitteissa.</p>		<p>Varattu vuodelle 2005 30.000 euroa</p>
<p>Tietohallinto: Keskeiset tietotekniikan soveltamishankkeet</p>	<p>Sovelluskehityksen edellytykset. Sovelluskehityksen ja testausympäristöjen lisenssikustannukset ja kehitys- ja testausjärjestelmien versiotasojen ajan tasalla säilyttämisen kustannukset.</p>		<p>Varattu vuodelle 2005 119.000 euroa.</p>
<p>Resurssien hallinta:</p>	<p>Johdon järjestelmän suunnittelu ja</p>		<p>Varattu vuodelle 2005 130.000</p>

<p>Kustannusinformaation ja johtamisen tietotuen parantaminen</p>	<p>toteutus.</p> <p>Metatietojärjestelmäkehitys, Meta-Raske –hanke yhteistyössä eduskunnan, VM:n ja OM:n kesken.</p> <p>Tietovarastointi ja tietohallinnon kehittäminen.</p>		<p>euroa.</p> <p>Meta-Raske –hankkeeseen on varattu 50.000 eurolle vuonna 2005.</p> <p>Tietovarastointiin ja tietohallinnon kehittämiseen varattu yhteensä 137.000 euroa vuonna 2005.</p> <p>Lisäksi muuhun yhteiseen kehittämiseen on varattu 10.000 euroa (sopimusten ja kilpailuttamisen konsultointikustannukset).</p>
			<p><i>Yhteisille kehittämissivuille (kaikki yllämainitut hankkeet yhteensä, poislukien tuomioistuinlaitoksen mom. rahoitettavat kehittämissivut) on varattu vuonna 2005 1.055.000 euroa ja vuosina 2006- 2008 1.132.000 euroa/vuosi.</i></p>

Johdon tuki

JOHDON TUEN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2005

Hyväksytty kansliapäällikön ja johdon tuen tulosneuvottelussa 20.9.2004

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Keskeiset yksikön toimintaan lähivuosina vaikuttavat muutostekijät ovat:

-Ohjausjärjestelmien muutokset, missä keskeistä on tulosohjauksen, erityisesti siihen liittyvän seurannan ja arvioinnin kehittäminen). Asia on esillä OM:n työryhmässä. Kehityssuunta on, että yhä kasvaviin vaatimuksiin on vastattava varsin niukoilla resursseilla.

-Omaksuttu kehittämislinja, jossa korostetaan osastojen perusvastuiden selkiyttämistä, avaa mahdollisuuksia johdon tuen roolin kehittämiseen niin, että vakioprosesseihin liittyvä konkreettinen työ vähenee ja vapautuvia voimavaroja voidaan käyttää kehittämistehtäviin, mm. raportoinnin kehittämiseen ja muuhun johtamisen tietopohjan parantamiseen. Johdon tuen periaatteellisia rooleja (visio) on esitetty erillisessä kaaviossa, jota kehitellään edelleen.

-Strategiatyö ja strateginen ajattelu tulee yhä keskeisemmälle sijalle ministeriön toiminnassa, mikä asettaa myös johdon tuelle kasvavia vaatimuksia. ”Tietämyksen hallinnalle” ja johtamisen tietotuella tulee yhä suurempi merkitys ministeriön toiminnassa.

-Ongelmana kaikessa kehityksessä on resurssiniukkuus ja samojen henkilöiden ”repeäminen” liian moniin tehtäviin – rooleja ja toimenkuvia on vaikea tässä tilanteessa selkiyttää. Toimenkuvia tulisi kehittää johdon tuen rooleja koskevan vision suuntaan (selkeämpää erikoistumista ja läpinäkyvyyttä).

2 RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE**Johdon tuki**

Enimmäishenkilötyövuosimääräksi sovittiin 8, mikä sisältää 1 htv:n lisäyksen henkilöstöstrategian valmisteluun liittyen. Yksikön määräraha vuodelle 2005 on 445 000 euroa, minkä lisäksi yksiköllä on käytössään vuodelta 2004 siirtyvät määrärahat. Täyttämättömänä pidetty sihteerin vakanssi täytetään ylimmän johdon sihteerijärjestelyihin liittyen.

Ylimmän johdon resurssit

Todettiin ylimmän johdon muut määrärahat liitteen mukaisiksi. Jatkossa komitea- ym. menojen budjetointia täsmennetään niin, että keskeiset komiteat ja toimikunnat

laativat toimintabudjetin ja tämä käsitellään ao. osaston muiden määrärahojen yhteydessä.

3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1 Strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2005 ja lähivuosina

Keskeiset tavoitteet ja painotukset:

-Johdon tuen rooleja tulisi kehittää ja eriyttää vision suuntaan. Tämä edellyttää, että toiminnasta voidaan karsia rutiineja ja kehittää työnjakoa osastojen kanssa niin, että osastotasolla voitaisiin tuottaa valmiimpaa aineistoa. Tämä taas edellyttää prosessien ennakoitavuuden parantamista, samoin johdon tuen profiilin kehittämistä suhteessa muihin toimijoihin. Erityiskysymyksenä vuonna 2005 tulisi arvioida controller-funktion toteuttamista OM:ssä ja johdon tuessa. *Arviointikriteerit*: roolien ja työnjakojen kehittyminen, controller-toimintaa koskevan arvion valmituminen.

-Edellä sanottu pätee myös budjettiprosessiin, joka on tyypillisesti linjaorganisaation tehtävää, mutta johdon käytännön syistä kuluu huomattava osa yksikön työpanoksesta. *Arviointikriteerit*: työnjaon käytännön muutokset, johdon tuen roolin väheneminen.

-Strategiatyö: Tärkeätä on jatkossakin tiimien tukeminen niin, että tiimit saavat toimintaohjelmansa valmiiksi 31.3. mennessä. Erittäin tärkeätä on mittarityö. Keskeinen osa on myös uudistettu tulokortti, jonka toivotaan kokoavan ja jäntevöittävän ministeriön ja osastojen johtamista. Jo kuluvana syksynä luodaan perusteet uudistetulle tulokorttikäytännölle. *Arviointikriteerit*: tiimien työn valmistuminen ja raporttien kokonaistaso, tulokortin toimivuus.

- Ohjaus- ja suunnittelujärjestelmät. Uuden ohjauskulttuurin ja –instrumenttien hallittu käyttöönotto. Erityistavoitteena on keventäminen ja fokusointi (olennaiseen keskittyminen). Myös ns. controller-tehtävän hyödyntäminen prosessien laadun parantamisessa (05 ideointi). *Arviointikriteerit*: prosessien laadun parantuminen, -ospa –palaute,

-Raportoinnin kehittäminen. Johtoryhmätyöhön tulisi saada lisää tietoiskutyypistä ajankohtaista ainesta hallinnonalaa sivuavista keskeisistä muutos- ym teemoista; vuonna 2005 toteutetaan muutamia kokeiluja. Tässä tärkeää taustatyötä on tietopohjan ja seurannan systemaattinen vahvistaminen (johtamisen tietotuki).) *Arviointikriteerit*: tietoiskujen toteutuminen, palaute niistä (jory).

-Ministeriön johtoryhmätyön ja ministeriön kehittämisen kannalta erityisen tärkeää on linkittää suunnittelu- ja seurantaprosessit sekä osastojen johtoryhmätyö entistä saumattomammin toisiinsa. *Arviointikriteerit*: ospa-arviot sujuvuudesta ja yhteentoimivuudesta.

-Johdon tietotuen kehittämisessä edetään seuraavasti:

-Johdon strategiset ja vakioprosesseihin liittyvät tietotarpeet on määritelty ja dokumentoitu syyskuuhun 2005 mennessä.

- OIVAn raporttinäkymän käyttö johtamista tukevien raporttien jakelukanavana on vakiintunut vuoden 2005 aikana
- Talousraportointi on oikea-aikaista, yhdenmukaista ja tukee hallinnonalan johtamista sekä osastojen työtä
- Toimintolaskentaa hyödynnetään johtamisessa ja tuottavuustyössä.
Arviointikriteerit: eteenpäinmeno ministeriössä, hyödyntäminen tuottavuushankkeessa ja tts 07-10:ssä
- Uudistuneeseen kertomusmenettelyyn valmistautuminen.
Arviointikriteerit: 05 ja 06 uudistusten onnistuminen hallinnonalalla

- HESTRA-prosessissa on tärkeää saada aikaan konkreettisia edistysaskelia hallinnonalan yhteisissä kysymyksissä ja eri sektoreilla. Tärkeätä on myös kannustaa virastoja omaehtoiseen kehittämiseen mm. Kaiku-määrärahoja hyödyntäen.
Arviointikriteerit: työolobarometriä soveltamisen kattavuus, konkreettiset hestra-sovellukset, Kaiku-rahoitteiset hankkeet.

3.2 Yksikön oman toiminnan ja henkilöstön kehittämistavoitteet

- Johdon tuen roolien kehittyminen on paljolti riippuvainen yhteistyökumppanien (osastot) ja johtamisjärjestelmien kehityksestä. Myös konkreettiset henkilövaihdokset esim. eläkkeelle siirtymisiin liittyen on hyödynnettävä tarkoin.
- Yksikön johtaminen. Yksikkökokouksia pidetään keväällä 04 käynnistettyjen kokeilujen pohjalta. Osallistumaan kannustavia toteuttamistapoja etsitään.
- Työnjakojen ja roolien kehittämistä jatketaan (ks. visio edellä).
- Palokuntamaisuutta pyritään vähentämään prosessien ennakoitavuutta kehittämällä (vuosikalenteri tammikuussa) ja työnjakoa osastojen kanssa kehittämällä tavoitteena saada myös tilaa kehittämiseen, yhteiseen ideointiin ja laadukkaaseen työskentelyyn.
- Johdon sihteeripalveluissa turvataan varamiesjärjestelyjen toimivuus ottamalla tyhjänä pidetty sihteerin vakanssi käyttöön ja kehittämällä tässä yhteydessä sihteerien rooleja ja työnkakoja. Myös sihteeille kehittämisen ja työskentelyn rauhaa.
- Johdon tuen roolin ja tehtävien täsmentäminen tulisi ottaa esille telun tms. yhteydessä – nyt jonkin verran väärinkäsityksiä mm. osastoon kuulumisen suhteen.

4 MUUT ASIAT

- Ministeriön yhteinen koulutus ja sen kehittäminen otetaan esille ospassa, samoin muita tulosneuvottelukierroksen yhteisiä asioita.
- Otetaan keskusteluun työnjako hallitusohjelmaan liittyvän tasa-arvon toimintaohjelman laatimisessa (siirto linjaorganisaatiolle, henkilöstöhallinto).

5 SEURANTA JA RAPORTOINTI

Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet täsmennetään ministeriön tuloskortille. Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi yksikkö raportoi tässä sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisiraportin ja vuodelta 2005 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä.

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Harri Mäkinen
Suunnittelupäällikkö

Tiedotusyksikkö

24.9.2004

TULOSTAVOITEASIAKIRJA

TIEDOTUSYKSIKÖN TULOSNEUVOTTELU

Aika	15.9.2004 klo 9 – 11.30
Paikka	Oikeusministeriö, Korkeavuorenkatu 37
Osallistujat	Kansliapäällikkö Kirsti Rissanen, puheenjohtaja Tiedotuspäällikkö Pirkko Kauppinen, tiedottaja Eeva Vallisaari, Johdon asiantuntija Kaisa Sistonen, neuvotteleva virkamies Olli Muttilainen (kohta 4)

YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Yhteiskunnan monimutkaistuminen ja asioiden oikeudellistuminen on johtanut siihen, että kansalaiset tarvitsevat aiempaa enemmän oikeudellista tietoa. Tämä asettaa vaatimuksia oikeusministeriön viestinnälle.

Oikeusministeri Johannes Koskisen koordinoima hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma korostaa mm. hallinnon ja kansalaisten vuorovaikutusta ja kansalaisten kuulemista asioiden valmistelussa.

Viestinnän painoarvoa lisää myös yhteiskunnan nopea muutosvauhti. Ajankohtainen valtionhallinnon organisointiin liittyvä hanke on esimerkiksi toimintojen alueellistaminen. Oikeusministeriön hallinnonalalla merkittäviä ovat mm. vankeinhoidon uudistukset, valmisteilla olevat tuomiopiirimuutokset sekä hanke yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen perustamiseksi. Nämä uudistukset edellyttävät panostamista myös hallinnonalan sisäiseen viestintään.

Suomen EU-puheenjohtajuus on ministeriöiden, myös oikeusministeriön viestinnälle suuri haaste.

2. RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

Sovittiin yksikön henkilöresurssit ja määrärahat seuraavasti:
- henkilöresurssit (6 htv) ja yksikön toimintamenomääräraha liitteessä

3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

Viestintä tukee ministeriön strategisten tavoitteiden toteutumista. Tavoitteena on, että viestintä antaa oikean kuvan ministeriön (ja hallinnonalan) toiminnasta ja että se antaa yksilöille ja yhteisöille heidän tarvitsemaansa tietoa. Tavoitteissa on siis mukana sekä strateginen että kansalaisnäkökulma.

Oikeusministeriön viestintää kehitetään ja monipuolistetaan. Viestinnän tulee olla oikea-aikaista ja kertoa asioista niin, että kokonaisuudet hahmottuvat. Erityisinä painopistealueina vuonna 2005 ovat verkkoviestintä ja kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaan liittyvä viestintä.

3.1. Tulostavoitteet vuodelle 2005

3.1.1. Verkkoviestinnän kehittäminen

Ajankohtaisista asioista (vireillä olevista hankkeista) tiedottaminen

Oikeusministeriön verkkoviestinnässä keskeistä on tiedottaa ministeriössä valmisteilla olevista hankkeista ja niille asetetuista tavoitteista. Saatetaan kuluvana vuonna loppusuoralle tietopalveluyksikön ja tiedotusyksikön yhteinen hanke, jossa tiedot päivittyvät asiankäsittelyjärjestelmästä suoraan oikeusministeriön verkkosivuille. Vuonna 2005 parannetaan strategiaan liittyvien hankkeiden näkyvyyttä ja tietojen löydettävyyttä. Parannetaan tietojen löytymistä oikeusministeriön eri verkkosivuilta ottamalla käyttöön oma hakukone (tietohallinnon arvion mukaan) aikaisintaan vuonna 2006.

Oikeudelliseen neuvontaan liittyvä viestintä

Hallitusohjelmassa edellytetään viranomaisneuvonnan lisäämistä. Oikeushallinto-osasto aikoo käynnistää syksyllä 2005 kokeilun perustamalla valtakunnallisen neuvontanumeron, josta kansalainen voi kysyä, mihin tahoon ja millä tavoin hänen on oltava yhteydessä saadakseen apua oikeudelliseen ongelmaansa. Myös oikeusaputoimistoissa puhelimitse annettavaa substanssineuvontaa aiotaan laajentaa.

Tiedotusyksikkö osallistuu kokeiluun liittyvän viestinnän suunnitteluun ja toteutukseen. Vuonna 2005 tuetaan viestinnällä kokeilun käynnistämistä ja kansalaisten kyselyjen suuntaamista oikeille viranomaisille.

Ruotsinkielisten verkkosivujen kehittäminen ja muu ruotsinkielinen viestintä

Kehitetään edelleen ruotsinkielistä verkkoviestintää. Tavoitteena on, että vuonna 2005 käännetään edelleen 60 prosenttia tiedotteista. Muilta osin ajankohtaisen tiedon tasoa pidetään yllä laatimalla tiedotteista lyhennettyjä uutisia.

Jatketaan kielilain täytäntöönpanoon liittyvää viestintää.

Englanninkielisten verkkosivujen kehittäminen

Kehitetään englanninkielisten verkkosivujen sisältöä ja rakennetta muun muassa osana valmistautumista EU-puheenjohtajuuskauteen. Erityisenä kehittämiskohteena on sivuilla olevan ajankohtaistiedon lisääminen.

Verkkoviestinnän arviointi

Toteutetaan käyttäjäkysely vuonna 2005.

3.1.2. Vahvistetaan muutoksia tukevaa viestintää

Viestinnällä tuetaan oikeusministeriön strategisia tavoitteita. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää usein muutosta, joten muutosten tukeminen on yksi viestinnän keskeisistä tehtävistä. Muutosviestinnän onnistuminen on keskeinen tekijä myös henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta.

Laaditaan merkittäville (esimerkiksi hallinnonalan organisointiin liittyville) uudistushankkeille viestintäsunnitelmat. Niihin sisällytetään vaihtoehtoisia toimia myös sen varalta, että hankkeen toteuttamisessa ilmenee ongelmia.

3.1.3. Kansalaisvaikuttaminen ja vaaliviestintä

Osallistutaan hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman viestintään. Verkkoviestinnässä suurimpana hankkeena on osallistuminen www.kansanvalta.fi -portaalin suunnitteluun ja osin myös toteutukseen.

Parannetaan kansalaisten kuulemista ja vaikutusmahdollisuuksia valmisteltavissa hankkeissa kehittämällä edelleen oikeusministeriön verkkoviestintää.

Tiedotusyksikkö osallistuu vaaliviestinnän kehittämiseen yhdessä yleisen osaston kanssa.

3.1.4. Toiminnan arviointi

Osana kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaa on valtioneuvoston kanslian hanke, jossa luodaan perustaa valtionhallinnon viestinnän pysyväälle seuranta- ja arviointijärjestelmälle. Hanke päättyi 28.2.2005. Tämän hankkeen samoin kuin verkkosivujen käyttäjäkyselyn perusteella kehitetään kriteereitä, joiden perusteella voidaan arvioida oikeusministeriön viestinnän onnistumista.

3.2. Tavoitteet vuodelle 2006 ja vuosille 2006-2007

Vuonna 2006 keskeisin tavoite on EU-puheenjohtajuustiedotuksen hoitaminen.

Vuonna 2007 tavoitteena on verkkoviestinnän kehittäminen. Tarkoitus on selkiinnyttää oikeusministeriön verkkopalvelujen rooleja (erityisesti om.fi ja oikeus.fi), jotta kansalainen löytäisi tiedon nykyistä helpommin.

Tarkoitus on myös tukea oikeuslaitoksen viestinnän kehittämistä. Pitemmän tähtäyksen tavoitteena on, että nykyistä suuremmissa käräjäoikeuksissa on myös viestinnän erityisosaamista.

4. YKSIKÖN OMAN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Yksikön oman toiminnan kehittämisessä vuonna 2005 korostetaan toiminnan suunnittelua. Tarkemmin kehittämistavoitteet on kirjattu tulosneuvottelumuistioon.

Yksikön henkilöstöä koskevia kehittämistavoitteita ovat:

- kaikkia yksikön henkilöitä koskevan osaamiskartoituksen laatiminen keväällä 2005 ja
- varautuminen työolobarometrin tulosten huolelliseen käsittelyyn. Erityistä huomiota kiinnitetään johtamisesta annettuun palautteeseen.

5 MUUT ASIAT

Osallistutaan aktiivisesti henkilöstöstrategian toimeenpanoon ja tuetaan sitä viestinnällä.

6 TULOSRAPORTOINTI

Sovittiin, että yksikkö raportoi tavoitteiden saavuttamisesta vuotta 2005 koskevassa ministeriön puolivuotiskatsauksessa ja ministeriön toimintakertomuksen laatimisen yhteydessä.

Kansliapäällikkö Kirsti Rissanen

Tiedotuspäällikkö Pirkko Kauppinen

Sisäisen tarkastuksen yksikkö

SISÄISEN TARKASTUKSEN YKSIKÖN TULOSNEUVOTTELU

AIKA	10.9.2004, klo 8.00-10.15
PAIKKA	Kokoushuone Rosberg, Korkeavuorenkatu 37
OSALLISTUJAT	Kansliapäällikkö Kirsti Rissanen Tarkastuspäällikkö Riitta Laitinen Johdon asiantuntija Kaisa Sistonen

1. YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Hyväksyttiin seuraava katsaus:

Sisäisen tarkastuksen suuntaamisessa ja toiminaan kehittämisessä otetaan huomioon seuraavat toimintaympäristön muutokset:

- hallinnonalan *organisaation rakenteissa, tehtävissä, työprosesseissa ja -menetelmissä toteutettavat muutokset.*
- ulkoisesta toimintaympäristöstä johtuvat vaatimukset, joista keskeisiä ovat *tuottavuuskehitykselle asetetut* vaatimukset ja tulosohjauksen, riskien hallinnan sekä sisäiseen valvonnan ja tarkastuksen tehostamiseen tähtäävät *talousarviosäädösten muutokset*
- pätevän henkilöstön saatavuuden vaikeutuminen sekä ulkopuolisten tarkastuspalvelujen tarjonnan lisääntyminen oman tarkastustoiminnan vaihtoehtona.

2. RESURSSIT VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

Sovittiin yksikön henkilöresurssit ja määrärahat seuraavasti:

Yksikön henkilöstövahvuudeksi vakiinnutetaan (alkuvuoden 2005 siirtymäajan jälkeen) 4 henkilöä. Vuoden 2005 talousarviomäärärahaa myönnetään 205 000 euroa. Siirtyvät erät huomioon ottaen määrärahaa arvioidaan olevan käytettävissä noin 238 000 € (Liite)

3. TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2005 JA LÄHIVUOSILLE

3.1. Keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2005 ja lähivuosina

Hyväksyttiin yksikölle seuraavat tulostavoitteet:

Resursseja kohdennetaan alkavalla kaudella tilivelvollisuus uudistuksen edellyttämien valmiuksien luomiseen, sisäisen tarkastuksen ja yksikön toiminnan kehittämiseen sekä riskianalyyseihin toteuttamiseen. Yksikkö osallistuu myös hallinnonalan kehittämishankkeisiin sisäisen valvonnan asiantuntijana. Vuoden 2005 tarkastusohjelmaa laaditaan erikseen.

1. Yksikön toiminnan suunnittelussa lähtökohdaksi otetaan riskiperusteisuus.

Tätä varten käynnistetään osastojen ja muiden hallinnonalan toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettavat riskianalyytit. Valmistelu käynnistetään syksyllä 2004 ja toteutetaan tarkastussuunnitelmassa määritellyllä tavalla ja ajankohtana vuonna 2005. Vuoden 2006 tarkastussuunnitelma laaditaan hallinnonalan riskianalyyssiin perustuen.

Yksikön tarkastus- ja arviointitoiminnan painopistettä siirretään talousarvioasetuksessa määriteltyyn suuntaan eli sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyden varmistamistehtäviin. Tavoitteen toteutumista arvioidaan vertaamalla lähivuosien tarkastuksia v. 2003 tehtyihin tarkastuksiin.

2. Yksikkö toimii sisäisen valvonnan menettelyjen ja riskitietoisuuden edistämiseksi

Perinteisen tarkastustyön rinnalla yksikkö osallistuu sisäisen valvonnan asiantuntijana hankkeisiin, joilla on olennaista merkitystä sisäiseen valvontaan ja riskien hallintaan. Asiantuntijatehtäviin osallistumisesta raportoidaan osana muuta toiminnan raportointia.

Yksikkö toimii ministeriön johtoa tukien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyjen ja rakenteiden asianmukaisuuden varmistamisessa ja tätä koskevassa raportoinnissa. Yksikön tueksi rakennetaan tukiorganisaatio, jonka muodostaa uudistettu tilitarkastuskokous ja kentällä toimiva yhdyshenkilöverkosto (controllerit). Sisäisen tarkastuksen ja tukiorganisaation tehtävänä olisi määritellä sisäisen valvonnan politiikka ja valmistella toimintakertomukseen sisältyvä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma. Tukiryhmä asetetaan ja yhdyshenkilöverkosto luodaan vuoden 2005 ensimmäisen neljänneksen aikana.

3.2. Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

Hyväksyttiin yksikön omalle toiminnalle seuraavat kehittämistavoitteet:

Yksikön toimintaa kehitetään edellä asetettujen tavoitteiden, sisäisen tarkastuksen ammattistandardien ja talousarviosäädösten edellyttämällä tavalla. Keskeiset toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

1. Toiminnan vaikuttavuuden, tehokkuuden, tuloksellisuuden ja laadun parantaminen

- Yksikön toimintaa kehitetään yhdenmukaistamalla tarkastus- ja arviointiprosesseja, työmenetelmiä ja raportointia. Konsultointitehtäviä koskevat periaatteet määritellään. Yhtenäiset prosessit ovat käytössä vuoden 2005 loppuun mennessä. Sisäiset menettelyohjeet kootaan yhtenäiseksi ohjekirjaksi, jota täydennetään ja pidetään jatkuvasti ajantasalla.
- Laadunvalvontaa toteutetaan sisällyttämällä prosesseihin standardien mukaiset esimieskontrollit. Kaikista arviointi- ja varmistustehtävistä pyydetään asiakasarvioinnit vuoden 2005 alusta lukien. Yksikön työn laatua arvioidaan ammattistandardien vaatimalla tavalla määräjain ulkoisin arvioinnein.
- Sisäisen tarkastuksen ohjesääntö päivitetään syyskauden 2005 alkuun mennessä.
- Käynnistetään sisäisen valvonnan itsearviointimenettelyjen kehittäminen yhteistyössä tukiorganisaation kanssa. Arviointimenettelyjen käyttöönotosta tehdään erillinen suunnitelma.
- Luodaan menettelyt sisäiseen valvontaan ja tarkastukseen vaikuttavien toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten seuraamiseksi. Seurataan sisäisten määräysten ja ohjeiden ajantasaisuutta ja asianmukaisuutta sekä varmistetaan, että muutosten vaikutukset on otettu huomioon sisäisen valvonnan järjestelyissä. Tehtävät sisällytetään yksikön työsuunnitelmaan, vastuujako ja aikataulut sovitaan. Havainnoista raportoidaan ja toteutusta seurataan osana esimiestyötä.

2. Sidosryhmätyö

Osallistutaan VM:n johdolla toteutettavaan sisäisen valvonnan yhteistyöhön sekä muihin valtionhallinnon tarkastajien sekä ammatillisten organisaatioiden toimintaan. Sidosryhmätyön tuloksellisuutta arvioidaan osana muuta toiminnan raportointia.

3.3. Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet

Yksikön henkilöstön määrä ja rakenne 2005 ja lähivuosina

Yksikön henkilöstö on lähes kokonaisuudessaan vaihtunut lyhyen ajan sisällä. Lisäksi vuonna 2005 on tapahtumassa eläkkeelle siirtymistä. Yksikön osaamis- ja virkarakennetta kehitetään muuttuneen tilanteen pohjalta erillisen suunnitelman mukaan. Tehtävien vaativuus- ja palkkavertailuja tehdään säännöllisesti kilpailukyvyyn säilyttämiseksi sekä toiminnan laadukkuuden ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

Osaaminen

Vuosi 2005 on työyksikön toiminnan uudelleen käynnistämisen vuosi, johon sisältyy tavanomaista enemmän uusia työntekijöitä tukevia ja työyhteisöä rakentavia toimenpiteitä. Nämä suunnitellaan yhdessä tulevan henkilöstön kanssa. Alustavasti siihen tulisi sisällyttää:

1. kullekin työntekijälle laadittava henkilökohtainen perehtymisohjelma
2. ammatillisten osaamistarpeiden kartoitus osana take-keskusteluja sekä henkilökohtaisten kehittymisohjelmien laadinta
3. täydentävän ammatillisen koulutuksen hankkiminen menetelmien, vaatimusten ja painotusten muuttuessa sekä ammatillisia valmiuksia parantavaan sidosryhmäyhteistyöhön osallistuminen
4. yksikköpalavereiden käyttäminen yksikön kehittämisen forumina.

Työhyvinvointi

Tarkastustyön luonteesta johtuen esimiehen ja työyhteisön tuki ovat tarkastustyötä tekeväälle tärkeitä voimavaran lähteitä. Vuosi 2005 käynnistyy käytännöllisesti katsoen kokonaan uusin voimin. Työhyvinvoinnin edistämiseksi

1. luodaan yhteistyössä rekrytoitavan uuden henkilöstön kanssa menettelyt, jotka mahdollistavat työssä tarvittavan tuen sekä ratkaisuja ja johtopäätöksiä koskevan vastuunjakamisen. Nämä otetaan huomioon tarkastusprosessin eri vaiheissa sekä yksikön muussa sisäisessä yhteistyössä.
2. työtehtävät mitoitetaan realistiseksi suhteessa käytettävissä oleviin voimavaroihin. Tilannetta seurataan ja muutoksiin reagoidaan niin, että korjaavat toimet voidaan toteuttaa mahdollisimman varhain.
3. työhyvinvointia vaarantavaa epävarmuutta ja ongelmien syntymistä estetään vahvistamalla henkilöstön ammatillisia valmiuksia ja vuorovaikutustaitoja.
4. yksikköön pyritään luomaan jännitteetön ilmapiiri, jossa annetaan palautetta ja jossa ristiriitojen ja vaikeiden asioiden esille ottaminen on mahdollista tuoreeltaan.
5. henkilöstön työtä ja ammatti-identiteettiä tuetaan arvostamalla oma-aloitteisuutta ja aktiivisuutta sekä työyhteisössä että sidosryhmätyössä.

4. TULOSRAPORTOINTI

Tulosraportointi toteutetaan kaksi kertaa vuodessa ministeriön puolivuotisraportointiin liittyvänä osana. OSPA:lle raportoidaan vähintään kerran vuodessa osana tilinpäätösraportointia. Kansliapäällikölle raportoidaan tarkastus- ja muista toiminnan kannalta keskeisistä asioista tarpeen mukaan.

Kansliapäällikkö Kirsti Rissanen

Tarkastuspäällikkö Riitta Laitinen

LIITE: Sisäisen tarkastuksen määrärahat ja henkilöstö

OIKEUSMINISTERIÖN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAT JA HENKILÖTYÖVUODET V. 2005

	TP 2002	TP 2003	TP 2004 (alustava)	mu-%	Tulossopimus 2004	säästö(+) / ylitys (-)	Tulossopimus 2005 (*)	Enimmäs- henkilö- työvuodet 2005
YLEINEN OSASTO	8 205 136	7 498 581	8 487 228	13 %	8 535 000	47 772	8 920 000	113
OIKEUSHALLINTO-OSASTO	6 778 034	3 124 843	3 262 544	4 %	3 310 000	47 456	3 320 000	38,0
LAINVALMISTELUOSASTO	4 979 399	4 860 021	4 747 130	-2 %	5 285 000	537 870	5 410 000	80,5
KRIMINAALIPOLIITTINEN OSASTO				7 %	1 755 000	22 125	1 880 000	25
YLIN JOHTO JA YHTEISET	1 463 315	1 415 092	1 432 110	1 %	1 682 000	249 890	1 760 000	19,4
KANSALAISVAIKUTTAMISEN POL.OHJ.						199 156	541 000	2
KANSAINVALINEN YKSIKKÖ	870 988	893 077	945 827	6 %	975 000	29 173	950 000	14,2
TIETOHALLINNON VASTUUALUE	0	3 861 337	4 213 846	9 %	4 245 000	31 154	4 575 000	88
KOMITEAT JA TOIMIKUNNAT	300 976	268 467	199 267	-26 %	310 000	110 733	310 000	
MINISTERIÖN YHTEISET	-9 687	-119 230	-78 219		107 000	185 219	0	
MINISTERIÖN TIETOHALLINTOMENOT (25.01.21.2)						57 422	1 360 000	
HALLINNONALAN YHTEISET TIETOHALLINTOMENOT (25.01.21.3)							2 462 000	
OSASTOT YHTEENSA	24 079 069	24 334 987	28 391 099	17 %	30 424 079	2 032 980	31 488 000	380,1
VIKON 2005 TALOUSARVIO							30 415 000	
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha							2 786 004	
KAYTETTAVISSA OLEVAT MÄÄRÄRAHAT							33 201 004	
Arvio seuraavalle vuodelle siirtyvästä määrärahasta							1 713 004	
siirtomäärärahan osuus TA:sta							6 %	

(* Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman osalta vuoden 2005 tulossopimussarakkeessa on alustava arvio v. 2005 määrärahan käytöstä.

